

180 szám.

elnöki.

NAGYMÉLTÓSÁGU ELNÖK UR .

Folyó évi január 5-én 8 szám alatt kelt nagybecsű átiratára van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesíteni, hogy a "Had-történelmi Közlemények" című folyóiratnak a folyó 1895. évre is száz példányban leendő előfizetése iránt, egyidejűleg intézkedtem.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapesten, 1895. évi január hó 12-én.

A minister helyett:

államtitkár.

Nagyméltóságú báró E Ö T V Ö S L O R Á N T úrnak,
a magyar tudományos Akadémia elnökének stb.stb.

B U D A P E S T E N .

RAZ 8/1895

PESTI HENGERMALOM-TÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

PESTER WALZMÜHL-GESELLSCHAFT

BUDAPEST.

Távirati cím:
„HENGERMALOM.“

Telegramm-Adresse:
„WALZMÜHLE.“

Budapest, 1891. április 11.

Nagyságos Szily Kálmán urnak
a Magyar Tudományos Akadémia Filizkésésének
Budapest.

A hi 15-vel kelt, 221 számú átiratát megkaptuk; az
abban foglalt értesítésnek megfelelően, van szerencsénk Nagyságod-
dal tudatni, hogy a Pesti hengermalom-társaság által, a Gróf
Széchenyi István születésének százados évfordulója alkalmával
az Akadémia palotában alkalmazandó emléktábla költsége-
ire megajánlott ezer forintot, a Magyar Földhitelintézet
penztárába, a Magyar Tudományos Akadémia számlájának já-
rára, a mai napon befizeltük.

Hiváló tisztelettel
Pesti hengermalom társaság

Kunich

A M. Tud. Akadémia Igazgató Tanácsa úgy véli, hogy ezen emlékmű létrehozásában a felállításának mélyebb érdeke nemcsak az emlékműnek, hanem a művészetnek, melyet vagy tetszőleg, vagy föltérőleg, azaz Gr. Szechenyi Gyórnai és Pécsi

Szechenyi-memorial leg-kevésbé ismert, hanem legnagyobb fontosságú alkotásai közé tartozik a budapesti lámpahív. Emelke egyet a költészet, utólagosul a hit fővárosi és előkészítette a hely polgárainak jószándékát.

Ma a magyar állam a tulajdonosa e nagy műnek és egybeszűnt fővárosi Szechenyi-lámpa-far. Kérlek meg.

Mindjelenlét fogva bá, sőtodon mely kifestéssel kérelmezni, melyet a

a nagy Szechenyi emlékműnek ezen kértetésének mélyebb érdeke az, hogy az emlékmű létrehozásához hozzájárulva, a Magyar Műveltség Társaságának támogatásával a kifestés költségeit

Szechenyi emlékmű iránt

Fogyó M. M. kérés kifestés

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos Úr!

Köszönettel vettem f. hó 22.^{én} 335. sz. a.
horrám intérett nagybecsű levelét s iparkod-
ni fogok a Prof. Széchenyi István emlékére
felállítandó emléktábla érdekében magán-
gyűjtés útján is mindent megtenni, a mit
egy agyonszorgatott Közkereseti vállalat
nélkülözö tisztviselőinek körében meg lehet
tenni.

Egyúttal aronban bátorodom Méltosá-
godat mély tisztelettel újból fölkeréni, hogy
vix eddiggi nagyobb oda-korászol hiteles jegy.

Méltóságos

Baró Cötvös Söránt úrnak, mint a
Magyar Tudományos Akadémia elnöke

Budapesten.

- A Nemzeti Casino F. Igazgatóságának
 A Nagyb. Pénzügyminiszter Urnak.
 A Hengermalom részvénytársaság f. Igazgatóságának

A M. F. Akadémia örömmel értesíti
 .... nagyb. átiratából, hogy a gr. Szechenyi
 István születésének százados évfordulóján tartandó
 kegyeletos ünnepre résztvevő ~~előadók~~ és az
 Akadémia-palotában alkalmarandó emléktábla
 költségeire 1000 frtot megajánlani méltóit.

E kegyeletos tényért az Akadémia őszinte
 köszönetet nyilvánítva, szerencsém van értesíteni,
 hogy a megajánlott összeg az Akadémia pénztárára,
 nak keresésével megbízott Magyar Földhizel
 intérester küldendő be.

(:T. Bálvány-utca f. sz.:).

Togadya stb.

Budapest, 1891. apr. 15.

főtisztúr.

Másolat.

AZ ELSŐ CS. K. SZ.
DUNA GŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT
FORGALMI IGAZGATÓSÁGA
BUDAPESTEN.

I 485
1947. évi. szám.

Méltóságos Ur!

A Széchényi-emléktábla tárgyában Méltóságod elnöklete alatt tartott értekezleten kiküldött képviselőnknek szerencséje volt a Magyar Tudományos Akadémia palotájának falában elhelyezendő és az Akadémia alapítását ábrázoló ércztábla költségeire társulatunk részéről 1000.- [ezer:] forintnyi járulékot kilátásba helyezni. Örömmel értesítjük Méltóságodat, hogy társulatunk igazgató-tanácsa ezen összeget a társulat mely kegyeletének jelcül megőrzavarta, minnek folyton szerencsénk van 1000 fntot, azaz: Egyezer forintot ide mellékelten átnyújtani.

Hogy társulatunk halhatatlan alapítója iránt érzett mély háláját méltóbban nem róhatja le ez alkalomból, annak oka kizárólag mostani kedvesötlen anyagi viszonyaiban rejlik.

Kérem, hogy Méltóságod ezen körülmenyt méltányolni kegyes leend, maradtunk
Budapest, 1892. évi februárius 16-án.

Kiváló tisztelettel

AZ ELSŐ CS. K. SZ.
DUNA GŐZHAJÓZÁSI-TÁRSULAT
FORGALMI IGAZGATÓSÁGA

F. Halász s. k.

Méltóságos

úrnak, mint a Magyar Tudományos Akadémia elnökének

Budapest.

Magyar Tudományos Akadémia.

Aláírási is a Széchenyi-emléktáblára.

Er év szeptember 21-ikén lesz Gróf Széchenyi István születésének 100-dik évfordulója.

E napot a M. Tud. Akadémiának s vele együtt mind, azoknak, a kik Széchenyi emléket tisztelik, a hála és kegyeletes visszaemlékezés ünnepevé kell tenniök.

E végből a M. Tud. Akadémia Igazgató Tanácsa elhatározta, hogy e nap emlékére palotája Akadémia-utcai oldalán emléktáblát állíttat fel, mely bronzöntésű domborműben fogja előtűntetni azt a historiai jelenetet, mikor Széchenyi az 1825-iki országgyűlésen a M. Tud. Akadémiát megalapítja.

A monumentális emléktábla 4 és $\frac{1}{2}$ méter hosszú és közel 2 méter magas ércalap lesz, melyről Gr. Széchenyi, Gr. Károlyi György, Gr. Andrássy György, Gr. Esterházy Mihály, Gr. Dessewffy József, R. Wesselényi Miklós, Máriaassy István, Platthy Mihály, Nagy Pál, R. Perényi Eszmond, Bartal György s több mások alakjai $\frac{3}{4}$ életnagyságban fognak kidomborodni, festői csoportot alkotva.

/.

Az emlékmű szobrászi mintáját Holló Barnabás úr, Strobl Alajos tanítványa fogja elkészíteni, ex utóbbinak műtermében és felügyelete alatt. Az emlékmű horrávetőleges költségei mindegy 12,000 forint fognak tenni.

A M. Tud. Akadémia Igazgató Tanácsa nem tartotta szükségesnek, hogy ezen emlékmű létrehozására nyilvános gyűjtést rendszeren, megfelelőbbnek találja, hogy a hozzájárulásra csakis a következőket kéri fel:

1.) A fővárost és azon fővárosi intézeteinket, melyek vagy lételüket vagy fölvirágzásukat Dr. Széchenyi Istvánnak köszönik.

2.) Egyeseket, kikről meg van győződve, hogy Dr. Széchenyi István emléke iránt tisztelettel és hálás kegyelettel viseltetnek.

Ekkoráig a következő adakozások ajánlottak föl: A m. kir. Pénzügyminisztériumtól (mint a Budapesti láncshíd jelenlegi tulajdonosának képviselőjétől), Budapest fővárosától, a M. Tud. Akadémiától, a Nemzeti Casinótól, a Lovar-Egylettől és a Hengermalom-rezervénycársaságtól egyenként 1000, tehát összesen 6000 forint, végre Burchard Konrád főrendi házi tagtól 300 forint.

Midőn a jelen aláírási ívet tisztelettel megküldeni és hazafias hozzájárulását kérni bátorkodom, megragadom az alkalmat kiváló tiszteletem kifejezésére.

Buda-Pest, 1891. június 10.

Wötter László

a M. Tud. Akadémia elnöke.

Aláírók Névsora.

Sor, szám	az aláíró neve	Aláírt összeg
	Großszűnyegi Károly	(öt száz o. i. forint) 500
	Káuti Gyula	ötven az ar — 50. for.

Az aláírási ív a M. Tud. Akadémia főtitkári
hivatalához küldendő vissza; az aláírt összeg pedig
az öszrel a M. Földhitelintézetben a M. Tud. Akadémia
penztáránál lesz befizetendő.

Magyar Tudományos Akadémia.

335.

Aláírási is a Széchenyi- emléktáblára.

Ez év szeptember 21-ikén lesz Gróf Széchenyi István születésé-
nek 100-dik évfordulója.

E napot a M. Tud. Akadémiának s vele együtt mindazoknak,
a kik Széchenyi emlékét tisztelik, a hála és kegyeletes visszaemléke,
és ünnepevé kell tenniök.

E végből a M. Tud. Akadémia Igazgató Tanácsa elhatározta, hogy
e nap emlékére palotája Akadémia-utcai oldalán emléktáblát állíttat
fel, mely bronzöntésű domborműben fogja előtűntetni azt a historiai jelene-
tet, mikor Széchenyi az 1825-iki országgyűlésen a M. Tud. Akadémiát
megalapítja.

A monumentális emléktábla 4 és 1/2 méter hosszú és közel 2 méter
magas ércslap lesz, melyről Gr. Széchenyi, Gr. Károlyi György, Gr. Andrássy
György, Gr. Eszterházy Mihály, Gr. Dessoeffy József, B. Wesselényi Miklós,
Máriássy István, Platty Mihály, Nagy Pál, B. Perényi Izigmond, Bar-
tal György s több mások alakjai 3/4 életnagyságban fognak kidombor-
odni, festői csoportosítást alkotva.

Az emlékmű orobrászai mintáját Holló Barnabás úr, Strobl
Alajos tanítványa fogja elkészíteni, ez utóbbinak műtermében és felügyelete
alatt. Az emlékmű hozzávetőleges költségei mintegy 12,000 forint fognak lenni.

A M. Tud. Akadémia Igazgató Tanácsa nem tartotta szükségesnek,
hogy ezen emlékmű létrehozására nyilvános gyűjtést rendeljen, megfelelőbbnek
találja, hogy a hozzájárulásra csakis a következők kéri fel:

/.

1, A fővárost és azon fővárosi intézeteinket, melyek vagy lévelü-
ket vagy fölvirágzásukat Dr. Széchenyi Istvánnak köszönik.

2, Egyeseket, kikről meg van győződve, hogy Dr. Széchenyi István
emléke iránt tisztelettel és hálás kegyelettel viselkednek.

Ekkoráig a következő adakozások ajánlottak föl: a m. kir.
Pénzügyminisztériumtól (mint a Budapesti láncshíd jelenlegi tulajdonosá-
nak képviselőjétől), Budapest fővárosától, a M. Tud. Akadémiától, a Nem-
zeti Casinótól, a Lovar-Egylettől, és a Hengermalom-részvénytársaságtól,
ízl egyenként 1000, tehát összesen 6000 forint, végre Pürchard Konrád
főrendi házi tagtól 300 forint.

Midőn a jelen aláírási ívet tisztelettel megküldeni és harafias
hozzájárulását kérem bátorodom, megragadom az alkalmas kiváló
tiszteletem kifejezésére.

Budapest, 1851. június 10.

Stöckh
a M. Tud. Akadémia elnöke.

Aláírók névsora.

235.

Sor. szám	Az aláíró neve	Aláírt összeg
	Böttös Loránd	100 ft.
	Frankovits László	100 —
	Harai Károly	100 —
	Szilágyi László	100 —
	Szűcs Ferenc	100 forint
	Szűcs Károly	100. forint
	Szűcs Antal	100.

Az aláírási ív a M. Tud. Akadémia főtitkári hiva-
talához küldendő vissza; az aláírt összeg pedig ez "össz-
szel a M. Földhitelintézetben a M. Tud. Akadémia
pénztáránál lesz befizetendő.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

B. Eotvos
for Louis
Thom
Lily
plein
Tupa
Lansay

xéhet nekem megküldeni méltóságát,
mintán annak idején, midőn ferencsém
volt magamat bemutatni, abban állá-
podtunk meg, hogy ezen jegyzék alap-
ján fogom, illetőleg fogja társulatunk
itteni igazgatósága a bécsi igazgató-
tanácsnak a szükséges előterjesztés a
társulat hozzájárulásának mértékére
néve megtenni.

Ha azóta társulatunk, mint olyan-
e mértékre néve hátrahozott, föbb tiszat,
viselőint sem fogunk e karakteres kör-
de's elől kitérhetni.

Kérelmemet megújítva és mély
tisztelőttem jelelve, maradtam
Budapesten, 1891. évi december 30-án

Méltóságod

alázatos szolgálója

J. Szalágyi Aurél,
az Első cs. kir. szab. Tuna-gör.
hajózási társaság helyettes
felügyelője, egyetemi magántanító.

Magyar Tudományos Akadémia.

Aláírási is a Széchenyi-emléktáblára.

Folyó szám	Ar aláíró neve	Aláírt összeg
1	"Istrán" Györmalom Társulat Debreczen	100.-
2	Nagyvárad "László" Gyözhengermalom Részv. Társ.	100.-
3	Nagysárosi műmalom, Eperjes	100.-
4	Borsod-Miskolci Györmalom Részv. Társaság	200.-
5	Haggenmacher Henrik, Budapest	100.-
6	Pesti Victoria Györmalom, "	100.-
7	Pannonia Györmalom Társaság	100.-
	Átvétel	800.-

Ar Aláírási is a M. T. Akadémia főttkári hi-
vatalához küldendő vissza; ar aláírt összeg pedig
a M. Földhitelintézetben a M. T. Akadémia pénz,
táránál fizetendő be.

Folyó szám	Az aláíró neve	Aláírt összeg
	Áthozatal	800.-
8	Nagykiskindai Győzmalom Részvény Társaság	50.-
9	Erzsébet Győzmalom Társaság, Budapest	100.-
10	A m. áll. hitelbank egyesült győzmalmai, Budapest	100.-
11	Lujza Győzmalom Rész. Társaság "	100.-
12	Losonci és hasvani Győzmalomok, Losonca	100.-
13	Concordia Győzmalom Rész. Társaság, Budapest	100.-
14	Első budapesti Győzmalmi Rész. Társaság "	100.-
15	Pesti molnárok és sütők Győzmalmi R. Társasága "	100.-
16	Gizela Győzmalom, Krausz M. és fiai "	100.-
		1650.-

szóval Egyezerhat százötven forint

Jegyzőkönyv,
mely felvették a K. T. Akadémia „Véchényi-cmlék”
műveiről albizottságának 1891. március 8-án d. e. 11 órá-
kor Strobl Alajos nyobrány műtermében tartott üléséről.

Jelen voltak: Dr. Eötvös Loránd elnöklése alatt: Deöthy
Zoltán, protokollés, gr. Demewoffy Aurél, Keleti György
Rauscher Lajos, Pulizky Károly, Strobl Alajos és gr. Gé-
chényi Béla.

Először utasították a megje-
lent tagokat, a jegyzőkönyv ve-
zetésére főkénti protokollés.

A bizottság azonnal megalkin-
tezte a Holló B. nyobrány által
kiszített Dombormű első vizsgálat
ra a médszertől vizsgálat.

Deöthy Zoltán ohajtsa, hogy
a történelmi esemény vizsgálatán
Kivül a művész — bár aláren-
delt alakokban — örökzsevé
meg a K. T. Akadémia Kivül-
tő irodalmi és pol. z. Kai elöke-
léséjéit, pl. Toldy, Kazin-
csy stb.

A bizottság behatározta, hogy a
Kivül — tekintettel az adódó es-
emény meghatározott körére s
amennyiben a javaslat kati-
vált megzabni lehetetlen
— a történelmi tárgy vizsgálata
mellé maradjon.

A Dombormű vizsgálat egész alatt
jainak közlés, megvilágítás
alappán határozatra ment:

1) Nagy Pál alakja, keves
felirattal kezdődik végező,

elvezetése megvalósítandó:

2) a jobb oldali csatornában: gr. Károlyi György kajott állásában, jobb karjával az asztalon Fennmászkodva, Wesselenyi pedig természetesen alakítandó.

3) Döbrentey elavjára a művezet jobban köze össe a csatornával, mert jelentősi helyzetben ^{mindegy} egyenest elvágva tűnik föl.

4) gr. Székelyi János, gr. Károlyi György, gr. Esterházyi Kálmán, Wesselenyi családok képviselői Pulyky Károly igazgatói kezzei az ország közéletében a művezet rendelkezésére bocsátandó.

Elvett és előterjeszté, hogy az igazgatói Tanács okaján, hogy a Dombornúvéri meggelátó felirás magánára, melyben felsorolándók leuueiner azon testületet is, melyet gr. Székelyi János alapított.

A feliratos kábla vizsgálatainak elvégzésével Rauscher kájós tanár, a művezet meggelátó magánával pedig Beöthy Károly biztatnak meg.

A Dombornúvéri Tiszteletdíjára nézve határozatokat:

hogy - belintéssel a nagyobb kábeli feladatra a fiatal művezet bocsátására - 2000 (Képes) forint adassék Tiszteletdíjnak megpedig követelés vizslel.

ben:

- I. Munka részben 800 fr.
- II. A minta befeljegyzés 600 fr
- III. A mű felállítására 600 fr

Összesen: 2000 fr.

Elvették a minta horgát a bronz-vezü-
letnek arányát is, hogy az 9 rész
sárga rézből és 1 rész óntól állít-
tassék össze.

Strobl felkérte, hogy ez ügy-
ben Turbain és Schlick 3 ár-
sorokkal értékeljék és a bi-
rodalmi csak azután fog a leide-
ben dönteni.

A minta elkészítésére ideje f. év júniusában végére kün-
getett ki és Strobl Tanács fel-
kérte Holló Barnabásé munká-
kellőben Tanácsával irányítá-
ni.

Legközelebbi ülést azon időpontig tüzeletti ki, amikor a műveiz
a mintát szem. nagyságban nagy-
jából felrakja.

Egyéb tárgy nem lévén, — Elvették az ülést beakasztani.
Kelt mint felett.

Jegyzet

D. Csorvóczy

Aláírási ív
a Széchenyi-emléktáblára.

Ez év szeptember 21-ikén lesz Gróf Széchenyi János szü.
letésének 100-dik évfordulója.
E napot a M. Tud. Akadémiának s vele együtt mindazoknak,
a kik Széchenyi emléket tisztelik, a hála és legyelekes visszaemlékezés ünnepevé kell
tenniük. E végtől a M. Tud. Akadémia Igazgató Tanácsa elhatárota, hogy
e nap emlékére palotájának Aradémiá-útyai oldalán emléktáblát állíttat föl,
mely bronzöntésű domborműben fogja előtűntetni azt a historiai jelenetet,
mikor Széchenyi az 1825-iki országgyűlésen a M. Tud. Akadémiát megalapí-
tja. A monumentális emléktábla 4 és 1/2 méter hosszú és 1 méter

2 méter magas érclemez lesz, melyről Gr. Széchenyi, Gr. Károlyi,
Gr. Andrássy György, Gr. Esterházy Miklós, Gr. Degenhoff
József, B. Wepesleány Miklós, Mariáffy János, Platty Miklós,
Nagy Pál, B. Percsényi Esztergom, Bartel György s több mások
aláírási 3/4 életnagyságban fognak látni. Töredék, festői csoportosítá-
sot alkotva.

Az emlékmű szoborpi mintáját Hollo Barnabás úr,
Strobl Alajos tanácsára fogja előkészíteni, az utóbbinak
műtervében és felügyeletében. Az emlékmű költségvetés
összege mintegy 12.000 forint fognak lenni.

A M. Tud. Akadémia Igazgató Tanácsa nem tartotta
szükségosznak, hogy ezen emlékmű létrehozására nyilvános gyűj-
tést rendezzen, megfelelőbbnek találja, hogy a hozzájárulások
csak a Következőt kéri fel: a fővárosi intézmények, melyek
vagy lehetnek vagy fővárosiak Gr. Széchenyi Jánosnak
tiszteletére 2.) Egyszeret, látván meg nem győződve, hogy Gr.

Széchenyi János emléke iránti hűveléssel és hálás legyelet-
tel viseltetnek.

Először a Magyar Következő adalékokat ajánlotta föl:
A m. kir. Péterváryminiszteri üntől (mint a Budapesti lakosoktól), Budapest főváros.
jelentős lakosainak és képviselőjéitől), Budapest főváros.
sétől, a M. Tud. Akadémiától, a Nemzeti Casinótól, a
Lorán. Egyháztól és a Hengermalom-repülőtársaságtól
egyenként 1000, tehát összesen 6000 ft., végre Burghardt
Konrad főrendi házától 300 ft.

Minden a jelen aláírási ívvel hűveléssel megkül-
deni ~~szükségosnak~~ és hűveléssel hozzájárulását kérni kell
szükségosnak, meggyőződve, az általános hűveléssel
kifizetésére.
Budapest 1891 június 10

a M. Tud. Akadémiától (Ez eddig a folio-ív két első oldalára
jött) Verte

Az év 3ik övvel

Aláírók névsora

HORNÁNSZKY VIKTOR KÖNYVTÁRSZÁMOLÓ

Az Aláíró neve

Aláírt
összeg.

335

801.

MÁGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Legelőt nem behívó betűvel:

Az aláírási év a Mr. Tuz. Akadémia fő-
titkár hivatalához küldendő név; az aláírt
összeg pedig ex officio a Mr. Földhivatali Igazgató
minél a Mr. Tuz. Akadémia pénztáránál lenne

22000 Ft
1600 Ft

5000 Ft

15400 Ft

- III. A Hadtudományi Bizottság munkálataira:
  - 1. A Hadtörténelmi Közlemények kiadására
  - 2. A Matematikai és Természettudományi Közlemények kiadására
  - 3. Előadó tiszteletdíja
- II. A Matematikai és Természettudományi Bizottság munkálataira:
  - 1. Tudományos búvárfalok segélyezésére
  - 2. A Matematikai és Természettudományi Közlemények kiadására
  - 3. Előadó tiszteletdíja
  - 4. Fmtekbeszédre
  - 5. Bolyai Farkas «Tentamen»-je kiadására
  - 6. König Gyula: «Analysis kézikönyve» kiadására
  - 7. Heller Ágost «Physika története»
  - 8. Szabó József «Selmecz geológiai leírása»
  - 9. Moesary Sándor «A föld fennmarzása»
- I. Az osztály munkálataira:
  - 1. A Matematikai és Természettudományi Értesítőre
  - 2. Természettudományi Értekezésekre
  - 3. Matematikai Értekezésekre
  - 4. Fmtekbeszédre
  - 5. Bolyai Farkas «Tentamen»-je kiadására
  - 6. König Gyula: «Analysis kézikönyve» kiadására
  - 7. Heller Ágost «Physika története»
  - 8. Szabó József «Selmecz geológiai leírása»
  - 9. Moesary Sándor «A föld fennmarzása»

graphice, Jól lesz-e így? Japán-e Kati

ad 1670
6142

Méltóságos Úr!

A mely tisztelettel alulírt igazgató-
gatóság, önként örömmel fogadta
Méltóságod múlt hó jén 130. sz. a. kelt
nagybecsű írását, a melylyel a Du-
na-gőzhajózási társulatot meghívni
méltoztatott, hogy a halhatatlan
gróf Széchenyi István emlékére a
M. Tud. Akadémia palotájában aka-
démia-utcai oldalán felállítandó
cser-dombormű befalazásának ünne-
pélyén részt vegyen, az emlé-mű költ-
ségeiben hozzájáruljon s az Igazgató
Tanácsból kiküldött Végrehajtó Bizott-
ságba a maga részéről is egy kép-
viselőt küldjön ki.

A társulat igazgató-tanácsa
a mely tisztelettel alulírt igazgató-
ság jelentése alapján tárgyálván
a megírt cselő meghívást, azt hálás kö-

Méltóságos

Füró Cötvös Loránd úrnak,
mint a M. Tud. Akadémia elnökének
Budapestben.

Magyar Tudományos
AKADEMIA
Könyvtára

Érk. 1891. apr. 15.

212.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMLA
KÖNYVTÁRA

Magyar Tudományos
AKADEMIA
Főtitkári hivatal.

Értekez. 1891. decz. 30.

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

630.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint handwritten text.]

[Faint handwritten text.]

[Faint handwritten text.]

[Faint handwritten text.]

Kézrelevel
Méltóságos } Urunk!
Marszágnak }

Gr. Széchenyi János, a M. Tud. Akad.
deánia megalapítója születésnapjának f. év
Szeptemb. 21-én lesz a füzados évfordulója.

E napot Akadémiánknak s vele együtt
szól más Eötvösök intézetünknek a hűlt és ke-
gyeltes világhatalmas műveivel kell tennie.

E végből a ~~sz. Magyar Akad.~~
~~Erdélyi Magyar Tud. Akad.~~ a maga feléle-
ből teljhatalomú Bizottságot küldött ki,
melynek f. hó 22-én, vasárnap, déli 12
órán a M. Tud. Akadémia felatájánál
Ejzes termében tartandó első ülésére

Magyméltóságát } Szerencsém van azon
Méltóságát }
Marszágnak }
Kézrelevelével meghívni, hogy

részben kijelentésével meghívni, hogy
Bizottságot neveztesse ki és közreműköd-
jével megkísérelje leírásait.

Hivatali hízzel

Budapest 1891 febr. 15-én

68. 15.
20. 15.
48. 15.

M. Tud. Akad. Elnöke

Köszön
Tudomány
Tudomány

Művepi albizottlag:

B. Eötvös, Gerliczy, Gr. Desev.
Hy, Pulphy Fer. Gr. Sichey
Béla, Keleti Guptar,
Beothy Foly, Pulphy Károly,
Czobor, Rinscher Lajos,
Strobl Alajos

HAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

RA2 18/1895

A Magyar Tud. Akadémia
Könyvtári privatának.

~~Franciaország~~

Franciaország ^{szövege}
gyi katalógus két kötetből
alló, "priv- és pályarajzok"
című munkáját a H. Tud.
Akadémiának ^{hagyozva} ajánlta,
akgosta.

Franciaország ^{szövege}
két a kényszerítésben le-
endő megörzés pégett a H.
Könyvtári privatának
le küldeni.

Budapest, 1891. ápr. 17.

Főiskolai.

221

891.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyságos Dr. Szalágyi Áruel úrnak
az Első cs. és kir. orsz. Dunagőrhajózási
Társaság helyettes felügyelőjének

Budapest

Nagyságos Helyettes Felügyelő Úr!

ú. o' ^{levegő} ~~levegő~~ ^{intézk. meg.}

Elnöki megbízásból szerencsém van

Nagyságodat értesíteni, hogy a gróf
Szechenyi István emlékére felállítandó
emléktábla költségeire eddig a követ-
kező ajánlatok ^{jelezték be:} ~~jelezték be:~~

M. kir. pénzügyminisztérium mint a lánca	
hid mai tulajdonosának képviselője	1000.-
Nemzeti Casino	1000.-
Pesti hengermalom-társaság	1000.-
Lovaregylet	1000.-
Budapest főváros	1000.-
M. Tud. Akadémia	1000.-
Burchard-Belaváry Konrad	300.-

Togadja stb.

Budapest, 1892. jan. 2.

főtisztár.

630

801.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos Rurhard. Delavay Konrad úrnak, a főudvari tagjának
Nagyságos Gerlóczy Károly úrnak, Budapest főváros alpolgármesterének
Nagyságos Szalágyi László úrnak

Üröm!

Becsés igéretére támaszkodva, bátor
vagyok a gróf Szechenyi István emlé-
kére felállítandó emléktábla gyűjtéséért
ide csatlóva megküldeni, kérem, hogy
az ismerősei között körölkenni méltóztatással.

Fogadja stb.

Budapest, 1891. decz. 21.

Üröm.

~~335~~

~~891.~~

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A nagy földhitelintézet
s. pinningsi osztályának.

A nagy méltóságú m. kir. pénzügyminiszter f. hó 21-én kelt,
1044/ P. 4. számú átiratával
értesíti az Akademiát, hogy
a palotájának of. péchenyi
földön feleltetésére 100.000
érfordulója emelése fel,
állítandó emeléstábla
Költésére a m. kir. körp.
államiintézetnél 1000 forint
összeget kintalványozott.
Fölkérés a k. p. miniszter
kelt, hogy ezen összeget
szabályozásnak békesség
nyugtára felvenni jár,
vevődjék.

Budapest, 1891. apr. 24.

Földhitel.

Méltóságos
Baró Eötvös Loránd úrnak
mint a Magyar Tudom. Akadémia elnökének
Budapesten

A Nemzeti Casino választmányosa j. hó 26^{án} tartott ülésén
tárgyalta a Magyar Tudományok Akademiá-
nak Gróf Széchényi István születésének 100-ik
évfordulójára megünnepelése tárgyában hozza intézett
nagybecsű átvitatát. —

A Nemzeti Casino ösrinte örömmel ragad
meg minden alkalmas, melyen halhatatlan
emlékü alapítója szellemének kegyelettel áldozhat.
Eme kegyeletének akart külső kifejezés adni a
Nemzeti Casino, midőn fenthivatkozott ülésén
kijelentette, hoggyer ünnepélyre tervezett emlékmű
költségeihez hozzájárulni kíván, se ezébe 1000ft-
os az Egykezefsrintot, szavazott meg, s egy alkal-
lommal a Magyar Tudományok Akadémia
Targyaló-Tanácsa által kiküldött Vegre-
hajtó-Bizottságba a maga részéről elnök-
igazgatóját Károlyi István grófot küldötte ki.

~~232~~

~~891.~~

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest főváros
Kereseti Könyv
Helyzet
Dunajörh. Vais
Kovácsy

A jelen év szeptember 21-én lett Gr. Szé-
chenyi István születésének 100. évfordulója
& napot a M. Tud. Akadémiának s vele
együtt a magy. sz. és más intézményeknek a helyes
és kevésebb emlékezés ünnepe' lett. Ennek
E naptól a M. Tud. Akadémia Igazgató
Tanácsa f. évi felmer 15-én tartott ülésében el-
határozta, hogy a nap emlékére palotáján Akadé-
mia-utcai oldalán emlékszállat fog felállítani, mely
brazonírtésű dobosműben fogja elváltatni azt
a historiai jelenetet, mikor Széchenyi az 1825-ös
öröszöggyűlés kerületi ülésén a M. Tud. Akadémiát

megalapítja ^{monumentális} ~~monumentális~~ ^{4 1/2 és 1/2 méter hosszú}
A ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
és közel 2 méter magas ^{szobor} ~~szobor ^{szobor} ~~szobor ^{szobor}
Széchenyi István, Gr. Károlyi György, Gr. Andrássy György,
Gr. Eszterházy Miklós, B. Wesselényi Miklós, Marichy
István, Pláthy Miklós, Nagy Pál, Gr. Desseffy
József, B. Percsényi Zsigmond, Bartal György s több
mások ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
Ezen körben, festői csoportot alkotva.
Az emlékmű szobrának mintáját Hlatko
Barabás úr, Strobl Alajos szobrász által ~~szobor~~ ^{szobor}
fogja ellátni, az utóbbiak ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
felügyelete alatt; a ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
Károlyi fiai ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
emlékmű ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
fogja lenni.~~~~

A M. Tud. Akadémia Igazgató Tanácsa úgy
véli, hogy ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
felállítására ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
rossz intézkedést, melyet vagy ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
visszavonulást Gr. Széchenyi Istvánnak költésével s
melyet, mint az ő ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
selle & napot ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
E határozatuk ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
lefelelően, hogy ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
intézmények ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}
Ségehez ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor} ~~szobor~~ ^{szobor}

4. Az Akadémia palotája és bérháza költségeinél ez évben sem voltak elkerülhetők a túlkidadások; mivel az év folyamán az Igazgató Tanács kényszerítve látta magát halaszthatatlan javítások végrehajtására a felhatalmazást megadni.

5. A vegyes kiadásoknál mutatkozó túlkidadás abban találja magyarázatát, hogy abból fizetettek ki b. e. Pauler Tivadar másodelnök és Bolyai Farkas r. t. arczképei, melyeket az Akadémia elkészíttetett.

6. A könyvkiadó vállalat ez évben jelentékeny (3576 frt 49 kr.) deficitet mutat föl; kivált azért, mert az 1887-ik év őszén utánvét mellett szétüldött tagilletmények tagdíjainak nagy részét a postahivatal még nem szolgáltatotta be. De e mellett a pártoló tagok száma is csökkent, és azon remények, melyek a kiadványoknak könyvárusi úton való értékesítéséhez fűződtek, nem mentek teljesezésbe. Habár a bizottság állandó becsű kiadványaiból a könyvraktárban felhalmozott készlet tetemes értéket képvisel és így fedezetet nyújt: sürgetően szükséges lesz intézkedni az iránt, hogy a jövő években a bizottság a költségvetésben megszavazott segélyösszeg korlátain túl ne lépjen.

7. A Kereskedelmi Műszótár szerkesztésének költségei a pénzüintézetek által felajánlott segélyösszegeken túl még 1131 frtot vettek igénybe, mely az Akadémiát terheli. Ennek törlesztésére szolgál a kereskedelmi csarnok alapítványának jövedelme.

8. Az Akadémia által külön kezelt alapokból:

a) A hg. Czartoryski-alap 1080 frttal csökkent, mely összeg a Báthory Istvárra vonatkozó kiadvány költségeire fordítatott.

b) Egy névtelen magyar mérnök által felajánlott 1000 frtnyi pályadíj rendeltetésére felhasználtatott.

c) A Kazinczy-mausoleum és sírkert cseljaira, valamint Kazinczy levelezési kiadásaira 625 frt 25 kr. fordítatott.

d) A nagyterem falfestményei alapjából 5300 frt Lotz Károlynak nagy falfestménye készíttetéséül, 6997 frt a terem díszítésének munkálataira kifizettetett. Ezen díszítési munkálatok márczius hó folyamán be fognak fejeztetni.

e) Az Arany-szobor alap 2357 frt 20 krral emelkedett.

Budapest, 1888. január 15-ikén.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Trefort.

gató' Tanácsból kiküldött. Végrehajtó Bizottságba a nagy részéről egy képviselőt küldeni kívánok.
Beeres válapát kive, fogója
szívó' székletem kijelentését
Budapest 1891 márczius 15-én

a m. Tud. Akad. elnöke.

Méltóságos Bárá úr.

Konkának intérett, f. hó. 1. in kelt, 130.
számú nagybecsű átiratát megkaptuk.

Gróf Széchenyi István intéretünknek
megteremtője, megalapítója volt, és mint ilyen-
nek emlékét mindenkor hálás kegyelettel tiszteljük.

Most is, hogy a Magyar Tudományos
Akadémia nagytekintetű Igazgató-Tanácsának me-
vében Méltóságod Gróf Széchenyi István snü-
letése 100-adik évfordulójának megünneplésére hív
fel, örömmel vesznék felhívását, mint egy olyan
alkalmat, melynél mélyen érzett hálánknak ki-
fejezést adhatunk.

Ugyanazért fogadja Méltóságos Bárá úr
ösziinte köszönetünket, ezen úgyszólván országos
ünnep megülésére hívó felszólításaért, valamint
a felállítandó emléktáblára vonatkozó szives
tudósításaért.

A Pesti hengermalom társaság az em-

Méltóságos Bárá Eötvös Loránd úrnak
mint a Magyar tudományos Akadémia elnökének

Budapest.

léktábla költségei fedezéséhez

v. i. frt 1000- aran egyenként forinttal ökhaj-
tana hozzájárulni, s kérjük Méltóságodat, hogy
tőlünk ezen felajánlott összeget elfogadni méltó-
tartsassék.

Együttal bátorkodunk megtisztelő föl-
hívásához képest intézetünk képviselőjéül a nagy-
tekintetű Igazgató Tanácstól kiküldött Végre-
hajtó Bizottságba Báró Kochmeister Frigyes urat,
intézetünk elnökét, kijelölni, smint ilyent. Méltó-
ságod szíves jóindulatába ajánlani.

En alkalommal engedje meg Méltóságod,
hogy a Pesti hengermalom-társaság főnállásának
tavaly megünnepeelt 50.-ik évfordulója alkalmával
kiadott emlékirat egy példányát, Méltóságodnak
tisztelettel átnyújtsuk, aron kérésünk mellett,
hogy azt tőlünk szívesen fogadni méltóntassék.

Budapest, 1891. március 17.

Kiváló tisztelettel
Pesti hengermalom társaság
Purcsel W. Kojner

Emlékirat.

Magyar Tudományos
AKADÉMIA
Elnöki hivatal.

Érk. 1890. márcs. 25.

179.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

ORSZÁGOS MAGYAR MALOM-EGYESÜLET.

Méltóságos Bárá, Elnök Ur!

A magyar tudományos akadémia által Gróf Széchenyi István emlékére felállítandó emléktábla ügyében még m. évi december hó 22-én 335. sz. alatt hozzám intézett megtisztelő megkeresésére válaszulva szerencsém van Méltóságodnak mellékelve átnyújtani az országos magyar malomegyesület kötelekébe tartozó nagyobb malomvállalatok nevében aláírt gyűjtőívet, melynek eredménye szerint a megnevezett malmok kegyelettel kívánva adózni a legnagyobb magyar emlékének, kiből egyuttal a magyar malomipar megalapítóját is tisztelik, együtt 1650 ft azaz Ezerhatvázötven forintnyi összeggel járulnak az emléktábla költségeihez.

Midőn egyszeremind arról is értesíteném Méltóságodat, hogy egyidejűleg intézkedtem az iránt, hogy a malmok által felajánlt összeg a magyar földhitelintézet pénztáránál a magyar tudományos akadémia számlájára befizetessék, őszinte örömmel adok kifejezést a felett, hogy a magyar tud. akadémia részéről a malomvállalataink hazafias készségbe vetett bizodalomnak megfelelő szerencsések lehettünk s maradok

Méltóságodnak
Budapestén, 1892. április 8-án

mely tisztelettel
az

ORSZÁGOS MAGYAR MALOM-EGYESÜLET

nevében:
J. P. Ruchel
elnök.

Méltóságos

bárá Eötvös Loránt urnak

mint a magyar tudományos akadémia elnökének

Budapestén.

Midőn erről Méltóságodat hivatalosan
étesíteni szoracsém volna, -
kitünő tisztelettel vagyok
Budapesten 1891 évi március hó 30^{án}

igazgató
Dr. Székelyi K. L.

Méltóságos Délarány - Pürchard Konrad
úrnak, a m. főrendiház tagjának
mint az orsz. (malom-egyesület elnökeinek
magyar.)
Budapest

Méltóságos Elnök Úr!

Vettem Méltóságodnak f. hó 8-dikán
kelt nagybécsi ^{melyek} levelet, kíséretében ^{méltóságos meghívó} az orszagos
magyar malomegyesület körében kötelekbe tartós
nagyobb malomvállalatok nevében a gróf
Szechenyi István emlékére felállítandó
emléktábla költségeire aláírt gyűjtések
jegyzékét.

Méltóságod síves burgalma, mely
lyel a nagy férfiu emlékének áldozik,
halála kötelezi a M. Tud. Akadémiát
s őszinte örömmre szolgál, hogy az Akadé-
mia haláljának és köszönetének tolmácsa
lehesek.

Fogadja stb.

Budapest, 1892. április 19.

Chök.

Magyar

~~169~~

892.

HUNGAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

715/P.M. szám

M é l t ó s á g o s   B á r ó   F l n ö k   U r .

A folyó évi márczius hó 10.én kelt 130 számu nagybecsű átiratában az iránt keres meg Méltóságod, hogy gróf Széchényi István születésének 100-ik évfordulója emlékére a M.T.Akademia palotájának Akademia utczai oldalán felállítandó emléktábla, illetőleg a M.T.Akademiának gróf Szechényi István által történt megalapítását feltüntető dombormű költségeihez hozzájáruljak.

Teljesen méltányolva a Méltóságod által felhozottakat, a kegyeletes célra egyezer/:1000:/forintot a legnagyobb készséggel felajánlok s felkérem Méltóságodat, hogy ez összegnek mikor és kinek kezéhez leendő folyósítása végett értesíteni sziveskedjék.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Budapesten, 1891. évi márczius hó 24.én.

A magyar kir. pénzügyminister helyett:

Caug

Méltóságos

B á r ó   E ö t v ö s   L o r á n d   u r n a k

a magyar tudományos akadémia elnökének

B u d a p e s t e n .

Magyar Tudományos
AKADÉMIA
Könyvtára

Érk. 1891. apr. 8.

200.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

7.

MAGYAR TUDOMÁNYOS
AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Érk. 1891. május 27.

288.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

6566

Magyar tudományos akadémia

helyben

Budapest 1891. apr. 18.

Tan főnöknek értesíteni hogy
a pesti benzinnalombi társaság, a gróf ke-
chényi István püspökének parados előfordulása-
an akadémia palotában alkalmasan em-
lektábla költségeiben való járulék címén
ma penztárnárnak előmerénynek módosít-
va 1000.- lefizetett mely összeg a
m. t. akadémia folyópanaszai javára folyoz-
tatott. -

Sipkeszék
MAGYAR FÖLDHITEL INTÉZET

Antal Trencsényi

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

RAZ 18/1895

MAGYAR LOVAREGYLET

Budapest, 1891 május 10.

Méltóságos báró Eötvös Loránd urnak
mint a magyar tudományos akadémia Elnökének

Budapestben

Vonatkörvissal Méltóságodnak f. é. március hó 1-én 180 fiam
stalt korának irókéltk becses somaira, van szerencsénk érte-
síteni, miszerint a Magyar Lovaregylet gróf Székényi
Jósván születésének 100. ik évfordulása alkalmából fel-
állítandó emléktábla költségehez 1000 fokkal hozzájárul
és a f. é. szeptember hó 21. iki bekezdési ünnepségen, az
egylet képviselőiben, gróf Batthyány Lóra vagy gróf
Dessewffy Aurel ír fog megjelenni.

Kiváló tisztelettel
a magyar Lovaregylet igazgatósága
névben

Batthyány Lóra

1302 szám.

Munkás

A Magyar Tudományos Akadé-
mia által a f évben Londonban tartandó ható-
dik nemzetközi földrajzi kongressusra képviselő-
kül kiküldött dr. Pambéry Ármir és Löwy Lajos
akadémiai tagokat fölkerem és megbízom, hogy az
említett kongressuson dr. Erődi Péterrel, a Ma-
gyar Földrajzi Társaság elnökével együtt, - a kit
szintén fölkerestem és megbízom, - a magyar köz-
oktatásügyi kormányt is képviselni és eme megbíra-
tásuk eredményéről nekem annak idején jelentést
tenni sivekédjének.

Van köszönetem erről a tekintetes Tud. Aka-
demiát, múlt év december hó 14^{ik} 668 sz. a. kelt in-
tervenyére hivatalosra, tudomás és további sives eljá-
rásról levéljából értesíteni.

Budapest, 1895. január hó 14^{ik}

Eötvös

A Magyar Tudományos Akadémia
t. elnökségének.

Ch.

Csaklady. Keltiagos Pár, Magyar Akadémiai El-
 nök Úr! Ezen perczben egysel kijelentem,
 hogy az e perczben külvön kiállított kötelezőség
 alapján a Magyar tud. Akadémiának, mint
 nekem Kivora György in jogutódának 5000—
 o. é. forinttal vagyok adva. Mintán pe-
 dig a U. Tud. Akadémia az első m.
 ált. biztositó társaságnál elbbiztosi-
 tói kötevényekre előlegül felvett s.
 tartozásomra úgymin: . . . . . 2500—
 forintot mai napon a nevezett hit-
 les jogszabály helyetsem kifizette —
 mintán pégre a U. T. Akadémiától
 mai napon kölcsön felvett s. tényleg
 kezeshez vettem . . . . . 2500—
 összegem tehát . . . . . 10000—
 arak: sivez s. é. forintot sem mi az az
 összeg, a mellyel a U. T. Akadémiának
 kölcsön, illetőleg helyetsem teljesítendő fizetés
 ezimén tartozom s. hála adva vagyok.
 Ezen 10,000 forint kölcsönözésom biztositá-
 sánl. s. a U. T. Akadémia kölcsönvevőinek
 kielégítési alapjánl. a mai napon kijelöl-
 tem az a 10,000 forint elbbiztositási össze-
 get, mely az első magyar ált. biztositó tár-
 saságnál 339 számú elbbiztositási kötevény
 tartalmához képest határon estére teljes
 biztositva van, mely említek 10,000 forintnyi
 összeget a nevezett biztositó társaságnak
 hozni évek során nem csak egyen befizetlem
 hanem telentelem sül is fizetlem. Erőből a
 10,000 o. é. forint összegre kedvezményezett
 felgyanung a U. T. Akadémia elnökségétől,
 kezesbattal megneveztem, e kedvezménye

zést az eredeti kötvényszáma mellett és az életbizto-
sítási kötvény és összeg visszafizetésére és penzi-
részéről meg nem számítható feltétlen és kizárólagos
átvételének jelöl a magyar életbiztosítási
kötvény a U. T. Akadémia elnökségéhez kérem az
attól és feltétlen bejegyzésemre attól a helytől,
hogy a 10,000 öf forint életbiztosítási összeg
annak esedékeséig a részlet biztosítását,
saz az összegről hűvelésül minden máskor
kizárólagos csakis a U. T. Akadémia elnöksé-
géhez kérem fizetéseket az illető biztosítási
kötvény részéről. A biztosítók 10,000 öf forint
esedékeséig pedig hűvelés kötelesem magam
már az általam költött 10,000 azaz tízezer
forint összeg után 4% azaz négy percentes
kamattal a U. T. Akadémiának énekesen
kintélre pontosan megfizetni és felhatalma-
zom a U. T. Akadémiát arra is, hogy az élet-
biztosítási évi díjakat a U. T. Akadémia
penziósárából énekesen évi 525 öf forintnyi
rendszeres tagi fizetéséből első sorban fedez-
tesse a maradványt pedig fentebb kitöltő
kamattartozásom hűvelésére fordítsa
önként és későn, hogy az akadémia rendszer-
es tagi fizetéséből helyesen nem fedeztet kamat-
talok külön tartozom a U. T. Akadémiának
megfizetni az e tekintetben mutatkozó kö-
teleget szinte énekesen önkéntesen.
Ugy Budapest, 1894-ik évi június hó első
napján. Főh. Lőrincz m. akad. rendszeres tagi
s. k. Hajduska Albert mint társi s. k. —
Osváld János mint társi s. k. —

849/1894 sz. sz. sz.

Én magam a Dr. Szepietaly Alumnus

ingyenesen kivétel eredetétől felmentésért ké-
regetelek leülletésért és a szerzői jogok
védelméért. Kelt Budapesten 1894. é.
Ezerpánczárhatszázötvenedik és husz
háromszázötvenedik napján.

Árj: kint: 50 k
hely: 50
Össz: 100 k

Kisfalvi
Gyula

65890/94. szám.

Szilády Áron, a m. tud. akadémia tagja, az iránt folytatódik hozzászólásról, hogy a "Régi magyar költők tára" cz. művehez szükséges adatok feldolgozása végett neki a nemzeti múzeumi könyvtárból egyes műveknek kikölcsönzésére adják engedélyt.

A múzeumi szabályzat 48§-ának 6-ik pontja értelmében, hivatalosan becses művek, kéziratok, oklevelek s művek nem kölcsönözhetők ki; egyedül közintézeteknek, tudományos kutatás céljából.

Szilády Áronnak fent említett s a magyar irodalomtörténet szempontjából igen fontos műve tudományom szerint a m. tud. akadémia megbízásából készült, feljogosítottam a m. nemzeti múzeum igazgatóját, hogy a szobában levő műforrásait képező műveket, megfelelő jutallás mellett a tudományos akadémiaának egyenként, szoros határidőre mindenkor ki-

A magyar tudományos akadémiaának.

kölcsönös hesse.

Erről a tudományos akademiát tudomására,
Leilády Aronnal leendő körlés-, silletve további
megfelelő eljárás végett van szerencsém értesíteni.

Budapest, 1895. évi január hó 7-én.

Eötvös

Jgt. 95. I. 30.

62 stam

Tudományi kézikönyvtár
meglátás N. Szilágyi Aron
rt. W. W. W.
Bp. 1895. I. 12

Szilágyi
Aron

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

f

537. sz.
1895.

Tisztelt Osztály!

A M. Tud. Akadémia jövő évi nagygyűlése a
millenniumi ünnep idejére esik.

Álló, hogy ez alkalommal a nagygyűlési fel-
olvasások tárgya a magyar történetre és a honfö-
ladi korabeli leletek, archaeológiájára vonatkozzék.

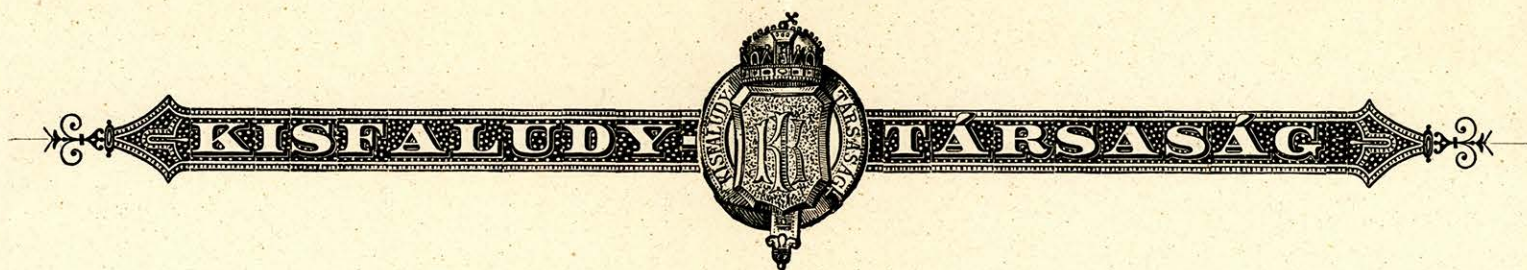
Fölhivom tehát a t. osztályt, méltóztatni
javaslatot tenni a felolvasók témájára és a felolvasá-
sok eximiere névre, hogy a program, az alkalom
fontosságának megfelelően, mielőbb megállapítható
legyen.

Budapest, 1895. október 9-én

Rötter László
elnök.

A Magyar Tud. Akadémia II. osztályának.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

A Kisfaludy-Társaság, magyar szépirodalmi érdek, vasárnap f. hó 10-dikén délelőtt 10 órakor tartja a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében negyvennyolcadik ünnepélyes közlést.

A magyar irodalom ez ünnepélyére az elnökség nevében tisztelettel van Nagyméltóságodat és a Magyar Tudományos Akadémia tagjait mely tisztelettel meghívni.

Budapest, 1895. február 1.

Beötvös
a Kisfaludy-Társaság titkára.

Nagyméltóságú

Báró Eötvös Loránd Úrnak
a M. Tud. Akadémia Elnökének.

A Magyar Tudományos Akademiának.

Méltóságos Elnök Úr!
Nagytekintetű Akadémia!

A hártvás (croupos) betegségek háziunkban even-
ként több ezer ember halálát okozták, ma-
ga a hártvás tüdőlob (pneumonia crouposa) even-
ként körülhetül negyven ezer ember életét ol-
ta el.

Iha ezen fölötte nagy vesztességhez még
azon további számított, mely a croupnal rokon
formisretű betegségek kivételkarménya, akkor oly
ember - hokatomhával állunk szemben, melynél
nagyobbat még a, sereussétre ritkán fellépő
cholera - járvány sem okoz.

Már pedig ezen óriási vesztesség min-
den járvány nélkül, evenként, Kevis ingadozás-
sal egy azon mérben ismétlődik és így nevezett
betegségekben körülmények évente minden hatodik
ember végezi be, rendszeren istó elött, földi pályá-
ját.

Ezen betegségek csoport ellen az isteni gond-
viselés Kegyelmeiből sikerült oly új gyógymódot
megállapítanom, mely főlegos voltánál fog-
va a szó legfőbb értelmében vett croupot, nem
csak biztosan, de egyuttal gyorsan is képes meg-
gyógyítani.

A mi a croupnal rokon formisretű kör-
alattokat illeti, melyeknek legkiválóbbja a hasi
hagyymár (Typhus abdominalis), azok gyógymódot
istal szintén előnyösen befolyásolhatók és
nyomasat oly biztosan és gyorsan látszanak

annak alkalmára mellett meggyógyulni, mint
a firtán croupos köralakok. Ha mind e mellett az,
na vonatkozólag állásomat csak feuntartással fogom,
az az, ez alkalommal még csak jellelem, ezt azért de nem,
mivelünk egészségügyi köröm, melynek orvosa vagyok,
sokkal kevesebb anyagot szolgáltatott ez ideig kísérletek
imre, minthet tapasztalataim erekre nézve is oly meg,
győrdék is oly bőségesek lehetnek, mint a firtán
croupos jellegű betegségek körül szerettek.

A croupus polon formájú köralakok által
jóban csak körhári kísérletek alapján valószínű
olyanoknak felismerhetők, mint a melyeknél gyógyul,
járásom szintén birtos is gyors eredményű is miután
körhár rendelkezése nem áll, csak jellelem vagyok képes
gyógyuláson elnyűs voltát ezen köralakokra nézve is.

Ismereték kiterjedése végett bátor vagyok a
Nagytestületi Madármivának az ide mellékeltegyre,
jóny dolgotalaim körül kitöltés a III. számú jellemet
figyelmébe ajánlani, mint a melyben állásomat
körülmeígyesen is alaposan kifejttem volt alkalmam.

Ezen firtelletes jelentésem az ide mellékelte
dolgotalaimmal együtt kérés, elfogadni
firtelletes jellemet oly vidéki orvostól, kérésre,
süti vágya is s hája, a mevető emberiségek ház,
néra válhatni saját működési körön fel is.

Ezen firtelletes jelentésem jelleme ezek
alapos megfigyelés is immár 4 éven át saját orvosi
gyakorlatomban szerett bőséges tapasztalat is szigorú
öröndolat alapján tapasztalatom el magamat, miután
kötőösen az orvosi iratokban vizsgálhatunk más
főbb példák is elismerő bírálat jellemet meg. Így utóbbi
időben is, még pedig f. évi Augustus hó 18^{án} jellemet meg
a "Gyógyírát" 33^{án} számában Dr. László Kőrösi, tétel,

13. 7. 19. 13
207
leni járás orvostól egy dolgot, mely gyógyjárásomat
bírálat tárgyává tette azt a maga köréről is föltette
előnyösnek elismeri.

Boltonnak fogom magamat érteni, ha sikerült
a Nagytelki Akadémia érdeklődését felkelteni, mi
egyedüli éhgyom teljesítő évek, az az, gyógymitom alkali
mosításának Rádjétét Rádjé.

Nagyra bevittem Rádjé mellett mozdul,
sám
Kétséges Elvít Munk
is a Nagytelki Akadémiának

székhelye
Dr. Sziklai Péter
Róvovon
Sis - Lomborv 1895 Október hó 23^{án}
(Formátum)

8 db melléklettel

Est. 95. X. 24

~~602~~
89 pót
1895

Kiadása III. orv.
Talyasok

Ranf

Szily
Fotóskai

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A Magyar Tud. Akadémia Építészeti Bizottságá-
nak ülése

1895. január 31-én.

Dr. Eötvös Loránd akadémiai elnök úr elnökölete alatt
jelen voltak:

Szász Károly másodelnök,
Pulszky Ferenc,
Gr. Fréchenyi Béla ig. és tt.
Thar Károly ig. t.
Szily Kálmán főtitkár,
Wigmondy Gusztáv kir. főmérnök.
Tóth Károly gondnok, jegyző.

1.) Elnök úr az ülést megnyitván,
főtitkár úr bemutatja a könyvtár
iroda és olvasó terembe tervezendő
villamos világítás - mindegy
1000 ft-ra rugó - költségvetését, mely munkálatoknál a folyó évben
szükséges készletvitelét a bizottság
elrendeli.

2.) Gondnok előterjeszti az 1894.
évi dotatio' felhatalmazásról és
az 1895. évi szükségletre vonat-
kozó jelentését. E szerint a múlt
évben - világítás és vízfogyas-
táson kívül - 8382 ft 44 kr. ada-
tot ki. A folyó év tervez. kiadá-
sai 8371 ft 75 kr lesznek, mely
összegeben a fűtés, világítás és
vízfogyasztás költségei is ben-
foglalhatók.

A penkivili kiadásokat
illetőleg gondnok előadja, hogy
se kintessel a jövő évben megtartandó

évesredez kiállításra, a bizottság
mult évi határozata szerint,
a folyó évben volnának végre,
hajtandók a palotában a fal-
festési munkák. Ezek a benn
foglalt költségvetés szerint - áll-
ványozás, kömives és műmár-
ványozási munkával együtt
6674 forintba kerülnek.

Mint hogy azokban a benn
foglalt költségvetésben ^{az állványozásért} fölkapított
1100 forintot soknak találta, fel-
kérte ott a Kádémianak
dolgozó úrmezt, adjon be
erre vonatkozólag szintén egy
költségvetést. Ezen beérkezett
költségvetés szerint az állvá-
nyozás 720 forintba - és ha az
állványokat a kívánt helyre
nem kell egyszerre fölláztatni,
hanem egyik helyről a másikra
áthelyeztetésnek, az ilyen
áthelyezés az illető munkáért
külön-külön felkapított összeg
40%-ával kevesebb - kerülne.
E szerint tehát az összes falfestési,
kömives- és műmárványozási mun-
kák, az állványozással együtt . . . . . 6224 forintba
(400 forinttal kevesebb) kerülnek.

2.) A palota nagy- és két vilá-
gító udvarában, valamint a bér-
ház utcai homlokzatán ^{és belső részén} meg-
ejendő vakolási- és falábrázolási
munkálatokat a beérkezett
jónemű építőmesterek ajánlatai
közül, Kovács Gyurcsáké lévén . . . . . 4040 forinttal
a legolcsóbb, a kivitellel óvatosan
megbírándó.

Árvozat

10,264 ft

3.) Légszuszítási- és fűtési-
lévi munkákra a fűtési hiva-
salban, (csillárókkal és lámpákkal
együtt) . . . . .
pütközeltetik.

751 „ 85kr

4.) Köfanyó-javítási munkákra
a palota és bérházban . . . . .

348 „ 60kr

5.) Javítás munkákra:

a.) Könyv a heti-üléstereembe. . . 132 ft.

b.) Új ablakfüggönyök a díptereembe. . 300 „

c.) A díplépcsőház pársainak

báronnyal bevonása. . . . . 54 „ 25kr

d.) Régi kéjállvány feldíszítése

báronnyal, rojtok és bojtokkal 188. — 674. 25kr.

Összesen: 12,038 ft 70kr.

Ha ezen öprégből a falfestési
és kőműves munkák jólállási
fejében a munkakészség
böl 5%-ot, vagyis . . . . .

964. —

11,074 ft 70kr

forintot egy évre visszatarthat-
volna fölcembő a palota és bér-
házban pütközésnek bizonyult
reutkivüli munkálatokra és
új bevezetésekre.

A fentebbitől kapcsolat-
ban gondnok előzija, hogy a
próbán levő falfestési és kőművesi
munkák végrehajtását a bi-
rossig tavalyi ülésében a folyó
évre halasztotta, de nem is fele-
arról, hogy azok a palota díszes-
sége és a bérház állapota
való tekintetből tovább el nem
vázhatók: Különösen figye-
mébe ajánlja a bizottságnak
azt a körülményt is, hogy
ha a munkálatok ebben az
években nem fogantathatók,

nemcsak, hogy idővel nagyobb
lesz a rongálás és emiatt fogva
a költség is, de a kiállítás
évében, ha egyáltalán akad
vállalkozó, természetesen drá-
gább lesz a munkabér. Tégül
a fűtési főváros kiállítási bi-
rossága is fölhívja a hírtu-
lajronosokat, hogy hárítsák
a jövő évi honrák pendbe.

Beható tanulmányok után a
bizottság az 1895-évi pendes
kiadásokkal, úgy mint a múlt
évben, most is 7400 ftot vesz föl
a költségekbe és mintán
arral a meggyőződésre jutott,
hogy az előzőlt munkák
végrehajtása, valamint új
felszerelések beszerzése a je-
legző körülményeknél fogva,
de különösen a kiállítási
évi való tekintetből, tovább
csakugyan nem halaszthatók,
~~amint~~ bemutató költsé-
gvetések alapján a falfestési
munkák végrehajtásával
Scholtz Róbert festőt, a kőmi-
ves és falminerítési munkák
teljesítésével Kovács János
építőt, a kőfaragó mun-
kákkal Gensdy Istvánt, a
kőpítor munkákkal Posa
Károlt, a légtér munkák-
kal a budapesti légtérnyá-
rak igazgatóságát bízza meg.
A költségek fedezésére név-
pedig elhatározza, hogy e célra
az Örgazgató-Tanácsból tízezer
forint megtakarítását fogja kiveni.

Együttal utasítja a gondnokot, hogy a legnagyobb fakere, kossig fenn elött tartásával a jelzet munkálatokat 1895. év augusztusában hajtsa végre, a falfejtő és kömives munka, keresményéből pedig 5%-ot övével egy évre tartson vissza.

2.) Gondnok jelenté, hogy a Hornyánszky-cég a folyó év július 31-én lejárató szerződést felmondván, kibúcsoltkodik. A cég az öfkes földpinti helyiségekért eddig 5051 ft 27-let fizetett. Megtartja azonban további öt évre ezen helyiségek Arany János- és Akadémia-utcai részét (a Kapubejárásról balra) évi 3000 ft-ért, a Kapubejárásról jobbra eső helyiségek egy részét pedig Müller György könyvkereskedőnek évi 1800 ft-ért adta ki. Reméli, hogy a többi, üresen maradt, helyiségeket is jól fogja kiadhatni, így a bérjövedelme az eddiginél jóval sze, pontosan.

A bíróság övével és tudomásul veszi a gondnok intézkedéseit. Együttal a legközelebbi május-illetőleg augusztusi bérnyezéstől 5%-al a házbirt fölemeli, utasítván gondnokot, hogy erről a lakókat értesítse.

3.) Az 1894. évi füzet alatt a

Békház egyik lakója azsal
a Kézissel fordult az Akadé-
miához, hogy a III. emeleten
levő lakásába fürdőszobát
és árnyékszékét rendeztesse
be, kérvénk nyilatkozván a
költségek felét viselni. Gondnok
jelenti, hogy ez ügyben tsig-
mondó Gusztaó kir. főmérnök
írás miújsági véleménye be-
adására szólítatván fel, - a me-
lyet egész terjedelmében föl-
olvas - a kérelmet beérde-
sés megtagadását tanácsolja,
nemcsak azért, mert az ilyen
tervnek kérekedése nagy
bontásokkal, a falak gyöngé-
sítésével s így a Békház külön-
ben is gyöngé állapotára való
tekintetből, veszélylyel jár -
a minnek az Igazgató-Tanács
egy évekkel ezelőtt hozott elvi
határozatával eljött s hajtottá
venni, - de azért is, mert a
budapesti építkezési szabályok
168. § a fürdőszobák és árnyékszék-
ek berendezésénél megköveteli,
hogy a szellőztetésükre szolgáló
léghatár, világító udvar legyen.
Mintán ezt a Békházban teremteni
nem lehet, a felsorolt egyéb fontos-
ságot figyelembevételével a kére-
lem megtagadható.

4.) Umbach R. Utóda palafürdő-cég a
magára vállalt kötelezettségeinek nem
felel meg, gondnok javaslata hozza,
hogy a palatörzsetek jókárban-
tartásával és a hónapok a

A bizottság ezen intézkedést
helyeslőleg tudomásul véve,
magáéva teszi.

világító és költő ismét
püskös és hányásos munk.
Káival - beadvány ajánlatok
alappán - Schwab Gyula
palafőnök mesterségszaksz.
meg 1895. január 1. óta
Kézvétel, ös. ére.

Latta:

Róttin Lóránt

a G. Tüd. Akadémia
elnöke.

Schwab Gyula ajánlatok
elfogadására.

Feljegyzés:

Gyula Káival
gondnok.

Évk. 95. II. 25

110 szám

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Építészeti Bizottság
ülése

1895. január 31. én.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. Minisztertől.

2592. ebn. szám.

12 db.
A közoktatás-államotáról szóló
XXIII. miniszeri jelentést van szerencsém a Tud.
Akademiának áttekintés és használat végett
megküldeni.

Budapest, 1894. december hó 22-én
A miniszer helyett:

[Signature]
államtitkár.

A magyar tud. Akademiának
Budapesten.

197

Nagyméltóságú miniszter úr.

Speciálisem van Dr. Vári
Péter² Lajos szabadságát kérvényezve
az Akadémia Tiszteletű Bizottságának
Jegyzőkönyvének erre vonatkozó kivonatát
Tiszteletteljesen ~~szívesen~~ ^{feltehetően} és az új
Eccellenstől ^{paraszti} a legmegalapozottabb ajánlással.
Bpest 1895. április 2-án

Kiirt okir

a M. T. Akadémia Történelmi Bizottságán
1895. márc. 2-án tartott ülésének
jegyzőkönyvéből

8. Dr. Vári Bexsö fögymnásiumi tanár kéri
a bizottságot, hogy a Mitterniumi mű érde-
kében okvetlenül szükséges lévén egy vatikáni
görög codex (Leo Sapiens) tanulmányozása, es-
közölné ki a Nagyméltóságú Minisztériumnál,
hogy e célból 1896 jan. 1 - máj. 1-ig szabad-
ságot nyerhessen.

Mellékelve Dr. Vári
Bexsö ír folya-
mánya a Min.
Minisztériumhoz.

A bizottság megkeresi az Akadé-
mia méltón elnökségét,
hogy a mondott tudományos cél-
ból és a mű tudományos érté-
kének emelése érdekében a kért
szabadságot Vári Bexsö ír ré-
szére kieszközölni méltóztaték.

Fejérsasakyhántú
biz. előadó.

A M. T. Akadémia t. r. föliszvári Hivatalának

508. é. n. szám.

Miült évi december hó 19-én, ⁶⁹⁶ ~~445~~ szám alatt kelt megkeresésére vonatkozólag értesitem a magyar tudományos Akadémiát, hogy a kereskedelemügyi miniszter úr dr. Székfaluassy Sándor, miniszteri tanácsos részére, a folyó évben Párisban tartandó nemzetközi böntönügyi congressuson a magyar tudományos Akadémia képviseletében való részvétele céljából a congressus tartamára kért szabadságidőt szolgálati okokból nem engedélyezhette.

Budapest, 1895. évi márczius hó 11-én.
A miniszter helyett:

Zsilinszky
államtitkár.

A Magyar Tudományos Akadémiá-
nak.

Erk. 95. III. 15.

146 stán

Méltóságos

Felkelvessy József

úrnak a M. T. Akad.

tagjának

Helyben.

Tudomisével

végül irnavorólag

kiadatik.

Bpest Rmf.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEÉMIA
KÖNYVTÁRA

Szily

főtitkari

Tudomásul vevőjéül.

Pest, 26/III 1895

Felkelvessy

9405. sz.
895.

Nagyméltóságú Előnk Úr!

A Magyar Tudományos Akadémia Kiadványai a Képviselőház Könyvtára részére nem jönnek meg azzal a pontossággal, mely ily becses irodalmi termékeknek kivánatos.

Igy nevezetesen újabbán: Hunfalvy, az oláhokról; Hüppe, a lengyel alkotmány; Kazinczy levelei 1-5.; Emerson, subscriszálom Képviselői; Préchányi levelei II-ik kötet czimű művek, még nem jöttek meg, pedig azok már régebben megjelentek.

Felkérem Nagyméltóságodat, hogy a mennyiben ennek oka a hiányos expedicióban volna, a megfelelő intézkedéseket megtenni sziveskedjék.

Fogadja Nagyméltóságod Kiváló tiszteltem öszinte nyilvánítását.

Budapestben, 1895. évi márczius hó 11-én.

Felcsepp

a Képviselőház elnöke.

Nagyméltóságú báró Eötvös Lóránd úrnak, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének

Budapestben.

428 szám.
P.M.

Nagyméltóságú Báró, Elnök Úr!

Hivatali elődömnök közbenjárására a közös pénzügyminisztérium levéltárában elhelyezett régibb magyar országgyűlési irományoknak az 1511 - 1588 éveket magában foglaló része a magyar tudom. akadémia történelmi osztályának kölcsönképen átengedte, azok az 1873. január 17-ikén 5543 /P.M. szám alatt kell itteni átirattal az akademiának megküldettek.

Miután a jelzett irományok immár közretétettek, és a közös levéltár részéről szükségeltetnek, a közös pénzügyminiszter úr megkeresése folytán van szerencsém Nagyméltóságodat

Nagyméltóságú
Báró Eötvös Loránt úrnak
főrendiházi tag, a magyar tudományos
akadémia elnökének

Budapest.

felkérni, hogy azokat mielőbb hozzám viss-
szajuttatni méltóztatnék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló liszte-
letem őszinte nyilvánítását.

Budapestenz, 1895. márczius hó 11-ikén.

A m. kir. pénzügyminister helyett.

L. J. [Signature]

Erk. 95. III. 16

148 min

Mielőbbi intézkedés
végett vissravárvány
kiadatik a II. osztály -
nak.

Ranf.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Szily
főtitkos

Kiadatik a Róth.
Bírófénynek
1895. márc. 17

Pencsek
osztályfőnök.

an. v. a. v. a.
felv. v. a. v. a.
a. p. v. a. v. a.
a. p. v. a. v. a.

15
1895. márc.

Méltóságos Baró, Elnök Ur!

A Magyar Mérnök-és Építész-Egylet,
nagyrenű vörösbálgóró és útfutó mérnököinknek,
Kisvárdelyi Pál születésének századik évfordulója
alkalmával 4. hó 26.-án esti 6 órákor saját helyisé-
gében (Dalszínház-utca 1. sz. I. em.) emlékünnepet
rendek, melyre Méltóságos Baró Urat, mint a
M. Tud. Akadémia Elnökét, úgy szintén a M. P.
Akadémia melyen trüteltséggel is - mely tudós
Társaságnak Kisvárdelyi Pál szintén tagja volt
tisztellett meghívja.

Fogadjá Méltóságos Baró, Elnök Ur
kitünő tisztelgetünk, és színté kifejezést.

Budapest, 1895. március hó 16. =

MAGYAR MÉRNÖK ÉS ÉPÍTÉS-
EGYLET.

Figler
elnök.

Sziller Károly
titkár.

Méltóságos Baró Cötvös Loránd Urnak,
a M. Tud. Akadémia Elnökének

Budapest.

Ex. 95. III. 17

153 n.

4

Nagyméltóságú Elnök Mr!

Kegyelmes Uram!

Utlülírott, mint a zürichi műegyetem
gépészmérnöki szakosztály III-ik évfolya-
mának rendes hallgatója, ki az 1894/95-
iki tanévre a Halber Ferencz-féle ösztöndíj
első részletében részesülni szerencsés voltam,
azon alázatos kérelemmel bátorkodom
Nagyméltóságod elé járulni, méltórtassék
nehem az ösztöndíj második részletét is
kegyesen adományozni.

Utlázatos kéresem támogatására van
szerencsém a zürichi műegyetem anya-
könyvi kivonatát (Matrikel-utószug)
mellékelni, mely szerint az 1894/95-iki
tanév téli félévét jó sikerrel végeztem.

Utlázatos kéresemet a Nagyméltóságú
Elnök Mr kezébe ajánlva,
vagyok Nagyméltóságodnak
Zürich, 1895. március 20.-án

alázatos szolgája
Tedeschi Károly
III. éves műegyetemi hallgató

Est. 95. III. 22

162

usolv. ment

III. 22.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

t

Magyar Tudományos
Akadémia
Nagyméltóságú
Elnök Urának

Budapest

Előzetes kérvénye
Tudós Úrnak

a zürichi műegyetem
gépmérnöki szakosztály
III.-ik évfolyamának
rendes hallgatója (lakik
Zürich - Pluntern, Pestalozzi-
strasse 24.)

melében a Holzer Terence-
féle ösztöndíj második
névleteért folyamodik

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1 darab melléklet.

MATRIKEL-AUSZUG.

Herr Karl Sedeschi von Semesvar Ungarn.

war im Winter-Semester 1894/95 als Schüler

des III. Jahreskurses der mechanisch-technischen Schule

für folgende Unterrichtsfächer eingeschrieben und erhielt für seine Leistungen in den obligatorischen Fächern die beigesetzten Noten.

(1 ist die geringste, 6 die beste Note)

1. Obligatorische Fächer.	Lehrer.	Noten.
Theoretische Maschinenlehre (Wärmethorie, Dampfmaschinen), mit Uebungen	Professor Fliegner	5
Theorie der Schiebersteuerungen mit Uebungen	Professor Fliegner	4½
Turbinen, Wasserräder und Pumpen	Professor Prásil	} 5½
Maschinenkonstruieren	Derselbe	
Anleitung zu den physikalischen Uebungen	Professor Dr. Pernet	} 3½
Physikalische Uebungen	Professor Dr. Pernet	
Prinzipien, Apparate und Messmethoden der Elektrotechnik	Professor Dr. Weber	—

2. Nicht obligatorische Fächer.

Praktische Geometrie
Uebungen in Studizien am Geometer
Nationalökonomie mit Rep.
Regulatoren

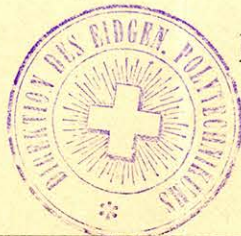
Prof. Dr. Decher
Ing. C. Weyer
Prof. Dr. Platten
Stodler.

Bemerkungen:

Zürich, den 16. März 1895.

Der Vorstand der Fachschule:

Herzog

Der Direktor des eidgenössischen Polytechnikums:

Geiser

Ért. 95. III. 26

167.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

180 nain

Ameltoisija Minister us

Precesim van Ameltoisija
a Pestriul Mirdolera kulturovito

godat avra kerim, hvoy Berech kavoły reji erde
mes ivro ^{mak} a M. Tad. itkadeinua mupulma
roty ^{magas es coalidga} historioleje ^{nek} resere: ki ~~Pestriul Mirdolera~~
~~okje kulturovitu~~ subudjoret s podz aimiak
kedvermeja avra ni millitiasat ~~ok~~ engoletja
ni meltoisaret, es pedig:

1. Berech kavoły mup. aradimiai historiole
rivere ^{Belapfokje} Pestriul Mirdolera es vira eoy.
2. Neje es givos kumlofia ^{Pestriul} rivere ~~Pestriul~~
^{Belapfokje} Mirdolera ket subudjoret, es
3. Minko, molyer metes onustanyj butora
na es esib smelirinet kedvermejes avra
vto ^{Belapfokje} divilitasat ~~Pestriul~~ Mirdolera.
Fogudja Ameltoisijed kiviti kiviltem
ovinte avilvan itisat.
Pest 1895 aprilis 1ji

elvotk

184

Nykt. Minister is.

Veress Eudre 10 éves tanai-
felölt öntöndiya 2 is felinck
Kintelvaningoria tranti kei-
vinyek is a törs. bir. erre
vontkoros jelentését mereu-
csin van a legumelgyobba
ajánló Nml. by feltegy.

95. II. 2 -

aitus min.

du

184

A M. Tud. Akadémia

Tekintetes Történeti Bizottságának

Budapest.

Kötelességemem eleget érezván tenni a
Tallás-Közoktatásügyi M. Kir. Minisztérium m.
évi dec. 13-iki rendeletének, hogy az itteni „Insti-
tut für oesterreichische Geschichtsforschung“-on
elvezett ösztöndíjaim második felének folyósítása
iránt csak azután fog intézkedni, ha „tanul-
mányaimról a tanév első felének végével,
okmányokkal felseveléi jelentést tervek“-tisztelet-
teljesen bátorhadom jelentésemet beküldeni, alá-
zattal kérem a Tekts. Bizottságot, hogy méltós-
tassék azt jóváhagyó és ajánló átirata kísérel-
tében a Nagyméltóságú Minster úrhoz felterjesteni.

Az e jelentésemben röviden említett le-
véllári kutatásaimra vonatkozólag kötelességem-
nek tartom az alábbiakban számolni be bőveb-
ben a Tekintetes Bizottságnak.

Tiszteletteljesen jelentem, hogy itt létem óta,
naponta dolgoztam főleg a cs. és kir. állambé-
vélésben, de hogy az időt és alkalmat jól fel-
használjam, igyekszem kizárólag anyaggyűj-
tésre, másolásra irányulni, magát a feldolgo-
zást későbbi időkre hagyván. Kutatásaim folya-
mán teljesen befejeztem 1) a Bathory tudra bí-

bornok, erdélyi fejedelmre és korára vonatkozó gyűjtést, melyen már 3 év óta dolgozom, és 2) a II. Rüdolf testvére, Miksa főherceg lengyel trónra törekvése és 1587-88-iki lengyel-oroszai csífos expedíciójára tartozó gyűjtést, mely (eddig még a német iratokban is megírattam) tárgyat leginkább a lengyel viszonyokkal és intézményekkel való bővebb megismerkedés végett válasszottam.

Ezeken kívül a 15 éves török háborúra vonatkozó magyarok sok kiadatlan török-magyar-kori levelet másoltam a „Turcica” osztály irataiból, melyek e homán hadjárat részleteire érdekes új fényt derítenek. Felenleg pedig katonás viszalmat érezvén az oláh történettel való foglalkozás iránt — a II. József alatt 1787-91-iki orosz-török-osztrák háború tanulmányozásához fogtam, kiváló tekintettel a moldva-havasalföldi működéste és az ottani eseményekre; a mit majd tanári értekezésemben önjajtok feldolgozni.

Megemlítve egyúttal, hogy a hívsvéti osimidő egyrésztben levéltári kutatások végett, egy kis lengyel-orosz-németországi Körítal önjajtok kerüli, vagyok, magamat a Tekts. Kisottság további jóindulatába ajánlom,

Bicsben, 1895 március 27-én.

a Tekts. Kisottság kess híre
és aláíratos szolgálja
Veress hurbé

Ér. 95. T. 2

1895. máj

A M. Tud. Akadémia Tör-
vényelvi Bizottsága f. évi
máj. hó 30-án tartott
ülésében a mellékelt je-
lentésből és bizottságyok-
ból meggyőződve arról,
hogy Veress Endre úr
tanulmányait és történel-
mi kutatásait kiváló ered-
ménytel folytatja: meg-
keresi az Akadémia m.
s. Elnökségét, hogy Veress
Endre urat a Magyar.
Ministeriumhoz intézett
jelentését, illetőleg az-
kardija II-ik felévi réve-
lőnek mielőbbi kiadása-
nyomatása iránt beadott
kérelmét a Magyar.
Ministeriumhoz meleg
ajánlatot fűljék hozzá
mellékletek.

Budapesten 1895. aprilis 1-én

Fejérváry Antal
biz. előadó.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

14385/95

1895 március

Nagyvelőségi Minisztérium

Miért évi október-hó 25-én kelt
2140 clu. számú kirovatára, szerencsém
van ~~m. tud. akadémia III. osztályának~~
az egységes időszámítás tárgyában kikül-
dött ^{akadémia} bizottság jelentését, a ^{nek másolatát} III. osztály
1895 februárius 18-án tartott zárt ülésének jegyző-
könyvének e tárgyra vonatkozó kivonatát
végre az Akadémia 1895 márciusus 19-én
tartott ülésének jegyzőkönyvéből az ide
vonatkozó pont másolatát ^{lappalattal} ~~attólde-~~
^{fölvezeteni.} Tisztelettel
sz. - Tisztelettel

Budapest 1895 márciusus 31-én

Andras

~~Főtitkár~~
Kül

Méltóságos Bácsó és Elnök ur!

Múlt évi február hó 28-án 1899 p. a. kelt magyarországi iratában tudatni méltóztatott Szászváry miniszter ur ö. Magy. méltóságával, hogy a tudományos Akadémia részéről a Parisban tartandó V nemzetközi történelmi Congressusra Wlaffics Gyula és Scheljaloffy Wenzel urak fognak meghívókat küldetni.

Az említett Congressus elnökétől e napokban kaptam levelet, melyben tudatja hogy a Congressus megnyitása f. évi június hó 30-án hajrára tűzhető ki, s amelyben arra is felhívja hogy az elhorrá megjelölt nevű hazánkfiai nevét vele minél előbb közöljem.

Azazt biztossaljes megemlítiével, hogy a többi elnöklété alatt működő tudományos Akadémia korábbi határozatáról Parisba írásileg küldtem: dehiszettel az időközben változott viszonyokra s a most

Erk. 95, IV. 4

1908. évi

Kiadatik a II. osztályú
szögös nyílászárú végén.
Budapest 1895. júli 4-én

Szigetvári
főtitkos

/ mekkélt 1861-én
(Jedofalussy József ut. élénk.
delise szögötök).

Melitoşajm Miu. ten' a' uo' u!

Bpest 95. IV. II

f. h' 2 a' n' kelt ^{beseg} ^{levelé}
 re sterenesin van valasztai,
 hogy az Akademiai ak az
 II. ~~Alkalmazotti~~ ^{Alkalmazotti} ^{börsonygi} ^{con}
 gressum beendo' kepiselteti
 seie fellet Akademiai ke-
 ges korul ^{Wlassics Gyula} ^{akad.}
 ei korostatis ^{u'gi} ^{minis} ^{ter}
 u'rol - ki jelenleg ^{minis}
 Budapeston - ^{u'gi} ^{huzon}
 van ^{benne} ^{rejtvenni}, ^{te}
 kelfulossy ^{Joseph} ^{is} ^{pedig}
 felettes hatosa' gabol ^{u'gi}
 karott ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi}.

1 a II. of. taly
u'gi

Eznek ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi}
 met fellettem az ^{u'gi} ^{u'gi}
 erdekelte ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi}
~~u'gi~~ ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi}
~~u'gi~~ ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi}
 ten ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi}
 seket - ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi}
 r. ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi}
 Akademiai ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi}
 e ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi}
 viselve. ^{u'gi} ^{u'gi} ^{u'gi}

elutk

Szám 14.

1895.

An die löbl. Direction der königl. Universitäts-
Bibliothek in
Klausenburg.

Bezug nehmend, auf Ihr werthes Schreiben vom 29. v. M. Z. 57. be-
schreibe ich mich, der löbl. Direction mitzutheilen, dass die unterzeichnete Biblio-
thek in Jedem und Allem dem Herrn Prof. dr. Karl Széchy in seinen
literarischen Studien behülflich sein werde, aber das es derselben nach den
Bibliothekstatuten keineswegs auf eigene Verantwortung erlaubt sei,
Handschriften und Bücher auf so lange Zeit auszuliehen, als Prof. Széchy
für seine Studien nach Ihrer Angabe dieselben braucht. Bitte, daher dem
Herrn Professor gütigst mittheilen zu wollen, will derselbe die Handschrif-
ten und Bücher auch weiter bei sich behalten, so sei es absolut noth-
wendig, dass sich derselbe entweder im Wege der ungar. Akademie
direct der Wissenschaften und die unterzeichnete Bibliothek darum
wende, welche dann die Bitte der Cultus- und Unterrichtssection
der kroat. Landesregierung vorlegen wird, oder dass die ungar. A-
kademie direct die kroat. Landesregierung um die besagte Erlaub-
niss bittlich umgehe. Sollte dies nicht geschehen, so muss die unter-
zeichnete Bibliothek darauf bestehen und höflichst bitten, dass
die ausgeliehenen Handschriften und Bücher baldigst hieher
retournirt werden.

Kön. Universitäts-Bibliothek, Agram 2. April. 1895.

Joh. Kostrenčig.

Szám 7

1895

A m. t. Akadémia Tiszteletes Főtitkári Hivatalának
Budapest.

Tisztelettel a f. év. ügyben van kezelem a Tiszteletes Főtitkári Hivatalhoz fordulni:

Dr. Széchy Károly az igazgató, tudomással a m. t. Akadémia közbejöttével, a zágrábi egy. Könyvtár Igazgatósága 1893 decz.-ben elküldte Krünyi Miklós néhány eredeti kéziratát és könyvtára néhány nyomtatványát, melyek azóta könyvtáramban vannak. Most e kéziratokat és nyomtatványokat a zágrábi egy. Könyvtár visszatérni s pedig önzősen. En ezre átiratban kifejtettem, hogy dr. Széchy prof. az Krünyi életkérdés s művei kritikai kiadásán dolgozván, neki erre még kellett s annál inkább kérem itt hagyatását; mert a m. t. Akadémia megköszönését kívánja s rendszer a kritikai kiadást. Ezre a zágrábi egyet. Könyvt. Igazg. a mellékelt átiratot küldte, melyben jelzi azon módokat, melyek szerint e kéziratok és nyomtatványok tovább is itt tarthatók. Mivel pedig e módok mind-egyike olyan, hogy kinnél csak a Tiszteletes Főtitkári Hivatal járhat el: tisztelettel sly kéresem fordulok a Tiszteletes Főtitk. Hiv.-hoz, hogy a fivánt átiratot elküldeni méltóztatásit, mire nézve nem kérték, hogy más Dr. Széchy K. prof. no is intézett levelet a Tisz. Főtit. Hiv.-hoz, a ki éppen Krünyi illető tanulmányát nézett innem más apr. 1-rején elutazott s a mellékelt átiratot vele közölte mindem. nem volt. Az ügy elintézése módjairól a Tiszteletes Főtitk. Hiv. részén válasszat kérem megkapni.

Kolozsvár. 1895 apr. 5.

Mely tisztelettel
M. Ferenczi László
igazg.

Er. 95. IV. 8

Zooström

Element II. 10

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

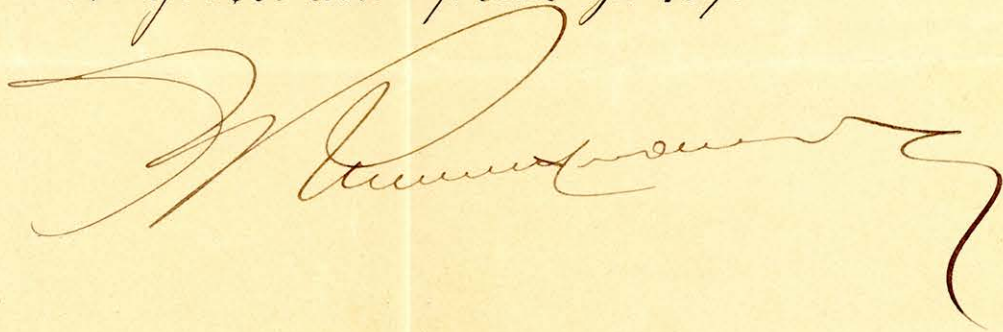

Br. 1669. Tr.

Na visoko cijenjeni dopis od 7. travnja 1. g. broj 200, kojim me je slavno predsjedništvo zamolilo za dozvolu, da se produži rok za povratak nekih originalnih rukopisa Nikole grofa Krinjskoga ter nekih tiskanicah, koje je pozajmilo Kralj. sveučilište u Kolosváru iz sveučilištne knjižnice u Zagrebu, čast mi je slavnomu predsjedništvu službeno priobiti, da rado pristajem na produženje tog roka do 30. rujna 1. g. ter da sam shodno odredio, da se rektorat ovdšnjeg sveučilišta o tom obavijesti.

U Zagrebu dne 29. travnja 1895.

Slavnomu predsjedništvu mađarske akademije znanosti

u Budimpešti.

1034

M. F.

Nagyméltóságú Báros, Elnök Úr!

1893. évi január hó 24-én 47. szám alatt
kelt hivatali elődöntőhöz intézett előterjesztésé-
ben jelentette, ault Nagyméltóságod, hogy a kon-
stantinápolyi történelmi kutatásokra Ö. Fel-
sége által még 1889-ben lekegyelmesebben
engedélyezett öpregből fennmaradt 1274. db 18. kr.
az 1863. évi folyamán török-magyar kori em-
lékek vásárlására fog felhasználtatni, s erről
az eljárnól jelentés be fog mutattatni.

Mint hogy a vezetésem alatt álló
ministerelnökséghez erre nézve azóta újabb
jelentés nem érkezett, sem az 1889. évi no-
vember hó 4-én 774. szám alatt felt feltérjesz-
tésben említett szakjelentések bemutatva
nem lettek: felírem Nagyméltóságodat,
hogy az említett öpregek miként tartózkodnak

Nagyméltóságú

Báros Cökvös Loránd úrnak,
a magyar tudományos akadémia elnökének.

felhasználása, és a kiküldve volt tudósok
által kérem, vagy tett feleletre mi-
ben állása felől engem tájékoztasson kérem.
Köszönettel.

Fogarcsa Nagymellességod Kirá-
li bizalmas írásban nyilatkozását.

Budapest, 1895. évi április hó 4. éj

M. W. Hoff

206
895

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

21025. Franz

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Van örömeim Nagyméltóságodat févi ap-
rilis hó 18-án 225 sz. a. kelő nagybecsű intérvénye kap.
csában tisztelttel értesíteni, hogy az Akadémia részére a f.
évi törvényhozással engedélyezett 35000 forintnyi do-
tacia első felosztásának most aronmal, második felos-
ztásának pedig f. é. október hó 1-én kezdő kifizetéséről
jelen kezes ügyöröm alatt a budapesti állampénz-
társaság f. IX. k. u. f. intérvét, számváltásban ide zárt rend-
lettel intézkedem.

Fogadja Nagyméltóságod hivatalos
telelem nyilvántartását.

Budapest 1895. április hó 25-én.

A miniszter meghagyására:

Leövegcsárdas

ministeri tanácsos.

Nagyméltóságú Bárá Cötvös Loránd úrnak
a magyar tudományos Akadémia elnökének

Budapestem.

Est. 95. V. 9.

225 b<sup>is
1895 máj</sup>

az ide mellékel
21025 máj. rend.
a melyide volt mellékel
máj. rend. a f. t. k. h.
Selmő Lipcske k. k. k.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Vagyons. Pallas. es közölt. Linimentet.

Vonatkorva fevi
aprilis 12-iken felt. 778/ab.
Kérem beeres leiratón,
melyben az Hadbírák,
Simon Péter, Király & Kincst
es. miniszternek Öfelsé
geik is Kefáira pás. brón
örökösnek által leendő
elfogadásra tárgyában,
véleményadóra méltón,
katonák fölkerüi; ~~.....~~
F Simon Péternek jobban
levo, ~~.....~~ nem vagy
igényü, jobbára külső,
gyakran morkó, de józan
loyalis, magyar felso,
Gárral es jó magyaros,
gal isd miniszter Öfelsé
geik is Kefáira pás. brón,
örökösnek ^{öfensége} elfogadhatón.
fogadja tlc.
Budapest 1891. 7/9.

Pauler Gy. n. t. úr
Fa bíráto, véleménye
^{perencseim van,}
alappján ^{.....} tnydát ceteroidei,
hozz

st. úr.

855

Eluöki mezbirisi bít skennu-
 ven Simon Petes "kirilyi Meuset" einu
 munrijanaki en, dirpeldun it arsal a keisat
 eitildeni, hoz arvot⁹ tuelletel 778 wunni minin
 seri levat eitubien, beces vitameing et welen
 koröbi mettoztauek.

Sily

MAGYAR KIRÁLYI
ÁLLAMVASUTAK.
Igazgatóság.

42997 .....szám.
A I.

11
april

Nagyméltóságu báró E ö t v ö s L o r a n d u r n a k
a magyar tudom. akadémia elnökének

B u d a p e s t .

F.évi márczius hó 24-én 157 sz.a. kelt nagybecsü soraira, van
szerencsénk a T é g l á s G á b o r akadémiai tag részére enge-
délyezett I.osztályu évi szabadjegyet ide csatolva hivatalos tisz-
telettel megküldeni.

Budapest, 1895. évi április hó 11.

Az ált. igazg./üzleti/főosztály:

ministeri tanácsos

igazgató.

1 drb.

157 ker.

Er. 95. IV. 19

229.

lisd 157.

per elment
95. IV. 19

Mary Mólknágyi Vakár- és Hűbellekért
Köszönettel!

1893. évi 13193 sz. alatt lett kivitelt
- méltóságos a. h. k. ad. Alkalmiát főlélt, hogy a
Koronázási juttatás-díjazás vonatkozó szabályzat főlél
vélemény, adni szíveskedjék.
Ennek kivételében a. h. k. ad. Alkalmiát m. h. 79 évi kivitelt
öppen tiszta a főlélt, az Alkalmiát illető része
főlélt, minden éprevel nélkül jövő évi
kivételre.
Fogadjon Mary Mólknágyi kiváló szíveskedés
szíveskedését.

Budapest 1893. május 3

elnöl

244. sz.
1895.

VÉCSEY TAMÁS r. tag előadása: Szechenyi és a magyar közjog.

TÁRGYA:

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

SZÉCHENYI-ÜNNEPENEK

SAJÁT DISZTERMÉBEN TARTANDÓ

Előír 1895. 7/4

1894-İK EVI NOVEMBER HÓ 4-ÉN VASÁRNASZÉN DELELTŐTT 10 ÓRÁKOR

A M. TUD. AKADÉMIA

Magyar Tudományos Akadémia.

OL

Magyar Tudományos Akadémia
folyó évi (LV.) ünnepélyes közülését május hó 12-ikén (vasárnap)
dél előtt 10 órákor fogja saját dísztermében megtartani.

Szerencsém van ex irodalmi
ünnepélyre kiváló tisztelettel meghívni.
Budapest, 1895. május 5.

elnök.

Naqumeltoságu ~~gof~~
Fr. Classics Gyula
vallis et kőroktatás
iégi m. kis. minis-
ter rinalak

Dr. med.

Naqumeltoságu minis-
ter
A m. tud. Akadémia
mai napon tartott ^{meggyűlési} elegans
ülésében, az aleksandriai
lyok 41 és 43 §-a értelmé-
ben Dávid Eötvös korábbi
v. tagot akadémiai elnöke-
ké, Pulszky Ferenc ig. és
bíró. tagot ^{akadémiai} minis-
terrel együtt megválasztotta.

Van megemlékezni Naqumeltosá-
gokhoz azon kérelemmel
fordulni, hogy ezen választá-
sokat v. csász. és apostoli
királyi felszól. el. kerjesse
m. is legfelsőbb megerősíté-
ssel ^{illet} kiegészítéssel megerősíté-
sék.

További Naqumeltoságu királyi
bíró. el. minis-terrel
Budapest 1895 május 10-én

A. M. L. L. V. Naqumeltoságu
Akadémia ^(elöljáró) elegans ülésének kőroktatás

E. M. K. E.

1725-95

V. 10.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Agyszületésünk Folyó évi június hó 4-én Székely-Udvarhelyt tartóán Jelenállása 10 éves ünnepét, van szerencsénk es alkalomból a 10 éves jelentés és a közgyűlés programjainak megküldésével Nagyméltóságodat és a vezetést alatt álló Akadémia tagjait a hazafias társadalom es ünnepére tisztelettel teljesen meghívni.

Kolozsvárt, 1895 május 10-én

Nagyméltóságú Elnök Úr

hazafias szolgálói

Áttilen Károly
elnök.

Sándor Péter
t. alelnök - Jeltitkár

Nagyméltóságú

Cötvös Loránd báró, dr. úrnak, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének

281

Budapest

Kettős ünnepet ül a székelység anyavárosa s ezzel együtt a székelyföld, a magyarságnak ősidőtől fogva legerősebb s leghatalmasabb keleti védbástyája. Keblére ölelheti az ország első s legnagyobb nemzeti küldetését teljesítő egyesületét, az „EMKE“-t, a mely *jubiláris közgyűlését* tartja s ezzel kapcsolatosan a halhatatlan érdemeket szerzett *Eötvös Főzsef báró* által megyénkben alapított *népnevelési egyesület* negyedszázados működésének is ünnepet szentel.

Méltán visszhangozza a büszke Budvár a székelység határtalan örömét s lelkesedésének zaját, méltán dobog föl minden magyar hazafi szive e kettős esemény bekövetkezése alkalmával, ezer éves múltunk megünneplése küszöbén.

A székelyföld, a culturalis előhaladás, a magyarfaj fenntartása, az állam érdekének megvédése tekintetében és a haza hősi védelmében ezer éven át oly missiót teljesített, melynek akár a célját és az eszközöket, akár a munkát és az eredményt nézzük, nem igen van párja, — fényesebb példa egy sincs annál a világtörténelemben.

Ily múlthoz hiven, nem csoda, ha öröm tölti el a hun ivadékok minden lelkes fiát, s az ősi székelység őszinte vendégszeretetének igaz érzetével hívta meg édes otthonába Magyarország legmagyarabb egyesületét.

Engedje remélenünk, hogy a székelyföld kettős örömnepén, mely egyúttal az egész nemzet ünnepe, t. Czímed is részt vesz; hogy megtisztel eljövetelel s ez által emelni fogja az ünnepély disztét, melyre kitárt karokkal várjuk s szívesen látunk minden igaz hazafit.

Székely-Udvarhely, 1895. május hó 3-án.

AZ EMKE. VÁLASZTMÁNYA NEVÉBEN ÉS MEGBIZÁSÁBÓL A RENDEZŐ BIZOTTSÁG:

UGRON JÁNOS,

elnök.

Mikó Árpád, Ugron Gábor,

tisztb. elnökök.

Dr. Török Albert,

társ-elnök.

Br. Kemény Béla,

társ-elnök.

Jung-Cseke Lajos,

társ-elnök.

Kassay F. Ignác,

Sándor Mózes,

Dr. Solymossy Lajos,

alelnökök.

Szent-Királyi Árpád,

Sebesi Ákos,

Ugron István,

Dr. Vajda Emil,

alelnökök.

Ugron Ákos,

Pogány Kornél,

titkár.

Molnár Károly,

pénztáros.

Dr. Demeter Lőrincz, Fás Gyula,

jegyzők.

Hoffmann Sándor, Szabady Tivadar,

jegyzők.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ádám Albert	Csillag József	
Ajtay János	Daniel Gábor ifj.	
Apáthy Gyula	Daniel Lajos	
Barabás András	Darkó Sándor	
Bedő Ferencz	Darró Alajos	
Benkő József	Dézsy Antal ifj.	
Bod Károly	Diemár Károly	
Csanády Zalán	Doros György	
Embery Árpád	Gaál János	Dr. Gyarmathy Dezső
Esztegár Bálint	Gálffy Ádám	Gyarmathy Ferenc
Farczady K. Lajos	Gálffy Endre	Gyertyánffy Albert
Feleky Pál	Gálffy Kálmán	Gyertyánffy Gábor
Ferencz László	Br. Gamerra Oszkár	Gotthárd János
Ferenczi Endre	Gyárfás Endre	Gönczi Lajos
Ferenczi János	Gáspár Gyula	Hlatky Miklós
Félegyházi Antal	Gergely János	Imreh Károly
Jakab Gyula	László Domokos	
Dr. Kassay Albert	Lázár József	
Koncz Ármin	Dr. Lengyel József	
Koncz Aurél	Lukácsffy István	
Kovács Albert	Máthé Pál	
Kovács Dániel	Macskásy Ignác	
Láng Endre	Mezey Lajos	
Dr. László Mihály	Dr. Mezey Ödön	
Miskolczy Károly	Pap Z. József	Dr. Rózsa Géza
K. Nagy Ákos	Pálffy Dénes	Sándor Dénes
Nagy Ferencz	Pálffy Károly	Sándor Ferencz
Nagy János	Pálffy Ferencz id.	Sándor István id.
Dr. Nagy Sámuel	Pálffy Ferencz ifj.	Sebesi János
Németh Albert	Dr. Ráczkövy Sámuel	Solymossi Endre
Németh Sándor	Ráduly Sándor	Solymossi Lajos
Br. Orbán Ottó	Riemer K. Gusztáv	Soó Gáspár
Sperker Ferencz	Szobovits Jenő	
Stratzinger Emil	Szombatfalvy Lajos	
Szabó Albert	Tamás Albert	
Szabó Domokos	Tassaly Lajos	
Szabó Ferencz	Tibád Antal	
Szabó István	Tompa Árpád	
Szakács Gyula	Török Bódog	
Szakács Károly	Ugron Gáspár	
Szentes Gábor	Ugron Zoltán	
Székely Dénes	Dr. Válecsik Ferencz	
Szibián György	Dr. Voith Gerő	

az ünnepélyes közgyűlést rendező 100-as bizottság tagjai.

AZ E. M. K. E.

Székely-Udvarhelyen 1895. évi június 4-én tartandó jubilaris díszközgyűlése kapcsolatosan az udvarhely-vármegyei ált. népnevelési egyesület negyedszázados ünnepével.

AZ ÜNNEPSÉGEK SORRENDJE:

Június 3-án.

I-ső nap.

Június 3-án.

1. A *Budapest*, *Kolozsvár* és *Brassó* felől érkező vendégek ünnepélyes fogadása a székelyudvarhelyi pályaháznál d. u. 2 órakor. A vendégek *Segesvárról* a székelyudvarhelyi vonattal érkeznek s a vasútnál üdvözlí *Ugron János* Udvarhelyvármegye alispánja.

2. Bevonulás az EMKE. zászlója alatt, banderium sorfal között, a Bethlenutca végén fölállított díszkapuig, a hol az érkezőket *Sebesi Ákos* t. ügyész a város nevében üdvözlí.

3. A vendégek elszállásolása után d. u. 3 órakor nagy népünnep a vendégek tiszteletére az ev. ref. collegium kerti helyiségében, hol a székelyek nemzeti viseletökben bemutatják tánczaikat.

4. Népünnep után tűzijáték és a fedett helyiségben táncz.

5. Este 8 órakor ismerkedő-estély a „*Budapest*“-szálló nagytermében.

Június 4-én.

II-ik nap.

Június 4-én.

1. Reggel $\frac{1}{2}$ 9 órakor gyülekezés a városháznál.

2. Reggel 9 órakor hálaadó zenés mise a róm. kat. felső templomban. A mise zenei számainál részt vesznek: *Neszvadba Katalin* k. a., *Török Bódog*, *Gál Sándor* és *Dr. Vajda Emil*. A mise lejártával d. e. 10 órakor az EMKE. jubilaris közgyűlésének megtartása az ev. ref. templomban, hol az udvarhelyi dalegylet éneke után *Bedő Ferencz* ev. ref. lelkész hálaadó imát tart. A közgyűlés, az alapszabályokban is körvonalozott, következő tárgysorozattal foly le.

A) Az EMKE. közgyűlése.

- a) Elnöki megnyitó;
- b) emlékbeszéd Gr. *Kún Kocsárd* fölött. Tartja *Réthy Lajos* kir. tanácsos és tanfelügyelő;
- c) a tisztikar és az igazgató-választmány jelentései és indítványai;
- d) az évi költségvetés megállapítására és a megelőző évi zárszámadásra vonatkozó számvizsgáló jelentések tárgyalása;
- e) határozat hozatal a vidéki választmányok jelentései fölött;
- f) az egyesület tisztviselőinek s a két tagból álló számvizsgáló bizott. megválasztása;
- g) egyesek önálló indítványai, melyek az igazgató-választmányhoz a közgyűlés előtt legalább 8 nappal írásban benyújtandók;
- h) ügykezelési szabályok megállapítása s az alapszabályok megváltoztatása, módosítása fölötti határozat hozatal;
- i) a jegyzőkönyv hitelesítésére három tagnak kiküldése;
- k) elnöki zárszó.

A közgyűlésre csak igazolvánnyal (belépő jeggyel) lehet belépni. Vendégek szívesen láttatnak; szólás és szavazás jogával azonban csak oly tagok bírnak, a kik tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek.

B) Népnevelési egylet díszközgyűlése.

- a) Elnöki megnyitó. Tartja *Sándor Mózes* kir. tanácsos és tanfelügyelő;
- b) „Egy negyedszázad az udvarhelymegyei népnevelési egylet életéből“. Irta és felolvassa: *Dr. Vajda Emil* egyleti titkár;
- c) a dalegylet éneke.

C) Közgyűlés után.

Délután 2 órakor társas ebéd a „*Budapest*“-szálló termeiben. Egy teriték ára 3 frt. Délután 5 órakor a város nevezetességeinek megtekintése.

Este 8 órakor díszhangversennyel összekötött táncmulatság a főreáliskola tornacsarnokában. Belépti díj: I. hely 2 frt. II. hely 1 frt 50 kr. A csarnok melletti helyiségekben bűfet és czukrászat van.

Kirándulások Rendezi az E. K. E. udvarhelyvármegyei osztálya.

I. Kirándulás az almási barlanghoz.

Gyülekezés a „Budapest” szálló nagytermében.

1. Reggeli 5 órakor indulás Székely-Udvarhelyről *H.-Szt.-Márton* és *Abásfalván* át *H.-Almásra*. Ott reggeli és tovább utazás a barlanghoz. A barlangnál ebéd és ebéd után visszaútazás *Almásra* d. u. 4 órára; innen este 9 órára hazaérkezés Székely-Udvarhelyre.

II. Kirándulás

az almási barlangon kívül a *Lobogó-*, *Dobogó-fürdőhöz*, *szt.-keresztbányai vashámorhoz* stb.

A társaság azon tagjai, kik más útat választanak a visszajövetelre t. i. *Lövete*, *Róka város*, *Dobogó-fürdő*, *Szt.-Keresztbánya*, *Lobogó-fürdő* és a *homoródi-fürdőt* is megtekintik, azok *Szt.-Keresztbányán* töltik az éjet s más nap, azaz junius 6-n érkeznek haza Sz.-Udvarhelyre.

Az utazás részletei.

Egy kocsi ára egy napra 6 frt. Almástól a barlangig és vissza 2 frt; összesen 8 frt. Egy kocsi 4 személyre lévén számítva, a fuvardíj egy napra személyenként 2 frt. A tovább utazóknak a 2-ik nap is 2 forint. Étkezés: reggeli itthon tetszés szerint. Almáson ismét reggeli, sonka, sajt, cognac stb. személyenként 1 korona. A barlangnál az ebéd borral együtt 1 frt; tovább utazók részére Szt.-Keresztbányán vacsora, éjjeli szállással 1 frt 50 kr. Második nap reggeli ugyanott 20 kr. Homoródon villásreggeli tetszés szerint. Tehát a kirándulás összes költsége *naponként 4 frt.*

III. Kirándulás a Kiruj-fürdőhöz később kiadandó külön útiterv mellett.

IV. Kirándulás

a *Szejké- és korondi-fürdőn* át *Parajdra* és vissza Székely-Udvarhelyre.

1. Gyülekezés reggeli 5 órakor a „Budapest”-szálló termében.

2. Indulás 6 órakor reggel; reggelizés a *Szejké-fürdőn* tetszés szerint, $\frac{1}{2}$ 7 órakor tovább indulás, megérkezés a *korondi-fürdőre* 10 órára; itt villásreggeli tetszés szerint. 11 órakor indulás, 12 órakor érkezés *Parajdra*, a sóbánya és gyufagyár megtekintése. 2 órakor étkezés tetszés szerint. Visszajövet d. u. 4 órakor. Érkezés Udvarhelyre esti 8 órakor. Egy kocsi ára egész napra 8 frt.

Részvételi jegyek ára, a kocsibér, élelmezés stb. költségei a jelentkezéssel egyidejűleg befizetendő.

Mindennemü kérdésre készséggel és késedelem nélkül felvilágosítást ad, a társasbédre, a hangversenynyel egybekötött táncmulatságra és a kirándulásokra előjegyzéseket elfogad és teljesít, az elszállásolásokról gondoskodik a bizottság elnöksége.

Mindennemü bejelentéseket — az illető díjak előleges beküldése mellett — kéri az elnökség *mulhatatlanul 1895. május 25-ig megtenni.*

A díjak a következők:

1. A közgyűlésen való megjelenés bejelentéséhez csatolandó 1 frt.
2. Társasbéd ára 3 frt.
3. Hangversenynyel összekötött táncmulatság belépő díja, személyenként I. hely 2 frt, II. hely 1 frt 50 kr, családijegy 6 frt.
4. A kirándulások díja fennebb részletezve van.

Az összes, a közgyűlés, az ünnepélyek és részvétel stb. iránti levelezések, megkeresések **Ugron János** alispán és a 100-as bizottság elnöke nevére **Székely-Udvarhelyre** czimzendők.

A vasúti vonatok közlekedése.

Budapestről	indulás	gyorsvonat	este 9.15.
Kolozsvárra	érk.	„	regg. 6.11. Reggeli az ind. házn.
Segervárra	érk.	„	d. e. 10.51
Brassóból	indulás	vegyesvonat	regg. 5.8
Segesvárra	érk.	„	d. e. 9.35
Segesvárról	indulás	„	d. e. 11.8
Sz.-Udvarhelyre	érk.	„	d. u. 1.59

Indulás Sz.-Udvarhelyről:

Kolozsvár, Budapest felé	indulás	} vegyes és gyors	regg. 7.15 d. u. 3 óra.
Brassó felé	„		

A további részletek és tudnivalók vagy előzetesen a budapesti és kolozsvári lapokban, a Székely-Udvarhely cz. helyi lapban, vagy az ünnepély napján kiosztandó műsorokban lesznek közzétéve. A kirándulások helyeinek leírásai az EMKE. emléklapban található. Ára 2 korona.

A 100-as bizottság nevében:

Székely-Udvarhelytt, 1895. évi május hó 3-án.

Ugron János,

elnök.

Mikó Árpád,
tisz. elnök.

Ugron Gábor,
tisz. elnök.

Dr. Török Albert,
társ-elnök.

Br. Kemény Béla,
társ-elnök.

Jung-Cseke Lajos
társ-elnök.

Kassay F. Ignác,

Dr. Solymossy Lajos,

Sebesi Ákos,

Dr. Vajda Emil,

Sándor Mózes,

Szent-Királyi Árpád,

Ugron István,

Ugron Ákos,

alelnökök.

AZ

E. M. K. E.

JUBILÁRIS KÖZGYÜLÉSÉNEK TÁRGYSOROZATA.

— 1895. JUNIUS 4-ÉN, SZÉKELY-UDVARHELYT. —

1. Elnöki megnyitó.
2. Képviseltek és üdvözetek bejelentése.
3. Bizottságok kiküldése. Kiküldendő:
  - a) Jelölő-bizottság,
  - b) Számadásvizsgáló-bizottság,
  - c) Jegyzőkönyv hitelesítő-bizottság.
4. Emlékbeszéd gróf **Kun Kocsárd** fölött. Tartja: **Réthy Lajos**.
5. Visszapillantás az egyesület 10 éves történetére és a legutóbbi évi jelentés. Előadja: a t. alelnök-főtitkár.
6. Ünnepi beszédek. Tartják: **Berzeviczy Albert**, **Apponyi Albert** gróf és **Ugron Gábor**.
7. Az alapszabályok ügye.
8. A bizottságok jelentései.
9. Elnöki zárszó.

Kolozsvárt, 1895. május 12-én.

Gróf Bethlen Gábor,
elnök.

Sándor József,
t. alelnök-főtitkár.

283^{m.}

1895.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

1. *Helentis az életről és másodszor a néveléséről.*
2. *Egy igaragó-könyv néveléséről.*
3. *A közelebbi programnyelvi bemutatása.*
4. *Helentis a grammaticáról megvitatásáról.*
5. *Helentis jelentés.*
6. *Stumpf Albertiné hagyományai (1000 fűt.)*
7. *Darmbinger József adományai (500 fűt.)*
8. *Ferencz Ferencz kézirata.*

1895. május 9-én.

Stumpf Albertiné hagyományai

Ell. 1895. 7/14

A M. TUD. AKADÉMIA

1895-İK ÉVI MÁJUS HÓ 12-ÉN, VASÁRNAP DÉLELŐTT 10 ÓRAKOR

SAJÁT DÍSZTERMÉBEM TARTANDÓ

LV-İK KÖZÜLÉSÉNEK

ELŐRAJZA.

1. *Elnöki megnyitó beszéd*, B. EÖTVÖS LORÁND akadémiai elnöktől.
2. *Jelentés az Akadémia 1894. évi munkásságáról*, SZILY KÁLMÁN főtitkártól.
3. *Emlékbeszéd Kerkapoly Károly l. tag felett*, KAUTZ GYULA ig. és r. tagtól.
4. *Helmholtz és a jelenkori német tudományosság*, KÖNIG GYULA r. tagtól.

284

1895

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

21556
95

Nagyméltóságú Báros! Ernőc Úr!

A néhai Ambroni Károly által növelde létesítésére végrendeletileg tett alapítványnál a ministeri biztosi állás Boncz Ferenc volt közalap. kir. ügyigazgató nyugdíjaztatása folytán üresedésbe jöve, új ministeri biztos kineveztetése vált szükségessé.

Mielőtt azonban ezen ügyben érdemlegesen intézkednem, van szerencsém Nagyméltóságodat hivatalosán a Magyar tudományos Akadémia akkori elnökének 1883 évi március hó 11-én, 86. sz. a. lett becses átiratára, tiszteletteljesen felkérni, hogy arról, vajjon az Akadémia részéről a nevezett alapítványnál jelenleg ki az alapítványi gondnok-engem mielőbb értesíteni méltóztatását.

Fogadjon Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte megköszönését.

Budapest 1895 május 10-én

A minister helyett:

Lilinszky ²⁴
államtitkár.

Nagyméltóságú Báros! György Lóránd úrnak,
a m. tud. Akadémia Elnökének.

En. 95. I. 15

287

Bj

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kiadott az 1895. évi
jelenléteket véget
Budapest 1895. v. 15

Sáhy
Földművi

jelenléteket kiad

307. évt

Nagyméltóságú Báró, Akadémiai Elnök Ur,
(Mélyen Tisztelt Uram)!

A magyar tudományos Akadémia, (ezen)
hazánk első tudományos intézeté-
nek azon rendkívül lekötelező
figyelmessége, melylyel engem -
bizonyára inkább nagynevű előde-
im, mint saját magam érdemeinek
alapján - Gyargatói Tanácsának tag-
jává megválasztani Kegyeskedett,
a mily váratlan, és oly kellemes
és megtisztelő meglepetést okozott
nekem. Fogadja ezért Nagyméltó-
ságod és a mélyen tisztelt Gyargatói
Tanács minden egyes tagja mélyen
érezett főtörő hálámnak és azon
őszinte igéretsemnek kifejezését,
hogy - habár súlyos gondokkal járó
körpályám és egyéb körülményeim
nem engedik meg, hogy tudományos
Akademiánk magasabb céljait a
tudomány terén is szolgáljam - mégis
örömmel veszem részt nemzetünk

ezen méltó büszkesége anyagi ügyeinek
intézésében.

És hogy mindjárt azok tényleges
előmozdításával kezdjem meg igazgató-
tanácsosi működésemet: engedje meg
Magyméltóságod, hogy a f. alatt mel-
lített, ex évi július 1-től Rama-
toró tiszesei Koronás magyar föld-
hitelintézeti záloglevelet az Akadémia
alaptőkéjének gyarapítására mely
tiszteltem és hála'm némi tanúsítá-
sául felajánlhassam.

Togadja, kérem, Magyméltóságod
mely tiszteltem öszinte kifejezését,
melylyel maradok,

Budapest, 1895. május 12.

Magyméltóságodnak

alázatos szolgálja

Császka György

Kalocsa és bacsói érsek.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Magyméltóságú Társó Lőtvös Lőránt Úrnak,
a Magyar Tudományos Akadémia
Elnökének

Budapest

Erh. 95. v. 21.

298 szám

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

298

Magyar Tudományos Akadémia

$$\frac{301}{95}$$

ster alapítványon vonatkozó m. évi $\frac{629,659}{94}$ éi éi ar
idei $\frac{38}{95}$ M. akadémia - éi $\frac{352}{95}$ - lásd $\frac{387}{95}$

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

előterjesztés
Az ügyrendi pártok Feltérve kérésre van

Forster Gyula alapítványa.

III. osztály javas-
lata.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

-ben, tehát az ^{1901-ik ében kiadandó} "Magyar Jótalomszól" az
1895-1900 években, az ^{1907-ik ében kiadandó} "Magyar Jótalomszól" az 1901-1906

években (s így tovább) az ~~akadémiai földművelésügyi és erdőgazdálkodási tanács~~
~~akadémiai~~ Akadémia nagy

gyűlési ~~tanács~~ ^{is} a matematikai és természettudományi osztály ítélete alapján, önálló ^{eknek} becsületek, ~~az~~

székhelyükben s egyzersmind ~~akadémiai~~ je-
lentékeny haladást ^{igérvén} ~~igérvén~~ találtatnak;

b) Mint ^{Forster-féle} ~~akadémiai~~ ^{pályá} jótalomszóló irodalmi mun-
kák díjazására, melyeket akár zárt vagy nyílt pályázat

akár megírási útján, az Akadémia nagy gyűlési ~~tanács~~
~~tanács~~ a matematikai és természettudományi osz-

tály javaslata alapján, a hazai földművelés előmozdítá-
sa érdekében kitűzni vagy megírni önkéntesnek
tart.

A munka, találmány vagy felfedezés vonat-
kozhatik a szántóföld, erdő, rét, szőlő és kerti művelé-

si módzerekre és eszközökre, a házi állatok és a nö-
vények tenyésztésére, ~~szőlő~~ betegségek, ^{a kórtékony,} ~~szőlő~~

~~szőlő~~ ~~hízes~~ rovarok ismertetésére, az ~~akadémiai~~ ellen ^{szőlő}
elő vedkezésre, a ~~hízes~~ ^{szőlő} rovarok ^{ikk} irtására, az állati vagy

növényi betegségek megakadályozására, az elemi háro^{ki}-

~~ak~~ elhárítására s általában a földművelés körébe par-
-foró szakismeretek ~~vagy csak valamelyikének~~ bejuttatására.

16. Ha a pályadíj valamely alkalommal önálló becsü mun-
-ka, megfelelő példmány vagy felfedezés hiányában, ~~avagy pedig~~
az adott megbírási nem teljesítése következtében kirol-
-galtatható nem lenne: az Akadémia nagy gyűlés~~ének~~
~~intézködés~~, a matematikai és természettudományi osz-

-tály javaslata alapján, ^{elhatározta,} ~~határozta~~ ~~azt~~ ~~hogy~~ a pályá-

-díj ~~ismeretlen~~ ^{megít} a ^{megelőzőleg} ^{hitűre} volt ^{kérdésre} pályázatra,

vagy ^{pedig} ^{kérdésre} ^{válaszolt} ~~é~~ ~~és~~ ~~hogy~~ ~~más~~ ~~recepting~~ ~~felvétel~~ ~~használt~~ ~~szó~~ ~~és~~ ~~hogy~~

hogy a pályadíjnak egyszerűen, ^{Értelmes vagy} ~~vagy~~ legföljebb 5000 fo-

-rútig terjedhető ^{és} ^{legföljebb} ^{5000 fo-} ^{nyig} ^{terjedhető} ^{összege} ^{kérdés} ^{és} ^{hogy} ^{pedig} ^{kérdésre} ^{válaszolt} ^é ^{és} ^{hogy} ^{más} ^{recepting} ^{felvétel} ^{használt} ^{szó} ^{és} ^{hogy}

-díj az alapítvány rendeltetéséhez képest akár mint
földművelési nagy jutalom, akár mint nyílt vagy zárt
pályázat vagy megbírási útján megírandó munkának
jutalmazása.]

17. A kitűzendő pályakérdések ^{indítványozása} ~~megállapítása~~, vala-

-mint a beérkező pályamunkák vagy példmányok is fel-

-fedezések elbírálása öttagú bizottság által történik, mely-

nek három tagját az Akadémia matematikai és

természettudományi osztálya, egy tagját az Országos Magyar
Gardasági Egyesület, és egy tagját az Országos Erdészeti Egye-
-sület választja. A pályakezdecsk híreire, valamint ^{és} a jutalmak odaítélésére vonatkozó javaslat ^{ot} ~~feladatok~~ ^{felvételére} ~~felvételére~~
^{és} a megelőző év október havában

~~az~~ a matematikai és természettudományi osztály ^{magy} nagy
gyűlést ^{megelőző} ~~előtti~~ ^{reuntes} ~~osztályülésének~~ ^{terjéfti a nagygyűlés elé.} ~~feladatára.~~

III. Az Akadémia nagy gyűlése kihirdeti, hogy mely
időkorban megjelent munkák, találmányok vagy felfe-
-derések pályázhatnak a ^{Forster-féle} földművelési nagy jutalomra,
feloldatván mindazokat, kiknek az illető időkorban első
munkájuk nyomtatásban megjelent, valamint azokat is
kiknek a pályázatra alkalmas találmányuk avagy fel-
-fedezésük van, hogy azok leírását esetleg természetben
is bemutatandó szerkezeteket, a kitűzött határidőre

az Akadémián ^{i hivatalilag} főtűzhető (küldjék be). E figyelemértékű aronban ^{Viz nem kárja} ~~keresztben~~ ^{érvényes} ~~hi~~ ^{hi} ~~art,~~
kgy ~~de~~ ^{de} ~~nem~~ ^{nem} ~~hivatalos~~ ^{hivatalos} ~~munka,~~ ^{munka,} ~~vagy~~ ^{vagy} ~~be~~ ^{be} ~~nem~~ ^{nem} ~~jelentett~~ ^{jelentett} ~~lelt.~~ ^{lelt.} ~~tanács,~~ ^{tanács,} ~~mellyről~~ ^{mellyről} ~~a~~ ^a ~~tagok~~ ^{tagok} ~~ak~~ ^{ak} ~~személye~~ ^{személye} ~~re~~ ^{re} ~~van,~~ ^{van,} ~~szintén~~ ^{szintén} ~~ne~~ ^{ne} ~~pályázna.~~ ^{pályázna.} ~~fejlesz~~ ^{fejlesz} ~~tenek~~ ^{tenek} ~~az~~ ^{az} ~~osztály~~ ^{osztály} ~~és~~ ^{és} ~~jutalmak~~ ^{jutalmak} ~~nyerés~~ ^{nyerés} ~~ért~~ ^{ért} ~~van.~~ ^{van.} ~~...~~ ^{...}

III. A jutalmarott ^{pályázni} ~~szereje~~ köteles art egy ^{hivatalos} ~~hivatalos~~ ^{és} ~~jutalmarott~~ ^{és} ~~nyerés~~ ^{nyerés} ~~ért~~ ^{ért} ~~van.~~ ^{van.} ~~...~~ ^{...}
osztandó alatt kiadni, s ha art nem teszi, a tulajdonjog
az Akademiára száll. A jutalmarott munka címlap-
-ján hi kell tüntetni, hogy ~~az~~ Forster Gyula-féle ^{pályázni} ~~nyerés~~ ^{nyerés} ~~ért~~ ^{ért} ~~van.~~ ^{van.} ~~...~~ ^{...}

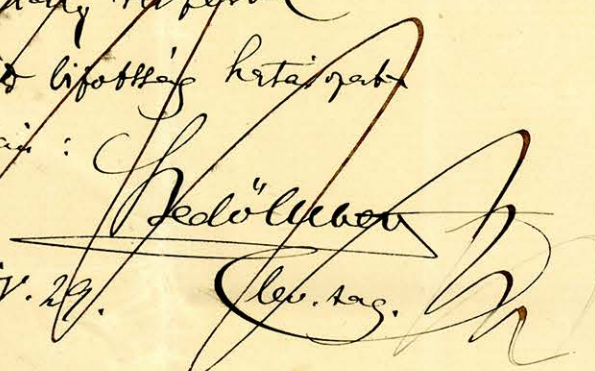
9. A mennyiben valamely másodszorban kitűzött

nagy megfőbbörözött pályadíjra sem halálhatás ir-
-denes munka, halálomány vagy felfedezés, a jutalom
összeg az akadémiá alapkönyvéhez csatolható. ~~Magyarországi~~
~~akadémiák pályadíjainak felosztása, vagy jutalmak kiosztásáról~~
~~minden fennmaradó kamatra összekötés~~

~~ii. Az alapítvány kamatjösszelmének a kamat-
-láb csökkenése következtében beálló apadása esetén a
jutalmak minden negyedik vagy ötödik évről
nyolcadik vagy tizedik évben adandók ki.~~

~~iii. Egyebekben a földművelési nagy jutalomra is
az akadémiá nagy jutalmát tárgyoló szabályok, a pá-
-lyázatokra pedig az Akadémiák általános pályázati sza-
-bályainak ^{ai szabályok és inormérlései} illető intézkedési irány-
-adóik.~~

A Magyar Országgyűlésnek
M. kir. tit. bizt. h. társas.
elöljárói:
1895. IV. 29. Deb. tag.

Alapító levél

melynek értelmében a hazai mezőgazdaság előmozdítására irányuló és az alább közelebbről meghatározott célokra alulírott a következő alapítványt teszi.

1). Az alapítvány tőkéjét 12500 ft névértékű 4 1/2 % os regaleváltóság-kötvény képezi, mely tőkének kezelése az alapítvány gondosítását elvállaló m. t. Akademiát illeti:

2). Az alapítvány kamatai három évenként 1600 forintnyi összegben akár már megjelent, akár pályázat kiírása következtében beadandó oly munka, salálmány vagy felfedezés díjazására fordítandók, mely a hazai mezőgazdaság előmozdítására akár az elméleti, akár a gyakorlati irányban is pedig a gazdaság bármely ágában mint a földművelés, állattenyésztés, szőlőművelés, kertészet, erdőteret terén határozott fontossággal bír. E munka, salálmány vagy felfedezés vonatkozhatik akár a hazai állatok járványos betegségei, a növényekre káros rovarok s betegségeik ellen való

védekezésére, a bajok győztesítésére,
a káros rovarok irtására, a kár gar-
dasági eszközökre, föld, szőlő, kerti
művelési módokra, sőt a garda-
sági statisztikáink fejlesztését ki-
válóan előmozdító és így gyakorlati
szempontból becses iródelmű-
munkáira is.

3). A díj kiadása után a m.
L. Akadémia határoz, min dahn-
által a mezőgazdasági szakban a
gardasági legfőbb tanintézetek
egy-egy képviselőjéből alakított
bizottságtól és az országos gardasá-
gi egyesülettől külön-külön be-
kivánandó javaslat alapján, az
eredőzetükben pedig a schneeri
eredőzeti akadémia meghallgatá-
sán után.

4). Ha a díj valamelyik al-
kalommal kiszolgáltathatónak
nem találhatók, az a követte-
ző alkalommal kitörés és er-
meghaladó, de nem 5000 forint
fölül levő összegben is kiadható.

5). A pályadíj kiadása után
megmaradó összeg a sörkeher

csatoltatik.

6). Telen alapítólevél 3 példányban állítatott ki, melyek egyike a vallás és közoktatásügyi ministerium, másodika a m. t. Akadémia levéltárában helyre-teset el, harmadika pedig az alapító által tartatott meg. -

Torster file
alapító level
másolata

38 számhoz

95. I. 29.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Alapítólevél

Boldogult atyám Forster János, a primási, esztergomi főkegytartalmi és papnöveldei uradalomnak kormányzója kegykezeltileg nekem hagyta a Szigta megyében fekvő nagykőrösi pusztai birtokot, melyet ő b.e. nagykőrösi Scitovszky János bíbornok hercegprímástól 1860 július hó 10-én kiadott ünnepélyes adomány levéllel és kath. egyházi, jelesen az esztergomi érseki javak kormányzása és gyarapítása körül szerzett érdemei elismerésül egyházi adományul nyert.

E birtok visszavétele iránt a nevezett primás utódja 1888-ban pert indított, melyből azonban öt hét bíróság elutasította, majd az érseki székben utódja főmagasságú Caszary Koles bíbornok hercegprímás a pert tetette.

A szabad és egyedüli tulajdonomat képező e birtoknak, sőt az azon levő felszereléseknek és ingóknak értékéből testvéreimnek is részesítése után tiszta örökség gyanánt számomra 41000 ft maradt, melyösszeget felejtethetlen atyám, valamint b.e. Scitovszky János és a magyar kath. egyházat ez idő szerint kormányzó bíbornok hercegprímás Caszary Koles egykori történet tanárom iránt írték kezeim és kegyeletem jeleül hazám közművelődési céljainak előmozdítására a fentnevezett adományos birtok egyházi eredetének fejelembe vétele mellett három külön alapítványként ajánlom fel.

Ezek egyike iránt intézkedik jelen

alapító levelem, melynek értelmében Scitovszkij János
Magyarország biboros herceg primásának tette
alapítóanyom czimén a magyar t. Akadémia
kezébe 15,000 forint névértékű皇家 váltásig köt-
vényektől villó öszezget helyestem oly czélból, hogy
annak segítségével egyrészt a magyar államban
a kath. egyház megalapításának, a magyar
állam megalakításában, az állami, társadalmi
& köznevelődési intézmények kitesítésében a kath.
vallás és egyház részéről gyarapított befolyásnak
körülményei se befolyás eredményei újabb kutatá-
sok útján részletesebben felkerítessenek s kellő világi-
tisba helyeztessenek, másrészt ezúton a magyar
kath. egyház történelmének a kor tudományos i-
gényei színvonalán álló műben leendő megírása
előmozdítások és lehetőségese tétessék.

Mint hogy a 900 évre terjedő időszak
nagy eseményeit s változó viszonyait felölölő anyag
felölölgozása terjedelménél is széttagozásánál fogva
készségtelenül közzébb munkálkodást igényel, mint
hogy továbbá e szerint a mű anyagánál, a fenn-
állott és fennálló intézmények különféleségénél,
a magyar kath. egyháznak számos egyházmé-
gyét magában foglaló területi beosztásánál fogva
előreláthatólag önálló részekre fog válni, az
alapítóanyom feladata egyháztörténelmi monogra-
phiák kitesítésére és egyháztörténelmi czélú levél-
tári buvárulatok elősegítésére is kiterjed.

Ezen nézve khatározom az, hogy:

1. Az alapítóanyom kamatai 10 évi
cyclosookban felváltva irodalmi művek és
kévéltári kutatások czéljaira fordittaspanak.
2. Azon tízesztendei cyclosookban, mely-
ken az alapítóanyom kamatai irodalmi művek
írására, vagy kőzzétételére fordittandók, a tíz
évi kamat egyittve öftállanul egy feladat-
nak szolgálnon, és az Akadémia khatározásai
javaslata alapján e fetről esetbe állapítsa meg,
valjon ezen öszezget.

S.

a.) az Akademiának netán hírirottban
beküldött kész művek jutalmazására;

b.) az Akademiához intézett ajánlatok
alapján várandó megbízásokra;

c.) az Akadémia által kiirandó nyílt
vagy zárt pályázatok jutalomdíjára fordítassék.

3. Azon hírievi cyclusban, melyben az
alapítvány kamat-jövedelme Levéltári kutatások
előmozdítására fordítandó, az Akadémia azt a
Rómában Fraknoi Vilmos püspök által alapí-
tott magyar történeti intézetbe küldendő történet-
művelemeknek ösztöndíjúl szolgáltatja ki, esetről-esetre
villapítja meg, valjon hány éven át élvezzék az ösztön-
díjat a kiküldött művek, kiknek utasításokat isadhat
a római kutatások irányára tekintetében.

4. Amikor az Akadémia elkerettnek
látja annak idejét, hogy a magyar kath. egyház törté-
nelmére egész kiterjedésében egy műben feltölgeztassék,
vagyere nézve elfogadható ajánlat érkezik, fel van
hatalmazva az alapítvány kamatait több egymás
után követhető cyclusban ezen célra fordítani.

5. Ezen mű megjelenése után az Akadé-
mia fel van hatalmazva az alapítvány kamatait
illustált magyar történelmi munka közzétételének
céljaira fordítani.

6. Az alapító levél három példányban
villított ki, melyek egyike a vallás és közoktatás-
ügyi ministerium, másika a m. t. Akadémia
Levéltárában helyezett el, harmadika pedig az
alapító által tartottott meg.

Kelt. Budapest, 1895. évi aprilis ~ hó 17. n.

Keltünk:
Lukács Antal

Forstner Gyula

Dr. Nagy Sándor

A jelen alapítványt a Magy. Tud. Akadémia

1895. január 28-ikán tartott Pösztes ülésén hozott határozatával elfogadta.

Budapest, 1895. április 18.

A Magyar Tudományos Akadémia nevében:

Sikelyhálmú
főtitkár

Blötné Lóránd
elnök.

A Magyar Tudományos Akademiához 1894 november 15. évi intézett jelentésünk szerint az alapítvány vagyonára fejében 15000 ft 4/2° magyar regale világi köt-
veinyt és 375 ft készpénzt átvettünk.

Budapest, 1895. április hó 20. án

MAGYAR FÖLDHITEL INTÉZET

Lóránd

21.559. forint.

" Jónánagyoni
Budapest, 1895. évi május hó 29. én

375

M. Lóránd

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

659.

Kiirt cikk

a M. T. Akadémia 10. öszes ülésének jegyzőkönyvéből,
1894 november 26-án

255. Tótsikár bejelent. Torster Gyula úrnak a M. Köldhitelintézet igazgatójának Torster János nevére mesőgárdasági célokra tett 12500 ftos alapítványát.

Harajfas köszönettel fogadtatik és a II. osztály fölhívatik az alapítvány szabályos növegetésére. -

A Kivonat híseleül

Bpest 1894 december 4-én

Siklóssy
Tótsikár

18385 szám

Nagyméltóságú Báros Ernök Ura!

3 /
 Veress Endre tanárjelöltnek a f. tanév I^o felében Bécsben végzett tanulmányairól szóló és Nagyméltóságod felelő okirata 1844. évi április hó 2° napján 1844. sz. alatt Kelt nagybecsű előterjesztésével bemutatott jelentését tudomásul véve, - jelen Kelt is ügyem alatt utasítom a budapesti állampénztárnak (IX. Rcv.) hogy a nevezett tanárjelölt részére a falyó 1844/5-ik tanévre engedélyezett külföldi utazási ösztöndíj második fele része fejében négyszáz / 400 / forintot fizessen a nevezettnek Keltőn bélyegelt és a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárja hivatala részéről látványosított nyugtatóványára.

Van parancsim erről Nagyméltóságodat Veress jelentése mellékleteinek és az Akadémia történeti bizottságához intézett jelentésének vissza küldésével, továbbá szives eljárás céljából azonnal a felkér.

Nagyméltóságú

Báros Cötáros Lórárd úrnak
 a magyar tudományos akadémia elnöke-
 nek

Magyarország
 95/29

Jurac

326
895

Kéremel értesíteni, méltóztatassék felkivni
a nevezett tanárjelöltet, hogy második
felévi tanulmányainak befejezte után
tegyen hozzájárulást Nagyméltóságod utján
okmányokkal felszerelt, s az egész tanévi
tanulmányaira kiterjedő részletes jelenté-
st.

Fogadjon Nagyméltóságod kiváló tisz-
telemmel öszinte nyilvánítását

Budapest 1895. április 6-án
A miniszter meghagyásából:

Leövey Sándor
miniszteri tanácsos.

Veress Endre tanácsfelvétel önkényesen
 met. 2 félék 400 forint
 a történelmi bizottság elnöke volt 1895
 és az
 aprilis 7-én 9 számú kúria elnöke volt.

Most az államügyekért és az ügyek ki-
 fizetése az akadémiánál. Ezenfelül kérem
 a mellékelt 400 forint a történelmi bizottság
 javára bevételezni.

Ap. 95. II. 19

Nagyméltóságú Elnök Ur!

Folyó évi április hó 25ⁱⁿ 238 szám alatt hoztam
intézt nagybecsü megkeresésére válaszólag
Nagyméltóságodnak tudomására hozni sze-
rencseltetem, hogy több, e helyütt most még nem
részletezhető okoknál fogva, egyelőre a kismar-
toni levéltárt senki, tehát Kamota István
ur előtt sem nyitatom meg.

Midőn ezen, a körülményekből
Folyó elhatározásomat Nagyméltóságodnak
egész tisztelettel bejelentem, kiváló tiszteletem
összinte nyilvánítása mellett, vagyok

Bécs, 1895. évi május hó 29ⁱⁿ.

Herczeg Esterházy.

Nagyméltóságú

úri Eötvös Loránd U., a magyar
tudományos akadémia Elnökének, stb. stb. stb.

Budapesten.

2023⁴ szám.

Nagyméltóságú Báró, Elnök Úr!

A cs. és kir. Közös Külügyminiszter az f. évi április hó 12-én 14729. sz. a. Kelt át-iratával megküldte hozzám a bécsi német alföldi Követség jegyzékét, melyben a magyar Kormány meghívatik a f. év szeptemberében Leydenben tartandó 3-ik nemzetközi zoológia congressusra.

Megfelelő fedezet hiányában legnagyobb sajnálattal, nem vagyok abban a helyzetben, hogy Magyarország-nak a congressuson bendő hivatalos képviseltetéséről gondoskodhassam; mint hogy azonban föltétlenül kívánatos, hogy a hazai szaktudósok közül legalább egy-kettő részt vegyen e fontosnak ígérkező tudományos összejövetelben, arra Nagyméltóságod figyelmét fel akarom hívni, s felkérem, hogy a memóriában a vezetése alatt Akadémia magát az említett congressuson képviseltetni fogja, azt velem, a kiküldött vagy kiküldöttek nevének megemlítésével, legkésőbb július végeig közölni sziveskedjék,

Nagyméltóságú Br. Cötvös Loránd Urnak
mint a magyar tudományos Akadémia Elnökének.

mit azután én további eljárás céljából
a Külügyminister úrnak tudomására
fogok hozni.

Felkérem Nagyméltóságodat, hogy az
említett határnápig még abban az eset-
ben is sziveskedjék válaszolni, ha a ve-
zetése alatti Akadémia Képviseletében
senki sem veendő részt az említett con-
gressusban.

Fogadja Nagyméltóságod Kiváló tiszte-
letem őszinte nyilatkoztatását.

Budapesten 1895. évi május hó 28. án

W. Karig

Erk. 95. VI. 1

344.

Velemény a című ve-
gett kiadatik a III
osztályuk.

Rmf

Szily
János

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

2

Plyarinet 6/VI. 1895.

Nagymellettóságú akadémiái Előrel úr,
Kegyelmes Uram!

Mely tisztelettel alulírott bátor valék a lapok útján, a magyar irodához, ^{Egy száraz} Hegyven to
rona-díj kitüntetés mellett, pályázati felhívást intézni: Ovidius, Tristium a
TV-ik könyve 10. Elegiájának „Ovidius elete” cím alatt, irodalmi színvonalon álló dolgozatokban, hatos jambusú rimes versjártásban, leendő lefordítására, annak tiszteletteljes reményében, hogy a nagykereskedő M. T. Akadémia Kegyelmes Ur a f. é. Szeptember 1-jeig mint zárt határidőig beérkezendő pályaművel megbíráltatását, saját kezéből kiválasztandó szakértő-bizottság által eszközöltetni; s e végből, és eme reményemben, egyidejűleg, aláíratos kérelemmel kifpanem-utasításába vetett mély bizalommal, a dolgozatoltnak közvetlenül a tiszelt Akadémia főtitkári hivatalához leendő belülről felvételtem; a amely talán túlmerés, de ugyhiszem a könyv sorsolma nélkül, jól ápolt felismerésem, alázattal bocsánatot kérek.

Hogy az általam kitűzött díj esély, tudom és értem; de a feladat tartalma sem túlfaragható; mert mindössze 66. versjárt korrekten lefordítására szorított; s az önérett pályázót itt bizalommal nem az anyagi szempont, de az értelmű becsületes vesztelendő. Minden mellett méltányolhatok lehetem a 40. körűl 100-ot feladati.

Fogadjon Excellenciát legmélyebb tisztelettem nyilvántartását, mellyel van szemérem lenni Nagymellettóságodnak

alázatos szolgálója
Pajos István
(Eszalompai)

A pályázati felhívást van keresésem a
f. é. elotti levélben mellékeltem

Nasságyi úr!

F. hó 6-án hoztam írtott levele válatát, melyben
 Szerecsén van elcsúszott, hogy az Ovidiusi és verséit
 költészet juttatása néhai érzendő pályamunkáit a M. t. u.
 Akadémia fiktív hivatata, mely Nasságyi úr kezében
 ség hársághoz betölti, el fogja fogadni a Nasságyi úr
 jögzét mellett eljuttatja.

A mi azonban a megbízatást illeti, azt magára
 nem vállaltam, mert a bírálatot csak a töltő hivatata
 pályázatának által vezette.

E tekintetben lezárult a pályázat, he Nasságyi úr
 maga kéri föl az Akadémiai lapot, a líra és bírálat
 általánosak tart, mint feld. Fichy Antal úr, Pócs
 Emil úr, Csengeri János úr. stb.
 Fogadja Nasságyi úr tiszteletos végelmondatát.

Budapest 1895. június 28

Öné

Nasságyi
 Csalmay Pajor István úrnak
 B. Gyarmath.

Nagyrágos m. t., akadémiai főtitkár úr.

Júlyus hó 5^{ik} én vettem az itteni postáról Nagyrágodnál 524. sz. alatt
nedem meglátásom, az általam titározott pályázatra a M. T. Akadémi-
ához beérkezett három pályaművet tartalmazó kegyes sorait.

Fogadjon Nagyrágos, a melyen tisztelt Akadémia részére is, az i-
rántam oly előzékenyen tanúsított kegyes figyelméért há-
lás körömetem nyilvánítását,

Marsdonán kiváló tisztelettel
Blyarnaton 1895. október hó 7^{ik}

Pajor István
tit. tan.

meg magukat a tanács által köztisztviselői igazgatóknak, vagy akár vice-tanácsnokoknak, amihez nem szükséges a tanári diploma? A tanácsnokok pedig miért csinálnak maguknak fölösleges munkát, amikor azt sem tudják elvégezni, ami kötelességük volna, s miért avatkoznak a közoktatási bizottság dolgába, amihez nem értenek, amihez semmi közük? Ilyen és hasonló kifakadásokkal könnyitenek magukon a szegény tanárvizsgálók.

A vizsgáló bizottsági tagok különben elhatározták, hogy az utó-vizsgálatok lezajlása után el fognak tűnni a fővárosból attól való félelmükben, hogy mindenki, még az is akit megvizsgáltak és áteresztettek, a szemük közé nevet, és nem olvasnak egy ideig semmiféle ujságot. . . Ha eltűnnek, jól teszik. Ki is maradna itt e cudar melegben? De félelemre semmi ok és az ujságtól való iszonyodásra még kevesebb. Lesznek olyan ujságok, amelyek még meg is dicsérik őket ebbeli bokros érdemeikért. Azután ne is vegyék az urak olyan rettenetes komolyan ezt az egész dolgot; meglássák, a fővárosi közoktatási bizottság s talán végre még a tanács sem fogja olyan komolyan venni s az esetleg kiállítandó diplomákat kellő mérlegelés után egyszerűen félre teszi. Ismeri a főváros a maga embereit diploma nélkül is, diplomásan is!

Tudják azt a fővárosnál is, tudja minden laikus, hogy aki ötven esztendő koráig nem beszélt arabusul, nem fog az beszélni arabusul ötven éves és hat hetes korában sem.

Tudomány és irodalom.

(*) **Száz korona Ovidius két verséért.**

Pajor István, irodalmunk jeles veteránja, aki *Csalomjai* néven kivált a római klasszikusok odaadó és lelkiismeretes átültetésével tett szolgálatot irodalmunknak, száz koronás pályadíjat tűz ki *Ovidius* két remekének, a *Tristium*-nak és a *De Ponto*-nak magyarra fordításáért. Az erre vonatkozó és hozzánk intézett levél egész terjedelmében így hangzik:

Tisztelt szerkesztő ur!

Hogy kellő színvonalon álló Ovid-fordításunk még nincs, ezen nem lehet csodálkozni, mert hiszen ennek a legelsőrangú költői nagyságnak (*Ovidius*nak) a metrikája, különösen a hexa- és pentaméteres alakban, semmiféle nyelvre az eredetit megközelítő tökélyvel le nem fordítható.

Van azonban arra egy mód, hogy a magyar művelt közönség ennek a geniális nagy költőnek a fennebb érintett alakban megírt, s a *Tristium* és *De Ponto* nevezet alatt ismeretes remekeit a saját nyelvén is élvezhesse; úgy tudniillik: ha a forma tekintetében megalkuszunk, és az eredeti distichonokban használt metrum helyett a *hatlábú rimes jambust fogadjuk el*; amint ezt például *Dóczy* a *Horác-féle pisói levél fordításában*, az eredeti hexaméterek helyett, oly kitűnő sikerrel tette.

Mínt hogy pedig a klasszikai irodalom szépségei minden műveltségre törekvő nemzetnek kötelességévé teszik ezen szépségeknél a jelen és jövő nemzedékekre nézve is hozzáférhetővé tételét, annak megtudása végett, hogy kik lennének azok, akik ily feladatra nálunk vállalkozni akarnának, vagy helyesebben mondva: mernének, bátor vagyok

Napló

2

152. szám.

Budapest, szerda

szerkesztő urat az alább következő pályázati felhívásnak becses lapjában leendő közzétételére felkérni; amely szerint tudniillik:

Kivántatik Ovidius *Tristiuma* IV. könyve, 10-ik *Elegiájának* magyarra fordítása következő tudnivalók mellett:

1. A fordítási dolgozat címe: *Ovidius élete*.
2. A fordítás nem az eredetinek megfelelő distichonokban (hexa- és pentameterek), hanem hatlábúrimes jámbusokban szerkesztendő.
3. A fordítás az eredeti 132 sornál, vagyis 66 verspárnál se nagyobb, se kisebb ne legyen.
4. A szabad fordítás joga annyiban vehető igénybe, amennyiben ez, a két nyelv sajátosságaira való tekintettel, a könnyen és szabatosan megérthetés végett mulhatatlanul szükségesnek mutatkoznék.
5. Minthogy a fordítás szövegének önmagának kell magát magyaráznia, felvilágosító jegyzetek által való magyarázat, kivételesen, egyedül a történeti vagy hitregei mozzanatoknak a klasszikai irodalomban kevésbé jártasok által is lehető könnyebb megérthetése szempontjából alkalmazható.
6. A fordítás minden tekintetben irodalmi színvonal magaslatán álljon.
7. Alulirt, a feladat célját pályázati felhívás útján remélvén elérhetni, a 66 verspár leghivatottabb lefordítójának, habár csekély jutalmául, száz koronából álló díjat tűz ki, mely a bíráló megértése után alulírottól azonnal, és mindenesetre átvehető.
8. A bíráló eszközlése végett ezennel is hazafias bizalommal a Magyar Tudományos Akadémia mélyen tisztelt elnöksége kéretik fel.
9. Reményében annak, hogy a tisztelt elnökség az előbbi pontban kifejezett alázatos kérelmet kegyesen elfogadja és teljesíteti, a pályaművek folyó évi október 1-sejéig az Akadémia főtitkári hivatalához, szokott formában (fűzve, lapszámozva, és a pályázó nevét rejtő jelíges zárt levélkével ellátva) kéretnek beküldetni.

Kelt B.-Gyarmaton, 1895. május hónapban.

Pajor István, s. k.

(*) **A Történelmi Társulat ülése.** A Magyar Történelmi Társulat június 6-ikán, csütörtökön délután öt órakor az Akadémia I. emeleti üléstermében választmányi ülést tart, amelynek tárgyai: 1. Tagajánlások. 2. *Fraknoi* Vilmos felolvasása; Mátyás király és Simon patrasi érsek. 3. Dr. *Piók* Károly felolvasása: Östörténet és kritika. 4. Pénztári kimutatás. 5. Jelentések és előterjesztések.

Színház és zene.

* **A szezon vége.** A Nemzeti Színházban június 14-én lesz az utolsó előadás. Odáig a következő repertoárt állapította meg az igazgatóság: *Ligeti* Juliska, a színház legújabb tagja, akit mint az Országos Színésziskola végzett növendékét, éppen most szerződtettek, szerdán lép fel a *Virágfakadás* című vígjátékban. — Szombaton, június 8-án kerül színre új betanulással és szereposztással Sardou öt-felvonásos vígjátéka. *Rabagas*, a címszerepben *Nádayval*; a többi szerepeket következőleg osztották ki: Monacoi herceg — *Ujházi*, Carlo — *Dezső*, André — *Horváth*, Camerlin — *Gabányi*, Chaffion — *Latabár*, Vaillard — *Szigeti*

RAZ 353/1895

Pályázati felhívás
Orvidimus fordítására.

a pályaművel betűlécen át kétszázötven
1895. október 1-éig a M. T. Akademián
1. főteltérési díjért.

pályadíjtörő

Szajos Orvidimus Orvidimus

R Ajánlott
Balassa-Gyarmat
8

A Magyar Tudományos Akad^é

nagyonelöltsége Eln

lettel

az Akadémia felöltéséjé

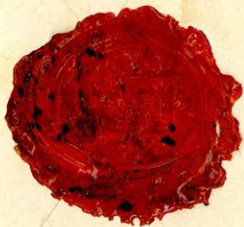
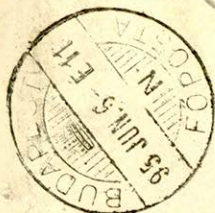

353

Err. 95. VI. 7

95

2. levél
1. boríték
2. hivatalos levél.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

372

372

K. M. Minister av!

Vuoskosva f. ei jünies
 14 en kelt 1401 elviki vänni kivatava
 melben on akademisk Ves Pälue ml. De
 nisky Hermin "Tappuulet" lektion "erin
 munkijanatt o Telsij a coarvone ei kirjau
~~ället~~ "l' leudo" elfogudisa kirjaban vte
 menjadäsa meti rittott fülkervi, a biriti
 Paves Laure v. buy is, vitemeje alenjan ke
 reusen van Nustijudet. Etteri kui, hog Ves
 Pälue mat väben pryi kiritompe ^{u kasinehakat} verkhetven
 van vir es semmi oh, ant uem partatmar
 a uirit o Telsijevit elfogudisa a ja lami
 nem lebetue.

Opert 1895 jün. 24

Tozuzja Mb.

elun

Nagyméltóságú Elnök Ura!

A magyarországi tanítók, Országos Bizottságának "Gargató-Tanácsa" és "Cötvös-alap egyesülete" folyó évi aug. hó 20-án délelőtt tartja rendes évi közgyűlését Budapesten.

Alulírottak, mint ezen egyesületek képviselői, hódoló tisztelettel fordulunk Nagyméltóságú Elnök Urhoz ama kérésünkkel, kegyeskedjék a gyülekezés céljaira a M. T. Akadémia felolvasó kis termét ez egyesületek rendelkezésére bocsájtani.

Aláíratos kérelmünket kegyes jóindulatába ajánlva maradjunk

Budapestben, 1895. július hó 25-én
a Nagyméltóságú Elnök Urnak

aláíratos szolgálói:

Fabó Burgáth Károly

az Cötvös-alap jegyzője

Somlyay József

A magy. tanítók orsz. bizotts.
elnöke

atolajon isztis

1895 aug 17

435.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A

Magy. Tud. Akadémia
Elnökeinek

Nagyméltóságú

br. Eötvös Loránd

Ur Ö Kegyelmességéhez

intérett aláíratos kérvénye

a Magyarországi tanítóok
Eötvös-alapjának és
Orsz. Bizottságának
a U. T. Akademiával kis
terméneke f. évi aug. hó
20-ára leendő átengede-
dése tárgyában.

| Elnök: Feterly Sándor tanár
lakik: Bpest. II. Szendy u
45-47. |

A tenné átengedése az engedélyt
megnyom

1895 16/
/MTC

Eötvös

438/1895

Mélyen tisztelt Elnök Úr!

Nagyméltóságodnak a múlt hó 12-n kelt 274 sz. nagybecsű leveléből, mely a legutóbbi postával jutott kezembe, értesültem ama kiváló megbíztatlanságról, melyben a Tökletes Magyar Tudományos Akadémia, eszéki személyemet külső tagjai közé megválasztván, részeseitni mellesztatott.

Midőn e nagy kitüntetésért legmélyebb hálám kifejezését Nagyméltóságod elé juttatni bátorodom, egyuttal felkérem, miszerint a fenti levelében nyilvánuló kegyes jóakarataért őszinte köszönetemet fogadni méltóztassék.

Jól tudom, hogy azon szerény szakmunkákkal, melyekkel eddig indiai tartózkodásom folyamán hivatalos állásom botros teendői mellett a keleti philológiának szolgálhattam, egyáltalában nem érdemesültem arra, hogy hazám legfőbb tudományos testülete által külső tagjai fényes sorába felvétessem. Ha tehát e körülmény daczára

1895/160

ama nagy s rám nézve valóban meglepő ki-
híntetésre méltattattam, a tekintetes Aka-
démia ez alkalommal nyilvánított kegyes
jóindulatában csak biztatást láthatok
az iránt, hogy folytassam a választott tu-
domány szak terén szerény munkásságomat,
és egyszersmind, a mennyire esetlélly erőmből
telik és a külső viszonyok lehetővé teszik,
akár távol akár közel szülőföldemhez, szol-
gáljam a hazai tudomány érdekeit.

Fogadja, Nagyméltóságú Elnök Mr, azon
őszinte igéretemet, miszerint mind két
tekintetben legfőbb törekvésem lesz, a
tekintete: Akadémia irántam tanúsított bi-
zalmának tehetségemhez képest megfelelni.

Ajánlván magamat továbbá is Nagy-
méltóságodnak kegyes jóakarataiba, marad-
tam legmélyebb hűsztelettem kifejezésével

Nagyméltóságodnak

legalázatosabb híve és szolgája

Stein Aurél,

a lahore-i egyetem keleti collegiuma-
nak igazgatója.

Jyusa havason, Kashmirban:

1895, június 12-n.

Nagyméltóságú Belső Eötvös Loránd Mrnak,
a Magyar Tudományos Akadémia Elnökének,
stb., stb., Budapesten.

Magyméltóságú Elnök Úr!

Kegyelmes Uram!

Alulírott mint a zürichi műegyetem gépész-
mérnöki szakosztály IV.-ik évfolyamának rendes
hallgatója azon alázatos kérelemmel bátorkodom
Magyméltóságod elé járulni, méltostassék engem
tanulmányaim folytatására, illetőleg befejezésére
a Hobler Miklós-féle ösztöndíjban erideán is
kegyesen részesíteni.

Alázatos kérésem támogatására van szeren-
csém keresetlevesemet valamint a zürichi műegyetem
anyagkönyvi kivonatát mellékelni, mely utóbbi
mutatja, hogy a III.-ik évfolyamot sikerrel
végzettem.

Frankivül bátorkodom azon körülményt is fel-
hozni, hogy atyjám, kinek tizenkét kiskorú gyerme-
kének fenntartásáról kell gondoskodnia, csak
csekély összeeggel járulhat anyagi támogatásomra,
így, hogy a még hiányzó 300 forint lehetetlené
tenné tanulmányaim befejezését, különösen a még
csak hátralévő teli félében, mely, hűsvétig terjedően,
az iskolai év nagyobb részét teszi ki és egy évét igénylő
terjedelmes oklevél munkának van fenntartva.

Ez okból bátorkodom is Magyméltóságodat alá-

Est. 95. VIII. 28

45346.

valasz uzanas

laid $\frac{572}{95}$

II rész. bevezetés
székfoglalás

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

et

Magyar Tudományos Akadémia
Nagyméltóságú
Elnök Urának

Budapestben

Előzetes kérvényre

Tedeschi Károly

a zürichi műegyetem gépészmérnöki szakosztály III. évfolyamának rendes hallgatója
(lakik: Zürich, Rue de Pestalozzi 24.)

melyben a Hober Miklós-féle ösztöndíj kegyes adományozásáért folyamodik

2 darab melléklet.

0
Cs. és kir. Fenség,
Fenséges Urunk!

A mely fájdalom és a mely rérvét mindig rövid,
szavú! A haza reményének, az atyja és nagyatyja hazafiai
erőinek örökösének elhunyt ahalnából fogadja Fenséget
a M. tud. Akadémia mely részvétinek bánatos kifejeését.
Fenségednek hódoló tisztelettel

Buda pest 1895 szept. 8-án

B. Eötvös Loránd
dokt.

Szily Kálmán
főtitkár.

VIOLÁHOZ IDILLIUM.

Aspisok kigiok, azt mondgiak hogy
az farkával bé teszik az fülét hogyne
hallasson.

1.
BEgyetlen? houa futsz, te árnyéknál könnye'b,
Méért megnem halgatsz Alpinnal süketeb,
Ah ne légy mint egy kű- s máruánál kemén-
Ne' légy Salamandra és ié'gnél hidegeb. [nyeb.

2.
Talán fé'lsz fzuuemtül, hogy oly erőssen ég,
Ne olvadgion fzuued, melly mint egy hideg iég,
Ne fély, szüuem tüzének, mert uagyon oly vég,
Az én lölköm küül senkin ez nem ég.

3.
Talán fé'lsz Jámtol, kit hordozok uelem,
Cupidó Ja az, kiben nincz kegyelem,
Nylamnak ninch hegye, ninch mérges szerelem
Jamban, de uagyon csak tüled felelem.

4.
O, te nagy forgó szél, állich meg futását,
Az én gilicémnek tartch meg szaladását,
De félek hogy te is nem éred futását,
Röpülni ereszti ha sebes sugárát.

5.
O, ne fus előttem szép Viola uirág,
Nem erdei chuda uagyok, ki fűvct rág,
Né'm vagyok hárpia, kit látny s rutság,
Nem kit Hercules tet Egekben uad chillag.

6. Noha

60.

Ha engemet né'm csak az én hamis képe'm,
Külömb Licaonnal én doli termetem,
O, hanzsor kívánnak az íze'p Nymphák engem
Hanyfzor chókot hánnak rám, utó' mente'mben.

61.

Esküszöm tené'ked az Szűz Dianára.
Esküszöm Cupidóra, s az ű nylára
Hogy mint szalma lángon, ugy é'g szép Berleba
Miatam, ugy ége't, és égis heába.

62.

Én pedig előt'e mint köd a szél elő't,
Mint te én elő'ttem, mint árnyé'k nap elő't,
Vgy futok, és bú'ok, szép szemei elő't,
Mégis én rut vagiók az te keduet elő't.

63.

Szá'ly le szép Violám, mint harmat az égből,
Vetkőzzél le immár kegyetlensé'gedből,
Szá'ly az én kezé'mre, mint Karoly folyhóból,
Szánd, meg ezt a fzegént, kit gyűlölsz szivedből.

64.

Én sok mulatságot tené'ked talállok,
Madarat, uagi uadat, mindene'ket talállok,
Madar fogó hálochkat ollyat chinálok,
Hogy láthatatlanok le'znek cé'rna-szá'lok.

65.

Hogyha hofzu náddal halat chalny akarsz,
Abbanis én nálam mesterse'get találsz,
Nálam sikos anguillát, ha akarsz, foghatsz,
Egy szóval mind ugy le'fz, az mint mé'g gondolhatsz.

B 2

66. Szá-

465.

Kegyelmes
~~Kegyelmes~~ Uram!

Létele' föhöreng' komatájén a Mr. László Aladár
ablicott elnök és I. offtályos elnök: Zichy Antal
és a följő Ezerélt. Magyarországi
Nádor est fejelenő batorlón, érem eszterházi
a gráf testvérén beléj. jérek föl.
születés pülség elvétel, és így jérek föl.
Aladár fülé máltájék néfájára és így
jérek föl. Gogorja Ezerélt. László László elnök.
mitésat.

elnök

Magyarországi

~~Dr. Szapáry János~~ B. Ezerélt

0 cs. és kir. Ferdinánd főherceg főudvarmestere

Budán

DE MAXIMILIAN VERBODEN
HIS. RECHTS ADVOKAT
1877

Löbliche Direction
der kaiserlichen wissenschaftlichen Akademie
in
Budapest

Unter Leitung und bei mir für
die jüngst erschienene von Racsanyischen Manus-
cripten behandelte Zeitschrift beson-
derlich auf unter einem Briefchen mit dem
angegebenen Datum eingegangen, Bestand
einer größeren Anzahl von Schriften der
gelehrten Zeit, welche auf diese Angele-
genheit Bezug haben könnten, daß ich
jedoch mir eine übersehe, welche für
die Fortbildung um wissen-
ausgegeben sein könnten.

Für den Fall also die löbliche Di-
rection um die eingegangenen Schriften
zu der Abgrenzung gebittet, daß dieselben

/.

Euer Hochgebohren
Hochgeehrter Herr Präsident!

Unter Leitung mit der großen
Vorsicht vom 26. August 1895 besaß ich mich
mittheilen, daß ich in Verbindung der Ver-
fassung der Antonia Gebhardt von An-
tony und Julius von S. für die päpstlichen
und Batsanyi bezugsabenden Klammern
zu und Dankworten etc. etc. umfassen
und diese Kopie persönlich unter einem
an der Konvention der ungarischen Ak-
ademie der Wissenschaften in Budapest
abgab.

In meinem Schreiben muß ich
mittheilen, daß bei jener Kommission
der nach konstanten Vorschriften bis er-
geben hat, daß dieselben zum geringsten
Hilf und Batsanyi bezugsabenden, sondern

Es. 95. 1895
19
daß dieselben zumißt Kritikerin
des Fortschritts, deren Dignität von
Theils sind, deren in den Briefen mir
jeweils empfohlen, welche nicht offen,
aber zuvörderst Natur sind.

Ich bitte zu entschuldigen, daß
ich das genannte Schreiben vom 26. Au-
gust v. J. nicht jetzt beantwortete, al-
lein ich den Herrn Gelehrten nicht in der
Lage, da der Herr Professor des k. k.
Lehrstuhls. Geometrie Linz, welcher die
Verhättnisfrage beantwortet auf An-
sicht Gebhardt, führt und die Sache
dann mit mir in der definitiven
Entscheidung mit ihm diefalls Rückpro-
ze pflegen wollte.

Mit vereinigtem

Linz 15. Septbr. 1895.

L. Gelehrter
W. Müller

El. 95. IX. 20

497.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Dr. József Kovács
János László Roland Csécs
Président
der ungarischen Akademie der Wissenschaften
in Budapest

Nagyméltóságú Juro Csohány Loránd úrnak
A Felszentes Magyar Tudományos Akadémia
Elnökeinek.

Budapesten.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Alázattal vagyok bátor eszedre Nagyméltóságod,
hoz, hogy Kegyeskedésed egy szegény özvegy asszony panaszát
meghallgathatni és ügyében Kegyes mérete szerint itélhni.

Nagyméltóságú Úram! szerencsétlen sorsom
után, azon helyzetbe jutottam, hogy kénytelen vagyok
könyörögve kérni, azon illetéket illetve temetési költsé-
séget, melyet a Felszentes Akadémia a szolgálk öz-
vegyek rendszeren juttatni szokot, melyet azonban
még mai napig sem kaptam meg, holott boldogult
úram, Sallah Szadik, 8 évi hű szolgálatt után, 1892-
Kájus 24-én meghalt, ami kor is, a temetkezési költsé-
get teljesen magam fedeztem, mert a Felszentes
Akadémia nem tett semmi intézkedést eltemetése
iránt.

Nagyméltóságú Úram! ezen ügyben már
bátorítottam egy kérvényt, 1893-évi Nagyméltosá-
godhoz benyújtani, melyre azonban még idá-
ig, semmi válasz nem érkezett, amiből azt va-
gyok bátor következtetni, hogy ügyem siker-

teleenül intézkedett el, amit alázattal vagy ok
bátor, Ragyméltóságodhoz megfellebbezui, min-
tán ok mielőtt, hogy ügyem ily szerencsétlenül
dőljön el, hányak azért nem halgatta meg
alázatos Kérésemet a Tökintetes Akadémia,
hogy én nem voltam iramnak törvényes neje, az
nem az én hibám volt, csak az ő vallása akadé-
lyozta meg, hogy velem törvényes házasságra lépjen,
mintán Mohamedán vallásából nem akart át-
lépni, de azért még is csak együtt házdöttem vele 18.
évig mindön a halál elragadta mellöltem és itt ha-
gyott, három Kiskori gyermekkel, azoufelül betegsé-
géből kifolyalag történt adottságok miatt, még azt a
Kis üzletet is be kellett szüntetni, melyből reméltem,
hogy gyermekeimel majd valahogy megéleik és ily
Körülmények között bizony, nagyon Kellat ipar-
Kodnom, hogy fenntarthassam magam valahogy
gyermekeim véget, hogy felnevelhessem, őket és most,
újabb szerencsétlenség folytán jutottam abba a
helyzetbe, hogy appeláljak Ragyméltóságod ne-
mes szívéhez, ügyem igazságos elintézése végett, mert
nagyon mostoha helyzetbe jutottam.

Ragyméltóságú Uram! ha a Tökinte-
tes Akadémia csakugyan azért nem adott helyt
Kérésomnak, mert nem voltam boldogult iramnak
törvényes neje, így nagyon Kérem Kegyeskedés
mint egy idegen asszony, alázatos Kérését meghal-

gati, miután a Tökéletes Kádencia nem
kivánhatja azt, hogy egy régi hű szolgáját, egy ide-
gen nő saját költőjén kevesse el, és hogy ha kegyes
kedvűk talán kívánni, hogy állítványaim való-
díjágát bebizonyítsam, így azt elő szavakkal
és hiteles nyilatkozatokkal bizonyíthatom.

Köszönettel várom! újlag esedezve
alázatos kéresem igazságos elintézését kérvé, mara-
dok Köszönettel várom,

legalázatosabb szolgája
Tobiasz Kálmán

Budapest, VIII. ker. József Nővér utca 7. sz. szám

É. 1. 95. X. 4.

523

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A Magyar Tudományos Akadémia
Nagyméltóságú Elnökének

Budapesten.

Komárom sz. kir. város f. hó 13.án néhai
Beöthy László, városunk kiváló szülöttjének,
irodalmunk jeles humoristájának szülőházát
emléktáblával készül megjelölni. E kegyeletes
ünnepélyre van szerencsénk a mélyen tisztelt
Tudományos Akademiát meghívni, kérvén,
hogy a vezetése alatti t. Akademiának kép-
viseltetése iránt kegyesen intézkedni mel-
tortassék.

Az ünnepély programját tisztelettel ide
mellékeljük. A küldöttek neveit kérjük
velünk legkésőbb f. hó 10.dikéig közölni.

Megjegyezzük, hogy az ide utazás legcélszerűs-
ben is legkényelmesebben az ünnep napján,
vagyis f. hó 13.án Bpestről d. e. 8ó. 30 p. kor
induló gyorsvonattal történhetik, mely a ko-
márom-újszónyi állomásra 1/2 11 órakor érke-
zik; hol is a midőn a küldötteket a rendező
bizottság fogadja.

Komárom, 1895. okt. 3.án
Kiváló tisztelettel

A rendező bizottság nevében

Prósogony
országgyűlési képviselő
elnök

Illarsa György

Méltóságos Akadémiai Elnök Ura!

A pozsonyi ág. hitv. evang. egyház-közösség tulajdonát képező Schimko Dániel-féle írem és régiség-gyűjtemény rendezését Lyceumunk tanári karának egyik díszes tagja, Györök Márton úr, éveken át tartott kitartó szakavatott működés után végleg befejezve, van szerencsém a gyűjtemény catalogusát Méltóságodnak oly kéreccsel átküldeni, hogy azt a magyar Tudományos Akadémia részére szívesen fogadni és nagybecsű figyelmére méltatni kegyeskedjék.

Mily tisztelettel vagyok

Méltóságodnak

Pozsony 1895. évi márczius hó 20^{án}

Méltóságos
bárá Cötvös Loránd úrnak
a magyar tudomány-académia
elnökének

Budapest.

VIII. Esterházy utca. 3.

alázatos szolgája

Spánajay László
egyházi költői felügyelő

56233. szám. —

Nagyméltóságú Bőrő, Előtt úr!

6
A Hof- und Staats-Handbuch
idevárth korrekcióra - irók arra a felkérésre el van
szerevesém Nagyméltóságodnak megküldeni, hogy
lakt a jelenlegi állapothoznak megjelölőleg ki-
járhatni s hozzáam f. hó 16-ig sürgős jelzésre elő-
terjesztés kíséretében okvetlenül visszajuttatni
szives kedjétek.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló
biztalmam öfinte nyilvánítását.

Budapest, 1895. október hó 11-én.
a miniszter meghagyásából:

Leány
ministeri tanácsos.

Nagyméltóságú Bőrő Ötvös Loránd úrnak,
mint a magy. tud. akadémia elnökének.

85.956 számu.

V-6.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Magyarország közigazgatási viszonyainak vonatkozólag 1894. évről szerkesztett és az országgyűlés elé terjesztett jelentésünkhöz 3 példányát ideértve oly megkereséssel van szerencsém Nagyméltóságodnak hirtellel megkírdeni, hogy az egyik példányt hivatalos használatára átvonni egy-egy példányt pedig a T. Akadémia főtársaságához és könyvtárához juttatni méltóságsik.

Fagadja Nagyméltóságod kiváló hirtelenség öröme nyilvánulni látszik.

Budapest, 1895. október hó 7-én

Fenn

2 K/70

Nagyméltóságú Károly Eötvös Lovas úrnak.
főrendi házi tag stb. A. M. T. Akadémia
Elnökének.

Budapest.

Magy. Kir. Operaház.

4138. szám.

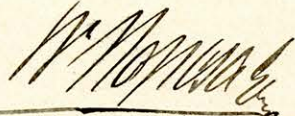
- 1895. -

Nagyméltóságú Buro' Ur!

A lipcsei Lincz. Egyesület tisztelettel
vitékségéről kiadott Emlékiratnak a Magyar
Tudományos Akadémia részére Küldöt de tiszte-
letből nevezett címzett példányát idecsatol-
va van szerencsém Nagyméltóságának eren-
del átalgálatni. -

Fogadjék Nagyméltóságod kiváló tisztele-
sem nyilatkozásait.

Budapest, 1895. október 18-án

Kornámbélyos.

Nagyméltóságú

Eötvös Loránd báró úrnak,
a Magyar Tudományos Akadémia elnökének

Budapest.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

C

Magyar Tudományos Akadémia
1895. november 3-ikán, vasárnap d. e. 10 órákor saját
dísztermében Széchenyi-ünnepet tart.

Szerencsém van ezen ünnepélyes
ülésre tisztellettéjesen meghívni.
Budapest, 1895. október 25.

Pötös László
elnök.

A M. TUD. AKADEMIA

1895-İK ÉVI NOVEMBER HÓ 3-ÁN VASÁRNAP DÉLELŐTT 10 ÓRAKOR

SAJÁT DÍSZTERMÉBEN TARTANDÓ

SZÉCHENYI-ÜNNEPÉNEK

T Á R G Y A :

LIPTHAY SÁNDOR 1. tag előadása: *Gróf Széchenyi István műszaki alkotásai.*

M. KIR.
ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK
ELNÖKE.

1115 szám.

eln.

Nagyméltóságú báró Eötvös Loránd úrnak
a magy. tudományos akadémia elnökének

Budapest.

A magyar korona országainak 1894. évi
zárszámadását a részletekkel együtt, valamint
az állami számvevőség arra vonatkozó jelentését,
továbbá a Vaskapu szabályozási 1894. évi kiadvány,
sokról szóló zárszámadást nemkülönben az 1894.
évi nyugdíjazottak kimutatását van szerencsém
Excellenciánknak az akadémiai könyvtár számára
szíveslellettel megküldeni

Budapest, 1895. október 24.

Rarovich

A képviselet háza
elnöke.

Magyarországi Akadémia,

Magyarországi Akadémia képviseletének
közvetítésével.

Mintán ma Budapestre el
kell utaznom, kérem legyenek
kedvesek, elmaradásomat kimenteni.

Szegedre küldött kérésre
nyilvánítását
Kulcsár Bertalan

R Ajánlott
Budapest vár
659

Nagyméltóságú

Baró Csewés Loránd úrnak,
főrendiházi tag, a "Magyar-Tudományos-Akadémia"
elnökének

MÁGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapestben.

Estérházy utca 3.

FÖLDMIVELÉSÜGYI
M.K.
MINISTER.

642

Nagyméltóságú Előnk Mr!

A Magyar Tudományos Akadémia f.é.
november hó 3.^{án} megtartandó Széchenyi-ün-
nepére szóló szíves meghívására, van szíven-
esen részesíteni Nagyméltóságodat, hogy
elutazásom folytán sajnálatomra nem va-
gyok azon helyzetben, hogy az említett ünne-
pélyen részt vehessen.

Szíves meghívását köszönve
vagyok,

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kiszűnő Bizottsággal

Bpest 1895. 5/31.

Festetics

FÖLDMIVELÉSÜGYI
M.K.
MINISTER.

642

Nagyméltósága

Báró Eötvös Loránd úrnak
a „Magyar Tudományos Akadémia”
elnökeinek

Helyben.

V. Akadémia a. 2. sz.

Elnöki osztály

Nagyméltóságú Baró, Elnök Ur!

A Magyar Tudományos Akadémiának folyó évi november 3-ikán tartandó Trichienyi ünnepélyére szóló meghívót a pénzügyminiszter jir megkapván, megbírni méltóztatott, hogy a meghívó szives bekieldestéért Nagyméltóságodnak, révében köszönetét fejezzem ki, azval, hogy sokoldalú elfoglaltsága miatt, sajnálatára az ünnepélyen részt nem vehet.

Midőn ezen magas megbizásnak megfelelni bátorodom, mely tisztelettel vagyok

Nagyméltóságodnak

Budapest, 1895. október 31-én

aláíratos szolgája

Veregy József

m. kir. osztálytanácsos, az elnöki
osztály vezetője,

Budapest, 1895. Okt. 31.

Tisztelt Barátom!

Van felerenceim tisztelettel értesítem, hogy mivel
Nov. hó 3-án eljérvén Kolozsvárra az ev.
ref. hittani intézet megnyitó ünnepélyére:
az Akadémia kéchényi ünnepén - sajnálat-
tal - nem jelenhetek meg.

Fogadok kérelmet igaz tiszteletem őszinte
nyilvánítását.

Wlassy

661

Az Országos Képlár
Munkatársai Magyarországnak
Budapest.

Magyarországnak!

Magyarországnak
Nekem a M. tud. Akadémiánál
széki és az Országos Képlár munkatársai, hogy
segítsék munkáimat, jól isem Magyarországot, hogy
pályázzak, viz-gyakorlati munkáimat, a mi a föld,
a palotát s annak bemutatóit is, továbbá
széki a M. tud. Akadémiánál jó munkáim megtehető
kétszer bejelentem.

2.) A folyóirat, mely képeket, előcsar-
nokokat munkáimnak a M. tud. Akadémiánál is meg-
nyújthatok, Országos Képlárnak átadott helyiségek között
nem tartoznak, hanem munkáim s leveleim, a munkáim s leveleim
kegyesen el nem fogadják.
Kiváló hívelek.

Budapest 1895 november 12

elvöl

Csáry
Hollan

IGAZGATÓSÁGI ÜLÉS. -

- 1895. november hó 10. -

1. Elnök és másod elnök választásának megerősítése.
2. Vallás- és közoktatási miniszter leirata a Radics-hagyaték tárgyában.
3. A kereskedelemügyi miniszter leirata az ülés terem átengedése tárgyában.
4. Az országos kiállításban való részvétel.
5. Alapítványok:

KÖNYVTÁR
TUDOMÁNYOS ANYAGOK
KÖNYVTÁR

- a/ Császka György 30.000
- b/ Forster Gyuláé 27.000
- c/ prof Vigyázó Sándoré 45.000
- d/ Dr. Elischer Gyuláé 9.000
- e/ Székelyi Ullmanné [régi]
- f. Regyzékonyv hitelesítése.

sb

U. Eötvös, Csáry, Hollan, Sebő, Fichy, Tiba,
Sékely Lili

1999

- a.) művelési-alap ^{együtt} maradjon az alapító. regy. feltételei alatt
- b.) az építést nem hagyandó el. $\frac{3}{5}$ és $\frac{2}{5}$

22.500

Eötvös Alapító-levél felülvizsgálata; együtt, vakt. e. tárgyk. $\frac{3}{5}$ és $\frac{2}{5}$
 Ertékesítés a Eötvös Alapító-levél megalkapítását
 Jwa'kossis végett ide értendő. Aláírása az elnökök.

Csáry fejében mindig is a többiekkel
 Eötvös. Nem, hanem tovább menne, mint eddig

172.80
 19.80
 192.60

660

Nagy-Méltósági Kereskedelmiügyi Miniszter úr!

J. évi október 19-iki 74839/v. szám alatt méltóságos.
toll a M. tud. Akadémia Igazgatói Tanácsát fölkérni, hogy az
1896-ban Budapesten tartandó nemzetközi társadalmi konferencia alkalmán
sejre kivétel nélkül az Akadémia díjtermét és a díj iránti kérelmet át-
engedni. Személyesen van bevezetendő a tudományok köré, hogy a M. tud.
Akadémia Igazgatói Tanácsa, a fenti kért átiratban kivétel nélkül
módoratos és feltétlenül melletti e kérelem teljesítésében
szívesen hozzájárul.

Fogadjék Excellencia királyi szíveskedéssel ajánlott
ványlatát.

Budapest 1895 november 10-iki

— — —
elöl

61398 szám.

Nagyméltóságú Baró, Elnök Ur!

A bécsi egyetemen tanuló Verecs Endre sanárjelölt névénél
- az „Institut für Österreichische Geschichtsforschung”
létesítésének céljából, és abban a reményben, hogy
ő szakmájában alapos készséges szerzője, annak
idején az egyetemi magántanári képesítés elérésére
főleg törekedni, a folyó 1895/6-iki tanévre nyolcezer
(8000) forintos külföldi utazási ösztöndíjaz enge-
délyezel, a mely ösztöndíjaz aronban a folyó évi
megfelelő költségvetési javadalom kimerülése foly-
són csak a jövő ében folyósíthatom.

Méltóságosk tehát Verecsot felhívni, hogy
az említett ösztöndíj első felvételénél - 400 forintak-
folyósításáért 1896 évi január hó elején folyamodjék
hozzám Nagyméltóságod úján.

Vannak szerencsem erről a sekítségű Akadémia's
f. évi október hó 31-én 573 sz. alatt hely nagybecsű
előterjesztésére hivatkozva, a Verecsal bemutató
bizonyítványok vizsgálata mellett további síves
eljárás céljából azonnal a kijelentéssel értesíteni,
hogy Verecsnek mióta tanévű tanulmányairól szólt
jelentését tudomásul veszem ugyan, elváróm azon-
ban, hogy a tanulmányainak és kutatásainak

Nagyméltóságú Baró Csöves Loránd úrnak
a magyar tudományos Akadémia elnökének

eredménye képpen közzéteendő" irodalmi munkálatok
melyekről jelenségekben említett szer, hozzáim
Magyméltóságod usján annak idején beser-
jesse.

Togardja Magyméltóságod kiváló
tisztelésem öökinté nyilvánítását.

Budapesten, 1895 évi november hó 9-én.

Wlass

Ét. 95. XI. 15

668

Tudomisévelés vezette
viszavérőlag kiadatik
a M. Tud. Akadémia
törvényes bizottságá-
nak.

Rmf.

Szily

Székely

A törvényes bizottság
1895. nov. 30-iki ülésén
tudomásul vette.

Székely at al
biz. elnöke

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Pécs, 1895 novbr. 21. évi

IV. Mayerhofgare 6.

A

Magyar Tud. Akadémia

Tekt. főtthári hivatalának

Budapest.

A V. Közeletésügyi Miniszter úr 61398. sz. átirata réám néve örvendelés tisztelettel Közlö e hó 15-iki b. levelét, visszatüldött 4 bizonyítvánnyal együtt vettem, s a főtthári hivatal ismételten tapasztalt síves közeletésait és lehetőleg támogatásait ezúttal is hálás szívvel köszönöm.

Ötöndíjaim folyósításáért befogom küldeni kérvényemet annak idején, a m. földhivatalintézet útján küldök 200 pengi előleget egybíránt pénzben, köszönettel megköszönöm.

Kiváló tisztelettel, aláíratos szolgálója

Verecskúri

42066. szám. -

Nagyméltóságú Báró, Előnk úr!

Dr. Török István engedélyt kérvényezve utján
az ideiglenes folyamodvány érdekében, melynek irója
azt kéri, hogy a szerződés idejéből kifizetésű (legyen)
néhány fel a középiskolai tanulók számára leendő
szolgáltatásokról kéri közzétételét és az állami-
közhatalom.

Van kérem Nagyméltóságodat, hisz-
selektet felkérni, méltóságos és kifizetésű átvétel-
készségű és az alapjain a kifizetésű felől nagybecsű
népszerűségevel kéri.

Tudatja Nagyméltóságod kiváló
szolgálatára és méltóságos irója.

Budapest, 1895. november hó 2-án.

W. Nagy

A folyamodvány nem
vett csatolva.

Nagyméltóságú báró Götvös László úrnak,
a m. kir. akadémia elnöke.

Ér. 95. XI. 20

687.

Kiadatik véleményadás
rejtett Nyo Dr. Medveuly
H. Minak, a em. értepel, hogy
tegyék azokat a ^{kétfalat} szives
kedvel bencs vélemények iras.
ban belüveni.

Bjpest 1895 novemb. 23

Szily
József.

Kiadatik Pauer
Jure v. tag unok
véleményadás rejtett.
Ruf.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Szily
József

Minthogy megismerem is
van ilyen leányok is
kém : nekem - testvéreim
val is ki-tekintek leve za-
nak 2 pusztaföld, hogy
birtok: szentesen nem jantam
el a körletet elfogulatlanság
szóval, a véleményezés nem
váltatászat.

Minthogy megismerem is
kém: jantam, Medveuly
Jure v. tag unok
rejtett 2 véleményezés.

Bjpest 895 nov. 23

József

^m Nagyságos Tisztelt Úr!

Boldogult Budenz József felejtéshesetlen
nyelvsudósunknak és professzorunknak
jelensettem vele annak idején, hogy
Verseghy Ferenc költő- és nyelvudósunk
a budai vizivárosi temetőben általam
megszálat sírja puresselobaa van s ma-
holnap jeltelemé lesz.

Boldogult volt tanárom lelkesre kötötte
akkor, hogy Verseghy sírját ne hagyjam
elpusztulni s annak restaurálására találjak
módot.

En, míg a fővárosi II. ker. polgári és
kereskedelmi felső iskola tanára voltam,
szambulimmal minden évben fölkerestem
Verseghy sírját s leőstük arról a kegyelet
adója s a korvára begyűlt pénzöt, tehát
tanítványaim filléreiből, a síremlék meg-
újítására felvettünk örfót, hogy azt
évről-évre gyarapítson, a kellő összeeggel ren-
delkezessünk.

Most, hogy a két iskola egyikétől megoáltam,
de meg, hogy a temetőben a régi, jeltelem
sírok helyére újból temetkeznek, mulha
szálamul restauráltatom kellett a sírt,
s azt brachis köndagon vaskerítessel láptatom

el, megújításának egy részét mind a márvány
sírkészítést is, a melyre most, november 1-én,
intézetünk ifjúsága emléktáborát mellett
Körmöcsüt is hely.

Índé a halálhatalatlan sírkészítési
költsége örökös föltöltésül, a mennyiben
az ide esett két számadás 127 for 94 krajcz
összegéből 77 for 94 krajcz fedezetlenül maradt.

Alázattal kérem tehát Nagyságodat,
mellőrtások a 77 for 94 krajcz költség-többlet
kifizetésére segítő kéret nyújtani
s annak során az Akadémia tisztelt Tagjai
kört beadó összegyűjtésére a lépéseket
mielőbb kegyesen megtenni.

Kérletem immelére mellett vagyok

Nagyságos Főtisztelt Úrnak

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapestben, 1895. évi nov. 20-án.

alázatos szolgája

Pálás István

(a fővárosi II. ker. Közs.
polgári főiskola
tanára.)

(II. Medoc-utca 5. sz.)

Polgári főiskola épülete)

Verségly Jereusz
 sírjának restaurálási ára
 aláírta:

~~1~~ Volf György 5 ftot	~~9~~ Hegedűs László 5 ft
~~2~~ Székelyházi 5 ftot	~~10~~ Székely 5 ft
~~3~~ Pál 5 ft	~~11~~ Zichy 5 ft
~~4~~ Gyulai József 5 ft	~~12~~ Kőrös György 1 ft
~~5~~ Goldszter 3 ft	~~13~~ Papp 1 ft
~~6~~ Simon 3 ft	~~14~~ Schwarzhely 2 ft
~~7~~ János 2 ft. fix.	~~15~~ Papp 2 ft.
~~8~~ Péter 1 ft	
~~9~~ Kátora 1 ft	
~~10~~ Kőrös 1 ft	
~~11~~ Beőly 3 ft	
~~12~~ Ertős 5 ft	
~~13~~ János 5 ft. fix.	
~~14~~ Hellen 2 ft	
~~15~~ Baross 2 ft	
~~16~~ Mészáros 1 ft. fix.	
~~17~~ János 1 ft	
~~18~~ Badi 1 ft	
~~19~~ Alsánki 1 ft	
~~20~~ Lengyel 3 ft. fix.	
~~21~~ Lipthay János 3 ft	
~~22~~ Papp 5 ft	
~~23~~ Földy 1 ft	

lásd 52
 96
 100
 100

É. 95. XI. 22

695

Nagysügos

Izily Kálmán úrnak,
a Magyar Tudományos
Akadémia nagyérdemű
Főtitkárjának,

Budapestben.

700

Nagypájos Elnök Úr!

Nagy előszerelessel viselkedésben már régen Plammarion
 Kamill francia csillagász és hírneves író műveiről,
 és sajnálkozva a felett, hogy hazánkfiai közül azok, kik
 nem sleggyé jástasak a francia nyelvben, meg vannak
 fosztva azon élvezesről, melyet nemcsak erre művekkel
 vasása nyújt, most egyikük sem volt még akkoron magyar-
 ra fordítva, 1879. évben rászántam magamat arra, hogy azok
 közül egyet- kettőt lefordítsak, remélve, hogy majd csak akad
 valaki, a ki azok kiadására vállalkozni hajlandó lesz; különösen
 lekötelek pedig figyelmemet s érdeklődésemet a nevűek szer-
 könek „Dieu dans la nature” című munkája, mint mely ugyane-
 zon pozitív - t. i. természetismereti - alapon kifejleszti meg
 a materialista albulészeket s ellemtagadó abszurd következ-
 tetéseit, a melyekre ezek - állítások s képmint - okoskodásai
 hat alapították valas legelsőben tehát s munkájuk fordítot-
 tának le, és ennek magyar kiadásához késtem a kérésű szerző-
 nek beleegyezését, melyet is ő igen lekötelező s jótékony véla-
 sában készséggel megadott nekem, nem kívánva ennek fejé-
 ben tölteni egyebet, mint egy példányt a magyar fordításnak
 magyar hazai disztribúción.

Elvezérvén a fordítást, sok helyütt s korgalmat annak
 kiadását, többiek közt magánál azon tudományos Társulat-
 nál is, melynek Nagypájos az Elnöke, azonban el lettem

MAGYAR
 TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
 KÖNYVTÁRA

ad 700
585

vonasthoró metalaní körötni való elkioldem,
minet nagy észködéffel nérek elibe.

Nagamat Nagyságod híres jóakarata
ba ajánlva, hivó tikkellel maradok

alávetos kölgója

Karaj Ferdinánd

Magyaros Uram!

Megbeszélte talán, s nem veszi szeméremtelenüggnek, hogy barátságommal alkalmasatlankodni bátorodom, tekintve, hogy már több mint két hónapja, hogy a kívánt próbafordításokat beküldeni szerencsém volt, a nélkül hogy értesemre jutott volna, vajjon fogok-e megkívánt kapni az illető munkáknak - avagy azok egyikenek fordítására?

Sajnálatomra annak tervem, hogy múlt hónapban Budapestre ránduljak, sok mindenféle körülmény miatt meghiúsult; sőt még ma sem tudom bizonyosan, hogy mely időben lesz valószínű odaútakásom.

s így kénytelen vagyok teljes tisztelettel arra
megkérni Nagyságodat: kegyeskedjék
nehány sorban velem tudatni, vajjon pró-
ba-fordításaim meg lettek-e már bírál-
va, s ha igen, minő véleményekkel?

Beszés választást ismételtén kikérve, van
szerepem legmilyebb tisztelettel maradni
Nagyságodnak.

Atoxalon / u. p. / S. Mornyé. / 1896. Március 5-én

alávetos szolgálja
Károly Ferdinánd

Er. 96. III. 8
226

700 sz. alt. Nelson 95. XI. 25
betűddel a próba fordítás dec 3
795 sz. alt. átdelegált
négytől vissza

ad 700

895

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

utasítva, és pedig azon indoklással, hogy „nagypóbrést bölcseleti
speculatiók kéjzavár ama mű tartalmát, az a term: tud.: Társulat
közén kívül esik”; pedig minsen olyan a természettudomány
nyelvének, mely ama műben behatóan s tartalmágon tárgy alva
ne lenne. - Ekkor kiadók meg más külföldi írókól uta-
sítottak el; minők: elhalmozottságuk más kiadványokkal,
a szerzőnek s műveinek házártában ismeretlen volta, s az e
miatti rossz híreket s az. - Nem lévén magammal ily csekély for-
ditható pénzem, és idegenkedvén arról is, hogy nagy fáradságon
után még költségesebbem is, lemondottam kedvenek terveim
valóságáról, és - kivéve a, már általam addig kivite lefor-
ditott „Tableau de l'Astronomie”, és „Pluralité des Mondes
Habités” címűeket - Flammarion munkáinak további fordí-
tásával színd s mai napig fölhagytam.

Szerencsésebb volt nálamál Huskár Erőse házártában,
hinek, egy évvel később, ^{1880-ban} sikerült kiadót találnia ugyanazon
szere „Astronomie populaire” című munkája magyar fordítá-
sának kiadására. Örömmel üdvözlésem én a vállalkozását,
mert abból reményem merítem ahoz, hogy elterjedvén hírneve
arna kitűnő szerzőnek házártában, az ő többi munkáira nézve
is majd követőknél fogva egymásután fordítók s kiadók.
Amde, sajnálatosra, e reményemben is csalatkoztam, mert
ismét kevesen 15 év múlt el azóta, míg valakire megint egysé-
munkája Flammarionnak, néhány hét előt, napvilágra látott
Magyarországon, t. i.: a „Révité de l'Infini” - „Beszélgetések a
végtelenről” magyar cím alatt. Pedig alig van művelt nyelo-
még az oroszok sem véve ki -, melyen Flammarion munkáinak
egysé mások részeseide kívül az általam fordítottakif már
évtizedek előt meg nem jelenek volna; a mi miatt, mint ma-
gyar ember, nem tudok nemis kéjzavartól szabadulni.

A mondott könyvnek („Beszélgetések a végtelenről”) megjelené-
se, a sajtó elismerése annak fordítója irántában, ama föltűnésem,

hogy, ezek óta külömbféle hírlapok ismételték ismétését, köztük
Flammarión egyes dolgozatairól, ezek által az olvasó közönség nagyobb
érdeklődése annak művei iránt már eléggé jól lehet kéltve ed-
digéig; veje axon incidens is, hogy rövid idő előtt Pichner János-
nak „Kraft und Stoff” című kishelyi könyve — melynek veszt es
tendenciája éppen Flammarión „Dieu dans la Nature” műve által
menthetetlenül el van ítélve — jelent meg magyar fordításban: min-
ezen okból s tekintetek arra indítottak engem, hogy újabb kiadó-
tet tegyek ezen nőtől nevezett mű magyar fordításának kiadására.
Favol lévén a nagyvilágot, s főszékhelyét hiányában, axon
merész írásom támaszt, hogy az irodalom némes is barjói sőt fogó-
jához, Semsey Andor úr ö Nagyságához forduljak tanácsot, és
sly szerenyes volnam, általa valajfokkal megtiszteltetni; melyből bá-
tor vaggok a következő sorokat írni:

„Budapest ^{XII} 295. — Tisztelt uram! — Mult Okt. hó 28-án kelt le-
„velci vettern, s valajfokot következőlábent: En mint a termé-
„szettudományi Társulat választmányi Tagja ajánlom, hogy
„mélhátsághoz ú. Sily Kálmán-Tudományos Academia fő-
„titkárához fordulni, ki a természettudományi Társulat
„Elnöke is, hogy a legközelebbi könyvkiadó kiadásban
„ajánlja ö irásai munkái valamelyiké kiadását, s ax,
„ha a bírálóknak megtetszik, elfogadjatik; s semmi terhet
„nem ró egy harmadikra.”

E bándítás gólján tehát immár Nagyságodhoz fordulok,
axon tiszteletteljes kérdéssel: vajjon lehet-e kibátatom arra,
hogy maga a természettudományi Társulat adassa ki a könyv
fogyé munkái? — feltéve t. i. hogy maga a fordítás minősége
nem esik kifogás alá; — és vajjon tehát meg bírálóis elég jóbb be-
híldhetem — e art, és mily könyve?

Axon esetre, ha engem a behíldésre nehitani méltóztatik,
sives engedelmével a könyv sajtó alá kiesz „Tableau de l'
Astronomie” sokkval kisebb terjedelmű, és gyors értelemben

véve természetesen doroványi munkáinak fordítását is beküldeni,
sőt, ha tetszik, a „Pluralité des Mondes Habités” fordításának is
a más letisztított részét, a francia eredetivel együtt. Ezen
többi volt Plammarion legelső munkája, melyet már 19 éves ko-
rában írt meg, és melynek eddig már, ha jól emlékszem, 26 fran-
cia kiadása van, s mely - (a magyart kivéve) - valamennyi mű-
velt nyelven is megjelent már több mint két évtized előt. Ezen
avéig nem késküldtem el teljesen sajtó alá, mert a másik két
fordításommal feldúlva, hiábavalónak tartottam vele tovább is
időt tölteni s fáradozni.

Itt előben említett két munka mindegyikéhez előkötés is ir-
tam; ezek akár ki is maradhatnának, vagy másokkal helyette-
síthetők lennének; valamint ahon sem ragaszkodnam, hogy nevem-
mint fordító - kíséretűek.

Ha pedig a kiváló fordításaimat, tárgyuknál fogva, nem aján-
lanak kiadásra, akkor talán Nagyságos Elnöki úr lesz oly hely-
zetben, hogy tudhassa, vajjon ki lenne kész azok kiadására vállal-
kozni, és oly hegyes, azt indornásonra juttatni? - mire cleve meg-
kérni bátorodom.

Stabad legyen még egy, a köbön forgo ügygel ugyan'okba nem
függő, de általában a fordítások körébe tartozó kérését körkárátanom?

En, saját anyanyelvemen kívül, még a német, angol, francia, olasz,
és latin nyelveket is értem; és bár, gyakorlati hiánya miatt, nem is
tudok valamennyin folyékonyan beszélni, mégis elég jó írás vagyok
bennük, hogy azok bármelyikén megírt, akár indornányos, akár más
tárgyi művektől teljesen hű magyar fordításokat készíthetsek. És bár
nem késküldtem, hogy megbízható fordításban, e nyelvek mindegyikéi el-
bőlel, Budapesten ninesen hiány; mégis előfordulhat oly eset, hogy a meg-
levőnél nagyobb munkacső válik szükségű, avagy kívánatossá; kérem
tehát az: hogy ily esetben velem - kinek mindig van hozza idom - ren-
deltemi méltóztaték. -

Magamnak Nagyságos Elnöki úr kéres jóakarataiba ajánlván, párt
fogását kéréve, kiváló tiszteléssel van tisztelettel maradni
s Nagyságodnak!

Atszalon, u. p. Hernye (Somogy megye)
1895. évi November 15-én

aláíratos szolgálja
Károly Erdimándou

Ad 700
95

Atoxaló, w. p. Metnye, (Somogy m.) 1895. Kóder 30.án

Nagysócsos Uram!

F. h. 24-i becses levelét és megbirását csak 28-án
délben vettem, mert az Mészeyi főosztálytól, melyhez
az 26-án estve érkezett, 27-én csak az aláírási névvel
küldötték el az idevaló gyalogosok által, magán a csoma-
got pedig csak másnapra; - ha gyarmathattam volna
hogy Nagysócsónak a küldeménye, minden bizonnyal
külön küldönex által elhozottam volna.

Mintán pedig Nagysócsod mielőtt kívánta a
forditást a könyvvel együtt beküldeni, nagyon tie-
tem a fordítással, melyet még le is kelle fordítan-
nom is, mert hamarjában nem találtam volna
senkit, aki azt leírta volna számomra. Eset-
legnek természetes hővéskerménye az, hogy a

fordítás meg némi, hogy így monyján, sifalápi íze
nyelne, melyek nem volt idém. En így foltam
fordítani, hogy előfő dal az értelmet, bármily
ponyolánis, hanem gyorsan véstáadom magyarsán,
is azután fordítol dal gondot a hirtelintéssé, mi-
hez azjelen esetben nem vehetem időt magamra.
stronkivül nem levén velem benniféle költés,
nehány a tenyereset lőrebe tartozó kifejezést nem is
tudtam magyarsán megnevezni, mert bár tudom is,
hogy miről van szó, de a magyar tenyereséketi mű-
szavakat nem ismerem. Ha azonban ezen
ekelben íletet valódi gyönyörű munka volna lefor-
ditandó, úgy hirtelintéssé magyarságot, hogy az hi-
fogástalanul teljesíteném; mert így a címre for-
ditandó lehető legnagyobb gondot, valamint az
előforduló műszavakat megfelelő magyar kifejezé-
seket illető halferfintól megtrudalnám.

Fordításom első ízén főszóközösségből a beiss

oldalak hátuljai nészek maradnak, úgy írva^{ca} ottan, mint
ha már sajti alá való volna annak is; pedig de hogy szerű
én is, tökéletesen munkái oly kétszövevényű.

En hetenkint két nyomtatott ívet szoktam azele
fordítani; ezt most is bíráim teljesíteni, annál inkább,
mert nem magam fogtam fordítáimnak leír-
tani; s így köteleznem magamat arra, hogy
elsőben Betűjeleket legelőször¹⁸⁷⁶ Tannar végéig
képeket fordítanom, s hogy a hetenkint elűrtülő
névket megbirálás véget mindannyiszor azon-
nal beüljöm. — E munka tárgyánál úgy, mint
előző előadásai módoránál és nagyobb irántánál fogva
saluggan elbajoló; és ha még nincken meg magam,
úgy nagyon is megérdemli a fordítást; nem
hiába, a költői belü, de egyperemind valótagos
kötönyö poéta — Southy irta azt. —

Van keresztisem ezttal a előzetes igen töl-
völt angol műfordítást megkülömb, melynek már

Könnöbelül 40 év előtt jutottam birtokba a magyar
Bachyány herceg neján. De jól azt kívénem fogadni,
valamint Petőfy két kisebb kölleményét Kallner
általán műfordításait is. A prózat fordításaimat neve
ismertlen előttem, mit igen sajnálak.

Bekezerésül még Klammation fordított műveire
vonatkozó hírteljesítés kérséget ismételve, s ma
garnat híres jókaszáta s hatkatis példoga-
saba ajánlva, kiváló hírteljesítés van kéren-
eseim maradvány

Könnöbelül!

aláíratos birtokos

Baray Ferdinánd

Aszód, a. p. Mernye, 1896. Január 13-án

Kedves Főtisztúr!

Sajnálatomra családi körülmények miatt nem valósíthatom egyelőre m. hó 30-án említett
amre tervezet, hogy Budapestre vándulhas-
sak, mert így anygom, mint fiam esküvői
egyházleltés egyjén után követkermi fogok,
s így valószínűleg csak február hó elején fogok
a Budapestre vándulásomhoz időrele rendel-
kezhetni. Ennek számára az alkalam bekü-
dött, tulajdonomat képező tárgyakat eljövetelemig
csak ottan méltóságoktat tartani; idejűvő csak
a „Nelson” és „Hadrian” életrajzaik fordítási ügyére

Méltóságos úr!

F. év november 24-én lett nagy be-
csű leveleiben méltóságos úr 1711. évi nyomat-
solt hungaricallibus első leánytárnál. a M. K. S.
Akadémiaéval, bizonyos feltételek mellett, följárni tenni.
Személyesen van kifejtve tudományok terén, hogy
az Akadémia f. év november 25-én tartott ülésén
a ritka becsű gyűjtemények, mint a képek, a
kőnyomtatás, nagy áldozatok árán szerzett gyűjtemények, a
nemcsak szellemi és anyagi értéket, hanem a legújabb
és hatékony előkészítéssel elfogadta, a feltehető költségek
ajánlatára is az Akadémia elnöke által, hogy az
ajánlatokhoz hozzájáruljon az Akadémia nevében, és így
meghőltébe.

Amikor az első Méltóságos úr személyesen van értekezni
és az Akadémia előkészítéskor megvan a feltétel, följárni
Méltóságos úr, bizonyos feltételek mellett, hogy az
a szóban fentebb említett, végleges meghőltébe.
Fogadjon, Méltóságos úr, a fentebb említett
munkáit.

Budapest 1895. november 30

elűke

Méltóságos

Roth György
nyug. lis. tábla: társaságok és művészet, a Magyar Pár-
művészeti Múzeum főigazgatójának és az Országos Képzés-
művészeti Tanács elnöke

Budapest

718 m

1895

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Hereshedelemügyi

m. k.

MINISTER.

82058 sz.

V.

Nagyméltóságú
Baró Eötvös Loránd

urak,
a Magyar - Tudományos Akadémia
elnökének

Budapestben

Folyó hó 19-én 660. sz. a. kelt becses
ábratában Nagyméltóságú szives volt velem
közölni, hogy megkeresésére a Magyar -
Tudományos - Akadémia Tanácsa a jövő
éven Budapestben megtartandó nemzeti
szövetség értekezletének tanácskozási helyeül
az Akadémia dísztermet és kis üléstermet
átengedte. -

E fontos kérdésnek így gyors és kedve-
ző megoldása arra indít, hogy Excellen-
tissáknak az Akadémia részelt igazgató-
Tanácsának az e tárgyban tanúsított
becses jó indulatáért meleg köszönetemet

nyilvánításom. -

Együttal tisztelettel megjegyzem,
hogy egy közlegénynek annak idején utasítani fogom, hogy a fős írósterem-
nek beüdvözése és egyéb megalán szív-
ségeinek mutatkozó intézkedés meg-
kele vejt a Magyar Tudományos Ak-
adémia Titkári hivatalával a kérele-
ket beérke meg is a fivitelbe Excellen-
tiád beeres hozzájárulását kérvé si: -

Fogadja Nagyméltóságod kiváló
tiszteltetés ösente nyilvánítását. -

Budapest, 1895 november 28-án.

Almády

722
895

Leány. 1895 Nov. 27^{én}

Mellobájos Erőök úr!

F. hó 15^{én} Kell nagybecsű levelében
kérdéit mellőzve hozza elő itéljéi
azért vajjon hajlandó volna-e
a bíróságban lévő Esopus meséi
szelso magyar fordítását az Akadémia
könyvtárára átengedni oly módon
hogy esre fejében az akadémiai

Rövidtárból önjöt önmunkatvágyok
előt, megfelelő értéket tetszésen
szerint valószínűleg Ri.

Nagy szerencsémek tartam és
igazán örömeire Szolgát hogy az Okadón
ezen ókaját teljesítettem és csak azon
kérdés volt-e bátor Rozykajátai
hogy a Csere eszméjéi Regyeren
lemondani és az Esapust Szerény

ajándékkei kérem elfogadni
Melkőszőlőseknél.

Fogadják Melkőszőlőseknél Rivaló
szőlőseknél üdvözlését.

Aranyos

Est. 95.

XII. 3

723

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

7.

65517 szám.

Munkácsy Mihály

A császár kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr f. évi november hó 18-án 22837. sz. a. kelte átirásával megküldte hozzáam a londoni Royal Society által kibocsátott szervezés, mely szerint Londonban az 1896 évi július hó első felében nemzeti körű értekezlet volna tartandó, egy tudományos művekről szóló bibliológus összeállítására tárgyában, s mely értekezleten a műveltség államok kormányai megbízottak által képviselhesnek magukat.

Mielőtt ez ügyben intézkedném, - a fent megjelölt miniszter úr említett átiratát mellettkelésével együtt, visszakérőleg iderárva, - tisztelettel kérem a Szentkirályi Akadémia, sziveskedjék engem a szervezett értekezlet által megvitatandó tárgy miben léte és jelentősége felől szivesesen tájékoztatni.

Budapesten, 1895 évi december 4-én

A miniszter meghagyásából:

Leányfalva

miniszteri tanácsos

A magyar tudományos Akadémia
Szentkirályi Elnökségének

En. 95. XII. 10

~~750~~

1895

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kiadott néhány
adár négy-öttes a.
főbonylatok kismé.
Stamboul és más
részei.

95. XII. 10. Szily

H.

Vélemény a londoni tudományos társaság
kérdeményszerűe kövekrében 1896-ban
Londonban tartandó nemzetközi természettudományi - matematikai bibliographiai
conferentia tárgyában.

A londoni „Royal Society”
titkára M. Foster Angliából,
er idősebbi költőgyűjteményeinek
Marquess of Salisbury - her intézett
levelében nevére a kadémia elnöke
is hasonló megbízásából a Rományt
kéri, hogy az akadémiát egy nem-
zetközi érdeklődésű leírásában
sámogassa.

Arra a vállalatra hivatkozok, melyet
az akadémiáknak ugyancsak a Romány
sámogatásával kezdett meg néhány
évevel ezelőtt is, melynek jelenleg is
foglalkozik, ezen vállalat célja
„Catalogue of Scientific Papers”
címmel megteremtési a természettudományi és
matematikai dolgokak
saját leírásait. Munka közben
aromban a vezető sajtó tudósok arra
a meggyőződésre jutottak, hogy
szükség van a lista is az által-
márott természettudományi és mathe-
matikai körében létező összes
érintkezések és önálló műveik
saját is kimerítő leírására,
ahy minden szerkesztve, hogy a leírás
egy szerkesztés, mint tárgyalt leírás
szerint rendezve legyen. Egy szerkesztés
pedig azt is belátják, hogy a kijelölt
feladat ahly természetű, hogy ennek
megoldása óriási költségekkel
fogva egyes tudományos testület
erején túlmegegy is kénytelen olyan
fajta, mely nemzetközi tárgyalást kíván.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Én meggyőződés arra indítottam
 a londoni Akadémia vezetéseit
 hogy külföldi akadémiaik és egyes
 kiváló szakfejtők véleményét ez irányban
 kikérjék. A beérkező vélemény-
 nyilvánítások a tervezetnek
 annyira kedveznek, hogy az
 Akadémia elnöke is tanácsra
 keljes mértékben jogosítottnak
 érteke magát a tervezet megval-
 lósításának fogantatására.

Az első lépés ez irányban
 egy Konferencia egybehívása,
 melyben a természettudományt
 érintő különféle nemzetelek
 képviselői a tervezet kiváncsán voltak
 és kivétel nélkül megvitatnák.

[ez a matematikai

Több oldalról nyilvánított
 kívánság szerint a Konferencia
 megtartására London látnivaló
 helyét leginkább megfelelő hely az
 a "Royal Society" elnöke és tanácsa
 meggyőződve, hogy e választás
 általában kedvesben fog vésze-
 sülni.

Maga is értesítik, hogy
 ilyenféle tanácskozás, melynek
 elhatározásainak súlyjal
 kell bírnia, nemzetközi jelleg-
 gel felruházandó, azaz az
 Akadémia az angol külügymin-
 isztert kéri, hogy érintkezésbe
 lépve az érdekelt kormányokkal
 próbálja felaróttat oly ~~személyeket~~ tudósokat
 kiküldetésre, kik haradjanak a Londonban
 tartandó konferencián képviselőik.

Az Akadémia 21 államok intézményeivel
 véli a felszólítást, kivételt az osztrák-
 magyar monarchiához. A konferencia
 megtartásának idejéül 1896 július
 első fele tűnt ki.

A "Royal Society" elnöke
 és tanácsa a követelő tervvel lép fel:

A terobe vett Katalógus azon
 részta ei az alkalmazott Auto-
 mányokra vonatkozik, melyek
 angol értelemben a "science"
 cím alatt értünk, tehát a prep-
 aratívái ei philologiai munkák
 közlésével. A különféle Auto-
 mányok igényei oly sokféle,
 hogy epi itt szükséges egy, számos
 tárgyból álló conferentia, mely-
 ben az egyes Autómányokat
 jelentőségtől képest, érte-
 sülhetnek.

Kivánatosnak jelentik továbbá
 azt is, hogy a meghívást elfogadó
 kormányok részéről kiemelt
 tudósok már előre érintkezve
 lépjenek a Royal Society" illető
 tagjaival, hogy javaslatok alapján,
 háború ^{kor} nyers körvonalokban ki-
 jusson a conferentia oly szervez-
 nek, melyből a tárgyalás ki-
 dülhasson.

Emelben áll a Royal
 Society" kitárától az angol
 kormányoktól érdeklődő fel-
 sülés, melyet az egyes
 kormányokhoz, tehát többek
 között az osztrák-magyar
 külügyminisiternek is juttatott.
 A külügyi minisiterium az osztrák,
 az utóbbi a magyar vallás- és köz-
 sáfarsági Minisiteriumhoz kelle-
 t az ügyet, az utóbbi kérvén,
 továbbá meg vele a terobe
 vett intézkedéseket. A magyar
 sakkminisiterium pedig,
 mielőtt intézkedni volna,
 a magyar Autómányos akadé-
 miához fordult, hogy a megvi-
 selt tárgy mielőltől ei
 jelentőségtől tájékoztatásról
 szeressen.

Mióta, különösen a jelen század har-
 madik, negyedik és ötödik évtizedétől kezdve a
 természettudomány fejlődése hatalmas
 lendületet vett, irósalma oly
 szaggató mértékben elhatalmas-
 kodott, hogy a természeti jeljesein
 lehetetlenül vált. Ely viszonyok körött
 elvettlenül szükségesnek mutatkozott
 irodalmi lajstromozásra, melyből
 egy bizonyos kérdésre meglevő
 dolgokat felől könnyű szerrel
 felvilágosítást szerezhetünk.

Számsz e ly lajstrom szerkesz-
 tését kísérelték meg, de minthogy
 erőt soha sem voltak képesek
 is teljesen megbízhatók, a szer-
 ségük vagy éppen nem, vagy legalább
 "élelítő" módon nem felelték meg,
 holott pedig, hogy a tudós esetleg
 hiátaváló, meoldó munkát ne
 végerre, az illető tudományos
 kérdés irodalmának teljes
 ismerete szükségig.

És belátva, a londoni akadémiának az
 eddigi, sőt még a saját kerdelemnyerés
 követségében jelenleg folyó munkában levő
 ilyen vállalatot nem elégítőnek
 ítélték, a rendelkezésnek álló összes
 tudományos factorkok követe-
 működéssel egy valóban
 monumentális munkát
 akar emelni; megalkotni
 a természettudomány és mathe-
 matika jelen állapotának
 megfelelő törzslajstromát, egy
 "Corpus scientiarum naturalium
 et mathematicae". Er a vállalat
 pedig csak a lényét vehető ki, ha
 az egyes szakok elég száma,
 a képviselt bírósalma nem-
 zeteinek tudományos irósalma
 jól ismerő tudósok közreműködéséből
 ered, és ha aronkívül helyesen

750-
 1895-
 hez

megvannak párlatba aron
elver, melyet alapján az ^{örvén} anyag-
nak csoportosítása történni fog.
Ha emülfogva a ferverett
vállalat hasznos voltát kérderről,
véleményüket röviden egy feje-
retjűl ki, hogy egy ily fajstrom
kerkesse a tudomány eredményes
folytatására napról napra
elkerülhetetlenül sürögesebb
segítségre.

A mi pedig a második
kérdés illeti, vajjon sürögesebb
tartás-e, hogy hasonló e
conferentián helyleg, képviselve
legyen, arra röviden az lehet
a felelet, hogy igenis okvetet-
lenül megkívánja az ország
méltósága, hogy a művelt
nemzetek kulturális munká-
jában erőnkör képest, oszto-
kodjunk; de megkívánja a
magyar tudományosság érdeke
is, hogy a külföldi élet teljese-
ismeretese tegyünk hasonló
tudományos tevékenységét az
elméleti és alkalmazott termi-
stestudomány is matematika
terén, mely az emberi tudásnak
igen tekintélyes provinciáját
alkotja.

[még pedig magyar
tudós által

Budapest 1895 dec. 13-án

H. H. H. H.
reuben tag

A londoni tudós Társaság ex. év
augusztus havában kiadott intézett
angol beszámolója, hogy egy nagy fontos
sajni, nemzetközi érdeklő feladatot meg-
oldására támasztotta.

A londoni tudós Társaság létre-
hozta hogy a matematikai és ter-
mésfelismerés érdeklő ~~terület~~ meg-
jelent önkéntes munkáinak, öncillő köny-
velés és folyóiratokban ~~terület~~ kijött
éretté érve helyi társaság meg-
pedig nagy befektetés, hogy a határozat
mind a szűk, mind a tágabb
területen legyen vendég. Az angol
tudós elnöke elnökölt, hogy a
feladat, orsz. kiadványait fogva,
egy tudományos terület erőt
számlálja és tisztelettel olyan ter-
ület, hogy az nemzetközi
társaságban legyen.

Az elnöki beszámoló ex. évben
egy oly Conferentia egybejövésén
a melyben a matematikai és
termésfelismerés területén
nemzetek képviselői a ter-
ületen voltak és lefolytatták
vagy mintzatan megjelölés.

E conferentia megtartásának
London helyén megjelölt hely-
re, s idejével 1896 július
elő fele.

Az ilyen conferentia után
hogy a határozatokat szűk
területen, orsz. területen nemzet-
közileg let boric, s erőt
a londoni tudós társaság
feladata az angol tudós
minisztérium: kéjve és is helyben
az érdeklő érdeklővel és
szóltatani fel őket oly tudósok
kijelölésére, kik hozzájárulnak a
Londonban tartandó conferen-
tiai képviselőjél.

A Magyar Tudományos Akadémia
Nagytekintetű Igazgatóságának

Nagyméltóságú Elnök úr!

Folyó évi november hó 27-éről kelet
nagybecsű leveléhez Nagyméltóságod egy
új szabályzat tervezetét csatol, amely az
első, október 7-iki tervezettől a passus: „vígye
a pályázat sikertelensége esetében a ki nem
adott pályadíjak is” /: az alapítvány tőké-
jéhez csatoltatnak / hozzáfűzésében tér el.

E módosítás megközelíti ugyan ó-
hajunkat, ki azonban nem fejezi teljesen.

A június 24-iki tervezetre ily mó-
don változtunk: „A díjaknak évenkénti
..... kiadásához ragaszkodunk.
..... A mi a pályadíjak ki nem adásá-
hoz való eljárást illeti, erre néve az a-
zon évi jövedelmek a tőkéhez csatolá-
sát kérjük megállapítani.”

Október 20-iki levelemben ugyanígy
nyilatkoztam a részletesebben volt preren-

VILLE DE DOLE

MONUMENT PASTEUR

SOUSCRIPTION INTERNATIONALE

COMITÉ CENTRAL

DOLE (Jura), le 1er Décembre 1895

Monsieur, le Président,

Notre pieuse et enthousiaste participation au Jubilé du 70e Anniversaire de Louis Pasteur nous est un sûr garant de la sympathie que vous apporterez à notre œuvre.

Nous venons donc faire appel à vos sentiments de confraternité envers ce grand homme, pour lui élever dans sa ville natale un monument digne de la science, un monument digne de lui.

Veillez agréer l'hommage de notre considération la plus distinguée.

Le Maire de Dole,
Chevalier de la Légion d'Honneur,
Président du Comité,

A. Miller

A Monsieur le Président de l'Académie des Sciences de Hongrie
Budapesth - (Hongrie)

EA. 95. XH. 14

766.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

3.

0
21

VILLE DE DOLE
(JURA)

ÉRECTION D'UN MONUMENT
EN L'HONNEUR DE
LOUIS PASTEUR
A DOLE SA VILLE NATALE

COMITÉ DE PATRONAGE

Président d'honneur :

M. FÉLIX FAURE, président de la République française.

I. — COMITÉ DE PARIS

MM.

BOURGEOIS, président du Conseil des ministres.
BERTHELOT, sénateur, ministre des affaires étrangères.
CAVAIGNAC, député, ministre de la guerre.
E. COMBES, sénateur, ministre de l'instruction publique, des beaux-arts et des cultes.
GUIEYSSE, député, ministre des colonies.
LOCKROY, député, ministre de la marine.
MESUREUR, député, ministre du commerce, de l'industrie, des postes et télégraphes.
RICARD, député, ministre de la justice.
VIGER, député, ministre de l'agriculture.
CHALLEMEL-LACOUR, président du Sénat.
HENRI BRISSON, président de la Chambre des députés.
J. MAGNIN, vice-président du Sénat.
SPULLER, sénateur, ancien président du Conseil des ministres.
RIBOT, député, ancien président du Conseil des ministres.
POINCARÉ, député, ancien ministre de l'instruction publique.
GADAUD, sénateur, ancien ministre de l'agriculture.
MAZEAU, premier président de la Cour de cassation.
MANAU, procureur général près la Cour de cassation.
PÉRIVIER, premier président de la Cour d'appel de Paris.

MM.

BERTRAND, procureur général près la Cour d'appel de Paris.
GRÉARD, vice-recteur de l'Académie de Paris.
PERROT, directeur de l'Ecole normale supérieure de Paris.
LIARD, directeur de l'Enseignement supérieur.
RABIER, directeur de l'Enseignement secondaire.
BUISSON, directeur de l'Enseignement primaire au ministère de l'instruction publique.
BERGERON, secrétaire de l'Académie de médecine.
MAREY, président de l'Académie des sciences.
MILNE-EDWARDS, membre de l'Institut, directeur du Muséum d'histoire naturelle.
DOCTEUR GRANCHER, membre du Conseil d'administration de l'Institut Pasteur.
DELOCHE, membre de l'Institut.
CH. GARNIER, membre de l'Institut.
L. GUIGNARD, membre de l'Institut.
O. ROTY, membre de l'Institut.
BARTH. SAINT-HILAIRE, membre de l'Institut.
JULES THOMAS, membre de l'Institut.
FALGUIÈRE, membre de l'Institut.
KEMPFEN, directeur des Musées nationaux et de l'Ecole du Louvre.
ROTHSCHILD frères, banquiers à Paris.
GUIMET, fondateur-directeur du Musée-Guimet.
BERTRAND, secrétaire-rédacteur au Sénat.

II. — COMITÉ RÉGIONAL

MM.

Général GRÉVY, sénateur du Jura.
LELIÈVRE, sénateur du Jura.
THUREL, sénateur du Jura.
BOURGEOIS, député du Jura.
TROUILLOT, député du Jura.
VUILLOD, député du Jura.
GENOUX-PRACHÉE, député de la Haute-Saône, maire de Luxeuil.
Docteur SIGNARD, député de la Haute-Saône, maire de Gray.
M^{sr} FULBERT PETIT, archevêque de Besançon.
J. MAILLET, premier président de la cour d'appel de Dijon.
BONIN, procureur général près la cour d'appel de Besançon.
CASSAGNEAU, préfet du Jura.
GRAUX, préfet du Doubs.
BLUZET, préfet du Cantal.
BRÉDIF, recteur de l'Académie de Besançon.
CH. CHAPPUIS, recteur honoraire, inspecteur général honoraire de l'Université.
M^{sr} MARPOT, évêque du diocèse de Saint-Claude.
Général D'ESCLAIBES, commandant la 3e brigade de chasseurs à cheval, à Dole.
DIDIER, sous-préfet de Dole.
Docteur LOMBARD, ancien député du Jura.
BOUTROUX, doyen de la Faculté des sciences de Besançon.
COLSENET, doyen de la Faculté des lettres de Besançon.
DRUHEN, directeur de l'Ecole préparatoire de médecine et de pharmacie de Besançon.
CATTAND, président du Tribunal civil de Dole.
COUR, président du Tribunal civil de Lons-le-Saunier.
GLODINON, procureur de la République à Dole.
CH. GUYON, inspecteur d'Académie du Jura.
CH. COLOMB, trésorier général du Jura.
BARRAND, ingénieur des Ponts et Chaussées, à Lons-le-Saunier.
GUÉDEN, directeur des Contributions indirectes.
MALEPRADE, directeur de l'Enregistrement, à Lons-le-Saunier.
ROUX, conservateur des forêts, à Lons-le-Saunier.
THIÉBAULT, directeur des Contributions directes, à Lons-le-Saunier.

MM.

CHAUVIN, agent-voyer en chef, à Lons-le-Saunier.
FÈVRE, secrétaire général de la Préfecture du Jura.
Docteur BRIOT, conseiller général du Jura.
A. POIFFAUT, conseiller général du Jura, ancien maire de Dole.
JOBÉZ, ingénieur des mines, conseiller général du Jura.
Docteur LIGIER, conseiller général du Jura, sous-directeur de la maison nationale de Charenton.
Baron PICOT D'ALIGNY, conseiller général du Jura.
Docteur GARNIER, directeur médecin de l'Asile public des Aliénés du Jura.
VUILLECARD, maire de Besançon.
H. CLERC, maire de Poligny.
LARDERET, maire de Fraisans.
A. DE CHAIGNON, maire de Saint-Amour.
VAILLANT, maire d'Orgelet.

COMITÉ D'EXÉCUTION

Bureau :

MM.

Président : RUFFIER, maire de Dole.
V.-Présidents : BILLARD, président de la Société d'horticulture et de viticulture.
GUICHARD, curé de Dole, chanoine honoraire.
JOVIGNOT, président de la chambre des notaires.
PIDOUX, conseiller général du canton de Dole.
PILLOT, 1er adjoint au maire.
RENAUD, conseiller général.
Secrétaires : BACHELET, chef d'institution.
BARILLOT, notaire, ancien président de la Chambre des notaires.
LONGIN, ancien magistrat.
MICHARD, bâtonnier de l'ordre des avocats.
PERRENOT, avoué, juge suppléant.
QUINTARD, principal du collège de Dole en retraite.
RICHENET, professeur en retraite, agrégé de l'Université.
Trésorier : PALLUY, président du Tribunal de commerce, à Dole.

VILLE DE DOLE

MONUMENT EN L'HONNEUR DE LOUIS PASTEUR

Dole, le 6 décembre 1895.

MONSIEUR,

Dans sa séance du 18 octobre 1895, le Conseil municipal de Dole a, sur la proposition du Maire, décidé à l'unanimité qu'un monument sera élevé à Pasteur sur l'une des principales places de la ville, et il a voté une somme de 5,000 francs pour coopérer à la réalisation de cette œuvre d'affectueuse admiration et de reconnaissance. Il a décidé en outre qu'il ouvrirait à cet effet une souscription internationale.

Nulle ville de France ne saurait mieux que Dole, qui l'a vu naître, revendiquer le droit de consacrer la mémoire de ce grand homme.

La Ville de Dole s'est toujours montrée fière des travaux de son glorieux enfant. Dès le 14 juillet 1883, dans une fête solennelle rehaussée par la présence de Pasteur et de sa famille, elle inaugurerait une plaque commémorative sur la façade de la maison où il reçut le jour, et décidait que la rue, désignée jusqu'alors sous le nom de *Rue des Tanneurs*, s'appellerait désormais RUE PASTEUR.

Au Jubilé du 27 décembre 1892, qui réunissait les célébrités du monde politique, de la science et des lettres, la délégation de la Ville de Dole fut seule autorisée, par un privilège exceptionnel, à prendre la parole en présence de Pasteur. Le discours émouvant prononcé alors par le Maire de Dole fut une nouvelle consécration officielle de ce fait historique que Dole est le berceau de l'illustre savant.

En raison des immenses services que Pasteur a rendus à la France et au monde entier, tous ceux qui s'intéressent au progrès des sciences et au bien-être de l'humanité auront à cœur de s'associer à l'hommage suprême que Dole veut rendre à cette grande et noble mémoire.

Les travaux de Pasteur, si féconds en résultats bienfaisants, lui ont valu les suffrages unanimes des Corps savants de la France et de l'Étranger, l'admiration et la reconnaissance du monde civilisé. Ils ont été pour diverses branches de la production nationale, pour l'agriculture, pour l'industrie, une source de richesses incalculables, et ce qui double le mérite de l'inventeur, c'est son absolu désintéressement.

La doctrine pastorienne est aujourd'hui universellement acceptée. Son application recule pour un bon nombre d'êtres humains le terme de la vie. Elle prévient l'atteinte ou rend possible la guérison de nombreuses maladies infectieuses, quelques-unes effroyables, jusqu'alors réfractaires à tous les efforts de la chirurgie et de la médecine. Ceux qu'elle a sauvés, dans notre pays seulement, se chiffrent par milliers. Tous bénéficient ou sont appelés à bénéficier des merveilleuses découvertes de cet incomparable génie.

Aussi espérons-nous que chacun voudra bien apporter son offrande pour l'érection d'un monument destiné à honorer l'une des gloires les plus hautes et les plus pures que l'histoire puisse jamais offrir à l'admiration et à la reconnaissance de tous les peuples.

Veillez agréer, Monsieur, l'assurance de notre considération la plus distinguée.

Le Maire de Dole,

Chevalier de la Légion d'honneur,

PRÉSIDENT DU COMITÉ D'EXÉCUTION,

PH. RUFFIER.

N.-B. — Nous joignons aux présentes un Bulletin pour inscrire les souscriptions, en vous priant de le retourner avec les sommes recueillies à M. PALLUY, président du Tribunal de commerce de Dole, trésorier du Comité.

2862 eln.szám.

N a g y m é l t ő s á g ú   E l n ö k   Ú r .

Lindner Ernő, akadémiai alkönyvtárnoknak, magyar népdalok, Petőfi és Arany műfordításainak a millennium alkalmából legalább részben való megjelentetésére, a Fekésházy alapból való segélyezése iránti kérelmét idemellékelve azzal van szerencsém Nagyméltóságodnak tisztelettel megküldeni, hogy mivel a Fekésházy alap alapító levele szerint a m.tud. Akadémia hivatott az ezen alapból segélyezendő munkákról érdemlegesen nyilatkozni: az említett kérvényezőnek eddig készen levő s a jelzett alapból segélyezendő munkájáról véleményezni s erre vonatkozólag nagybecsű nézetét velem közölni méltóztassék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1895. december hó 13.

W. M. M.

Nagyméltóságú

B á r ö   E ö t v ö s   L o r á n d   ú r n a k
országgyűlési képviselő, a magy. Tudományos Akadémia El-
nökének.

Er. 95. XII. 29

794

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Harr kéleci egy' kineftes ki!

Lindner, Erő' aradimiai altörzs.
hársok kerek ita rippafatols folgy.
meditál, Gyulai Pál v. haz
kedves nébmeze alajján a
bizonyosban ajánlom Etejt
figyelme'be.
Budapest 1896 jánusi 10

elnök

Fogyó Etejt hivato'
kifejtésu iglyvántásak

3213 eln. szám.

N a g y m é l t ő s á g ú   E l n ö k   Ú r .

Láng Menyhért budapesti lakos "Korziika" című monographiájának egy-egy magyar és német példányát azon kérelemmel van szerencsém Nagyméltóságodnak megküldeni, hogy a munka irodalmi becseré nézve nagybecsű véleményét velem közölni sziveskedjék megjegyezvén, hogy szerző munkáját a királyné Ö Felségének óhajtja legkegyelmesebb elfogadás végett bemutattatni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1895. december hó 18.

W. Láng

Nagyméltóságú

B á r ó   E ö t v ö s   L o r á n d
úrnak, a magyar tudományos akadémia elnökének.

Budapest.

Budapest, 1896. Jan. 2.

Nagymellességi Elnök Ur!

M. e. 795. számú becses felszólítására, van szerencsem a körbemenyél - két kötet - vizsgálataival a követhetőt jeleníteni:

Sany Menyhért úr két kötete maudnem azonos. Az egyik németül, a másik magyarúl az epialia Korrika történetét, klimatologiai viszonyait, főbb városait, és nevezetesen a német határvonaltan jobb; a történelmi rész nem oly szűknyű mint a magyar, és így látszik ez az eredeti, míg a magyar csak - meglehetősen gyarló nyelvű - átdolgozása. Nem ismétlem sürgetőbbben a Korrikával kapcsolatos dalimat, míg csak Gregorius Rönnyve sine Reremnie, melyből szerző - maga is beismertében mentek arról tehát, mennyiben eredeti a munka, vele menyt nem mondhatok: de az új

magából a miből is következtethető, hogy az előző
szóvaladás berindlásában nem emelkedik felül
a legközelebbi körülmények, sőt a ma
gya. feldolgozás erőteljes, gyorsan fejlődő irodalmi
váltásával helyenként szinte ellen
vált, még nagy részben semmi akad sem
látok, mely a későbbi munkát bármiféle ki
sértésre érdemesebb lenne.

Kiváló tisztelettel

Nagyméltóságodnak

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kiszolgálása
Dr. Pauer Gyula
r. tag.